

1 Trh mobilních služeb

2 Úvod

3 Dne 2. března 2016 Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) vydal opatřením obecné
4 povahy č. A/8/3.2016-2 analýzu trhu přístupu a původu volání (originace) ve veřejných
5 mobilních telefonních sítích), který byl vymezen jako velkoobchodní trh zahrnující přístup
6 k mobilním hlasovým voláním, SMS a datovým službám, a služby originace volání ve
7 veřejných mobilních telefonních sítích GSM a UMTS.

8 V jejím rámci Úřad provedl test tří kritérií, jehož závěry ukázaly, že uplatnění ex-ante
9 regulace na tomto trhu není možné. V rámci procesu předchozí [veřejné konzultace](#) k návrhu
10 této analýzy a v ní obsaženém testu tří kritérií Úřad obdržel připomínky, které nejčastěji
11 směřovaly k potřebě rozšířit či redefinovat trh č. 8 o segment datových služeb, zejména
12 v oblasti LTE sítí. Jak Úřad v rámci vypořádání veřejné konzultace uvedl, vycházel při
13 provádění uvedené analýzy z původně provedeného věcného vymezení předmětného trhu
14 z roku 2012. Úřad při vydání uvedené analýzy nicméně deklaroval záměr přistoupit v průběhu
15 roku 2016 k novému hodnocení situace na trhu mobilních služeb se zohledněním postupného
16 rozvoje datových služeb v sítích LTE.

17 V rámci provedení tohoto hodnocení Úřad opět provedl v souladu s Doporučením
18 o relevantních trzích¹ test tří kritérií, kterému předchází věcné vymezení – maloobchodního
19 a velkoobchodního trhu a vymezení časové a územní. K testu tří kritérií lze přistoupit pro
20 identifikaci relevantního trhu, který není uveden v Doporučení.

21 To znamená, že pouze trh, na kterém Úřad prokáže, že jsou kumulativně splněna tři
22 kritéria, kterými jsou

- 23 (I) existence značných, a nikoliv dočasných strukturálních, právních nebo regulačních
24 překážek vstupu,
- 25 (II) struktura trhu, který v daném časovém horizontu nesměřuje k účinné hospodářské
26 soutěži, a to s ohledem na stav hospodářské soutěže založené na infrastruktuře
27 a jiné hospodářské soutěže, které vyvolávají překážky vstupu a
- 28 (III) samo právo hospodářské soutěže není schopno dostatečně reagovat na uvedené
29 selhání trhu,

30 lze považovat za relevantní a vhodný pro uložení ex-ante regulace, pokud se na něm následně
31 prokáže existence SMP.

32 1. Věcné vymezení maloobchodního trhu

33 Při vymezení maloobchodního trhu Úřad postupoval v souladu s Pokyny² – částí 2.2.1,
34 článkem 44³. Proces definování trhu relevantního produktu nebo služby

¹ [Doporučení](#) Komise ze dne 9. října 2014 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (2014/710/EU).

² Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací (2002/C 165/03) ze dne 11. července 2002, angl. verze

³ „Podle *zažitého precedenčního práva* – relevantní trh produktu/služby zahrnuje všechny produkty nebo služby, které jsou dostatečně zaměnitelné nebo nahraditelné, nejen ve smyslu jejich objektivních charakteristik, v důsledku čehož jsou zvláště

35 je proto zahájen definováním souboru služeb, které využívají spotřebitelé pro stejné účely
36 (koncové užití).

37 Úřad při definování trhu (maloobchodního i velkoobchodního) v souladu
38 s Doporučením vzal do úvahy stávající stav rozvoje sítí a služeb a aplikoval přístup zaměřený
39 na budoucnost (forward looking approach), na což klade důraz i bod 2.1 Vysvětlujícího
40 memoranda⁴.

41 Při stanovení základní služby Úřad vycházel jak z dosavadního vývoje,
42 tak i z předpokládaného vývoje do budoucna, a to zejména s ohledem na zastoupení
43 jednotlivých druhů služeb na trhu, podílů a potenciálu dalšího růstu.

44 Při hodnocení zastupitelnosti Úřad vzal do úvahy rozvoj mobilních sítí 4G. Úřad rovněž
45 zohledňuje průběžné snižování významu sítí 2G, popř. 3G sítí, pro poskytování datových
46 mobilních služeb ve sledovaném období.

47 Úřad posuzoval rovněž rozvoj dalších technologií nad rámec stávajících mobilních sítí,
48 jako jsou např. tzv. LPWAN sítě (Internet věcí), do jejichž rozvoje investují nejen mobilní síťoví
49 operátoři, a u kterých je prognózován razantní nárůst významu na trhu mobilních služeb již ve
50 sledovaném období. Úřad v současné době eviduje aktivity některých subjektů na trhu
51 elektronických komunikací (např. České radiokomunikace či Sigfox/T-Mobile), které se profilují
52 jako poskytovatelé tzv. internetu věcí na LPWAN sítích.

53 Nicméně s ohledem na parametry těchto služeb poskytovaných na LPWAN sítích se
54 Úřad v tomto dokumentu dále jimi nezabývá, i díky tomu, že nelze očekávat využití těchto sítí
55 pro nabídku klasických služeb v mobilních sítích (hlas, SMS, přístup k internetu).

56 Popis typů mobilních služeb

57 Obecně v mobilních sítích lze nabízet tři druhy služeb: mobilní hlasové služby, služby
58 SMS, a datové služby (mobilní a nomádní). SMS služby jsou na trhu nabízeny vždy společně
59 s mobilními hlasovými službami. Na trhu se tak lze setkat se třemi variantami nabídek. Jedná
60 se o mobilní hlasové služby společně se službou SMS, samostatné mobilní datové služby –
61 mobilní internet, či kombinace všech výše zmíněných třech kategorií služeb – mobilní hlasové
62 služby, služby SMS společně s datovými službami. Klasické mobilní služby tedy Úřad rozdělil
63 do následujících kategorií, jak ukazuje Obr. č. 1.

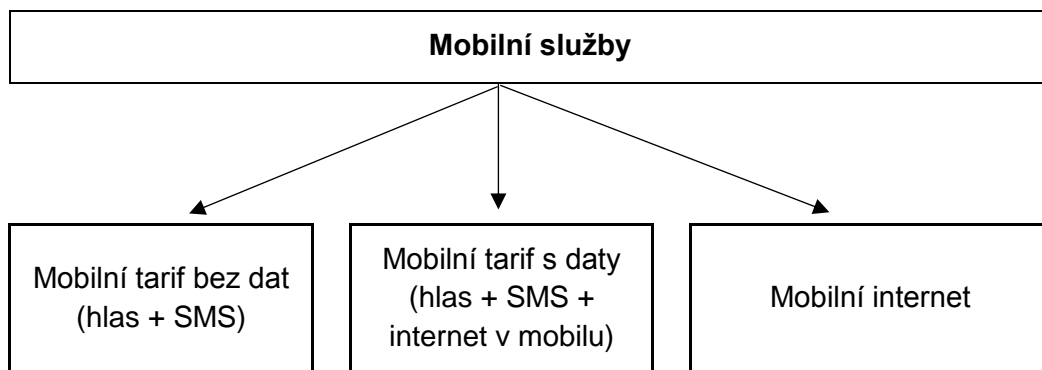
- 64 • Mobilní tarif bez dat⁵, který obsahuje mobilního hlasové služby a služby SMS,
- 65 • Mobilní tarif s daty⁶, který obsahuje mobilní hlasové služby, služby SMS
66 a internet v mobilu a
- 67 • samostatné mobilní datové služby – Mobilní internet.

vhodné pro uspokojování trvalých potřeb spotřebitelů, jejich ceny nebo zamýšleného užití, ale také ve smyslu konkurenčních podmínek a/nebo struktury nabídky a poptávky na dotyčném trhu. Produkty nebo služby, které jsou vzájemně zaměnitelné jen v malé nebo relativní míře, nejsou součástí téhož trhu.“

⁴ Explanatory Note, SWD(2014) 298 ze dne 9. října 2014.

⁵ Přístup k datovým službám je povolen, avšak v rámci daného tarifu nevyužíván.

⁶ Do těchto služeb, jsou zahrnuty jak post-paid tarify, tak i pre-paid tarify, které byly použity alespoň jednou za 3 měsíce pro přístup k internetu.

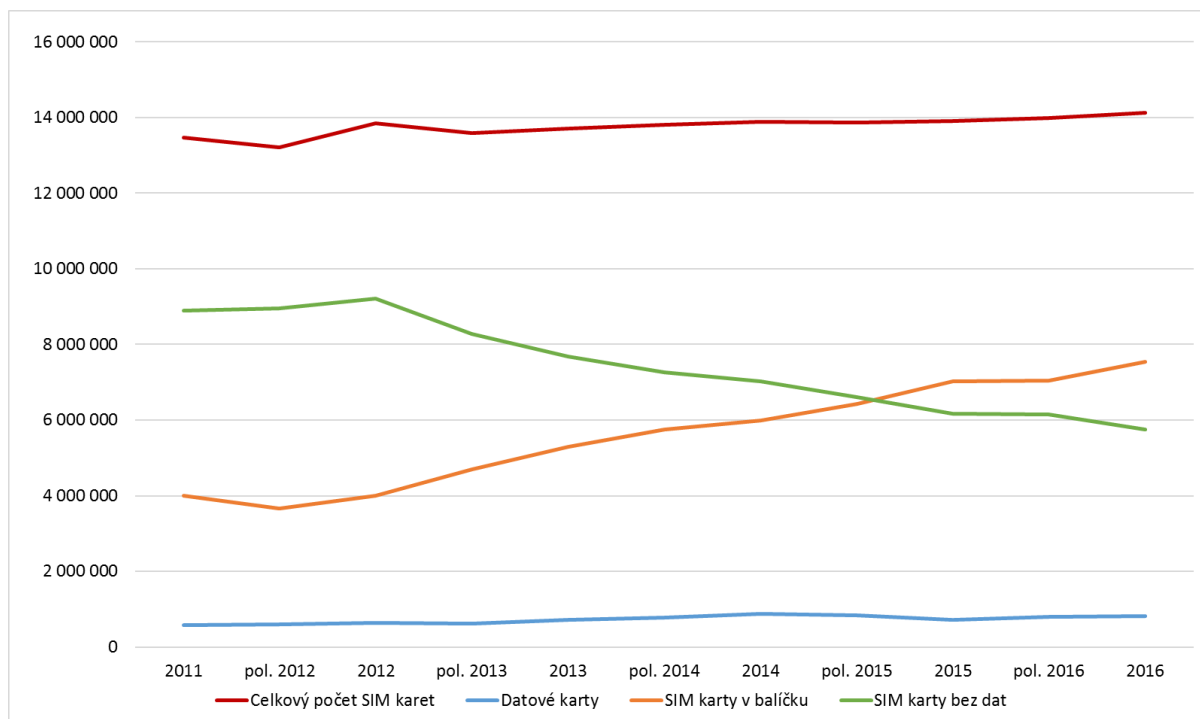
69 Při posuzování možného zahrnutí služeb poskytovaných v mobilních sítích do věcného
 70 vymezení maloobchodního trhu mobilních služeb Úřad vychází z rozdílného využití služeb
 71 poskytovaných v mobilních sítích koncovým účastníkem, čemuž odpovídá i struktura nabídky
 72 poskytovatelů. Služby zařazené do jednotlivých kategorií/skupin Úřad dále podrobil zkoumání
 73 vzájemné zastupitelnosti, zda tvoří jeden trh, nebo několik samostatných trhů.

74 Mobilní tarif s daty lze vzhledem k počtu účastníků považovat na maloobchodním trhu
 75 za dominantní, ale i nejrychleji rozvíjející se službu na základě posouzení současného
 76 i budoucího vývoje, jak dokazuje Graf č. 1.

77 Co se týče Mobilních tarifů bez dat, lze si všimnout konstantního poklesu již od roku
 78 2012. Tato skutečnost tak naznačuje rostoucí preferenci koncových uživatelů, kdy
 79 upřednostňují mobilní tarify obsahující i datové služby, k čemuž přispívá také skutečnost, že
 80 síťoví operátoři již mobilní tarify bez dat aktivně nenabízejí. Již od druhého pololetí roku 2015
 81 je na mobilním trhu nabízeno více tarifů s datovými službami než bez nich. Úřad tak s ohledem
 82 na výše uvedené předpokládá, že tento trend bude pokračovat a na mobilním trhu budou stále
 83 více dominovat tarify zahrnující mobilní datové služby. Proto se Úřad bude ve svém výhledu
 84 do budoucna zabývat tarify s datovými službami, neboť při aplikaci SSNIP testu lze
 85 předpokládat pro Mobilní tarify s daty a bez dat, že by v případě malého, ale významného
 86 a trvalého zvýšení cen k přechodu účastníků z Mobilních tarifů s daty na Mobilní tarify bez dat
 87 z důvodů odlišných vlastností služeb nedocházelo, jelikož tato substituující služba
 88 neuspokojuje uživatelskou potřebu přístupu k internetu. Samotné datové služby představují
 89 zvýšení ceny pro zákazníka o více než 10 % k původní ceně mobilního tarifu s daty a nelze je
 90 tak považovat za substitut, neboť zákazník by radši upřednostnil zvýšení ceny původního tarifu
 91 o 10 % a nepřešel by tak na kombinaci tarifu s hlasovou a datovou službou a samostatného
 92 datového tarifu.

93 Dále se Úřad bude zabývat mobilním internetem, používaným prostřednictvím
 94 samostatných SIM karet např. v tabletech či noteboocích.

95 **Graf č. 1: Vývoj počtu SIM karet v jednotlivých kategoriích**

96
97 Zdroj: ČTÚ, 2017

98 Prvním krokem k vymezení maloobchodního i velkoobchodního trhu je samotný popis
99 jednotlivých nabídek na trhu a zkoumání možné zastupitelnosti na straně poptávky i nabídky
100 pro jejich případné zařazení na tento trh.

101 Zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu zahrnuje:

- 102 a) popis kategorie služeb, hodnocení jejich vlastností,
103 b) strukturu nabídky služeb a jejich ceny (Úřad posuzoval současné nabídky služeb
104 poskytovatelů, jejich nabízené parametry a ceny, kde v rámci věcného vymezení trhu
105 posuzoval Úřad i rozdílnosti v cenových nabídkách pro danou službu),
106 c) strukturu a vývoj poptávky.

107 **1.1. Mobilní tarif s daty**

108 Mobilní tarif s daty je kombinací tří základních mobilních služeb – hlasové služby,
109 služby SMS a přístupu k internetu – Internet v mobilu. Služby jsou poskytovány
110 prostřednictvím koncového zařízení – mobilního telefonu (klasický mobilní telefonní přístroj či
111 chytrý mobilní telefon s operačním systémem – tzv. smartphone), a to ve formě pre-paid, či
112 post-paid tarifů. Tyto služby jsou službami mobilními. Za takovou službu se považuje služba,
113 která je poskytována za pohybu bez přerušení komunikace (umožňující tzv. handover mezi
114 jednotlivými základnovými stanicemi dané veřejné mobilní sítě).

115 **a) popis kategorie služeb, hodnocení jejich vlastností**

116 Přístup k službám hlasového volání, službě SMS a mobilním datovým službám
117 představuje SIM karta daného mobilního operátora, která umožňuje využívat na území České
118 republiky služby v mobilních sítích tohoto vybraného mobilního operátora (přímo nebo na

119 základě velkoobchodních smluv, v případě poskytování maloobchodních služeb MVNO⁷) nebo
120 v případě mezinárodního roamingu v síti zahraničního operátora.

121 Současně si u poskytovatele služeb uživatel zřizuje příslušný mobilní tarif (ve formě pre-
122 paid či post-paid), který zahrnuje služby, které hodlá prostřednictvím mobilního telefonu
123 využívat a volí si jejich rozsah (hlasové služby + SMS + internet). Pro hlasové a SMS služby
124 je nejčastěji využívána nejstarší technologie 2G. Nově od roku 2017 lze využívat 4G síť i pro
125 hlasové volání skrze technologii VoLTE u všech síťových operátorů.

126 Její využití v současné době je však limitováno nižší penetrací podporujících koncových
127 zařízení mezi uživateli a relativně vyšší pořizovací cenou těchto terminálů (i když Úřad
128 registruje, že výrobci již uvádějí na trh takto vybavené telefony i ve střední či nižší střední třídě).
129 Pro plné využití předností VoLTE, tj. rychlé spojení hovoru, HD Voice a možnost videohovorů,
130 je nutné, aby jak originující, tak přijímající strana disponovala koncovým zařízením
131 podporujícím tuto technologii.

132 Pro přístup k internetu jsou využívány všechny dostupné mobilní technologie daného
133 operátora (2G/3G/4G), přičemž přechod mezi technologiemi, respektive základnovými
134 stanicemi využívajícími jinou technologii, nevede k přerušení používání služeb uživateli.
135 V závislosti na dané technologii však dochází ke změně dosahovaných parametrů nabízených
136 služeb, kdy síť LTE umožňuje, v porovnání s předchozími generacemi mobilních sítí, využívat
137 vyšší přenosové rychlosti a zároveň lepší kvalitativní parametry (např. nižší hodnoty zpoždění
138 – latence). Například maximální teoretická přenosová rychlost je u sítí 2G – 473,6 kbit/s, 3G –
139 42 Mbit/s, LTE – 150 Mbit/s a LTE-A – 450 Mbit/s. Mediánová hodnota přenosových rychlostí
140 ve směru download se dle [Netmetru](#)⁸ u 2G sítě za poslední tři měsíce v České republice
141 pohybovala v rozmezí 0,10-0,13 Mbit/s v závislosti na operátorovi. U technologie 3G se tato
142 hodnota pohybovala v rozmezí 6,9–8,4 Mbit/s a u technologie 4G pak v rozmezí 20,1–
143 28,7 Mbit/s.

144 Aby mohl účastník využívat tyto technologie, musí však disponovat koncovým
145 zařízením a SIM kartou, která danou technologii podporuje, přičemž SIM kartu podporující
146 technologii LTE lze u poskytovatele běžně získat většinou zdarma⁹ výměnou své stávající SIM
147 karty, která tuto technologii nepodporuje. V současné době jsou služby sítě 4G dostupné
148 zpravidla prostřednictvím smartphonů a SIM karet s podporou LTE technologie (tzv. Universal
149 SIM). Pokud koncové zařízení uživatele mobilních datových služeb tyto předpoklady
150 nesplňuje, je možné datové služby využívat pouze v sítích 2G a 3G.

151 Tato kategorie služeb vznikla jako první mobilní datová služba v 2G sítích. Internetové
152 připojení o rychlosti, které disponují 2G síť, však je již v současné době nedostačující pro
153 práci s webovými aplikacemi a pro multimediální služby, zejména pro přehrávání videa.

⁷ MVNO, nebo též mobilní virtuální operátor je subjekt poskytující mobilní služby koncovým účastníkům svým jménem a který nedisponuje vlastní rádiovou přístupovou sítí (resp. nemá vlastní přiděl frekvencí pro vybudování rádiové přístupové sítě). MVNO kupuje přímo (či nepřímo prostřednictvím MVNE) přístup do mobilní sítě a originaci provozu nebo poskytování služeb od MNO – mobilních síťových operátorů, kteří disponují vlastní mobilní sítí. Značkoví přeprodejci nejsou pro účely této analýzy zařazeni do skupiny MVNO, avšak koncoví uživatelé (SIM karty) jsou zařazeny do podílů příslušných MNO, resp. MVNO. Koncoví uživatelé jsou v tomto případě účastníky mobilního síťového operátora (MNO) nebo mobilního virtuálního operátora (MVNO). Účastnický vztah se síťovým operátorem, případně virtuálním operátorem je zachován, nabídka je ale deklarována vůči účastníkovi pod jinou obchodní značkou.

⁸ Netmetr je nástroj pro měření aktuální kvality služeb přístupu k Internetu. Tuto službu provozuje sdružení CZ.NIC a Český telekomunikační úřad. Netmetr je dostupný na www.netmetr.cz.

⁹ U společnosti O2 činí poplatek za výměnu SIM karty 99 Kč.

154 Toto připojení se hodí maximálně pro práci s jednoduchými textovými emaily, eventuálně pro
155 textový instantní messaging.

156 Až do rozvoje 4G sítí a masového rozšíření smartphonů, umožňujících účastnicky
157 komfortní přístup k datovým službám v mobilní síti, byly pro uživatele mobilních
158 telefonů/mobilních služeb jednoznačně rozhodující službou hlasové služby a služby SMS.
159 Služba přístupu k internetu v rámci tarifů byl v počátcích považován spíše za doplňkovou
160 službu. Výše uvedeným rozvojem vysokorychlostních LTE sítí a masovým rozšířením
161 sofistikovaných koncových zařízení se postupně dostávaly a dostávají mobilní datové služby
162 do popředí zájmu jak uživatelů, tak i poskytovatelů mobilních služeb.

163 Na základě výše uvedeného vývoje (viz Graf č. 1) je dle názoru Úřadu možno vymezit
164 Mobilní tarif s daty jako základní službu na trhu mobilních služeb.

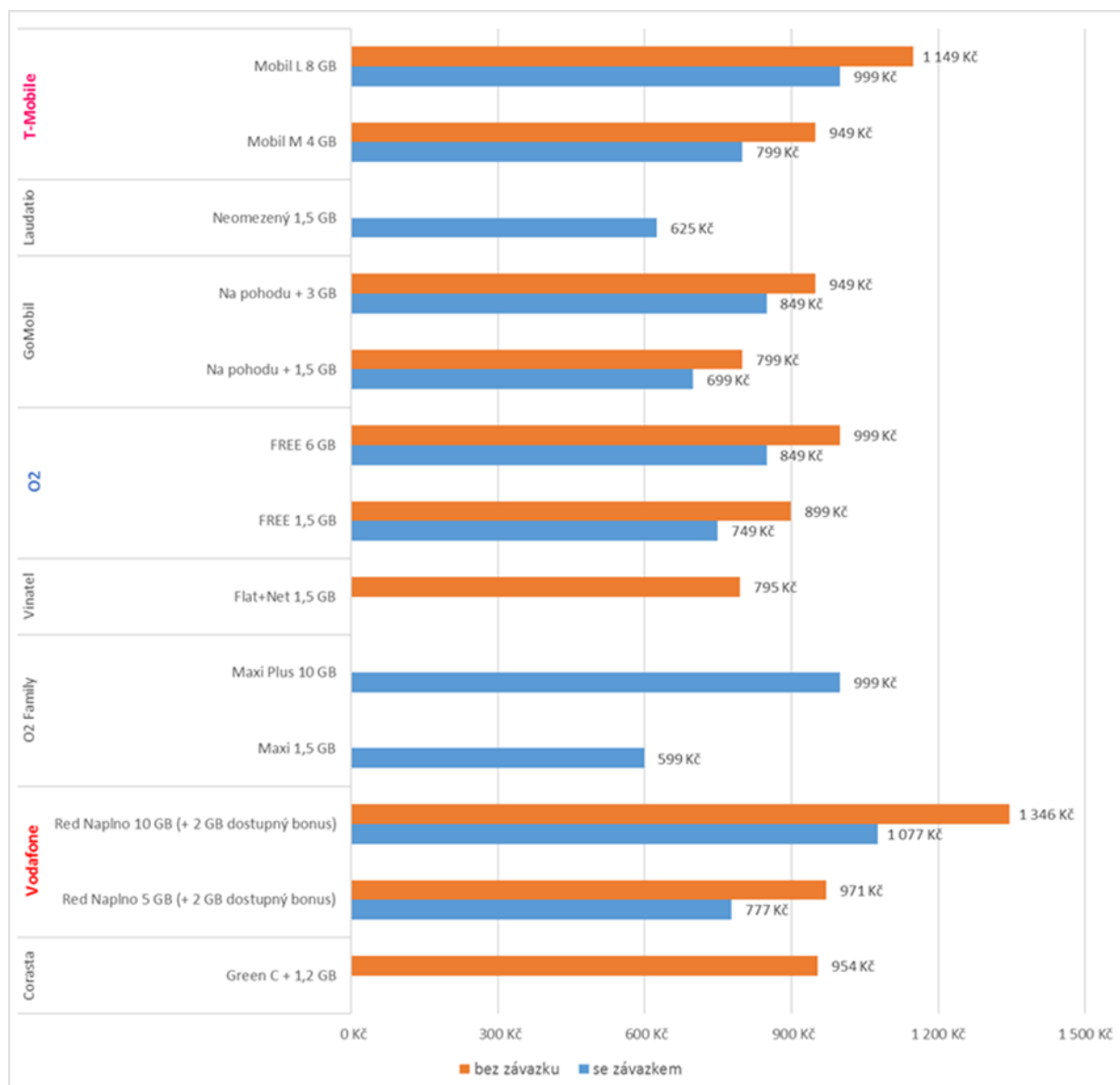
165 **b) struktura nabídky služeb a jejich ceny**

166 V současné době – po představení nových mobilních tarifů síťových operátorů v období
167 od dubna do června 2017 – dominují v nabídkách těchto operátorů hlasové tarify, které již ve
168 své základní konfiguraci obsahují mobilní data. Oproti předchozím tarifům došlo ke
169 zřetelnému navýšení obsaženého objemu mobilních dat. Za cenu okolo 800 Kč tak lze u všech
170 tří síťových operátorů získat tarif s 24 měsíčním úvazkem, který vedle neomezeného volání a
171 SMS poskytne uživateli v průměru 5 GB dat (u konkrétních tarifů jde o 4 až 6 GB). Oproti
172 předešlému období, kdy v nabídkách síťových operátorů figuroval takřka identický neomezený
173 tarif s 1,5 GB dat za cenu 749 Kč, tak došlo zhruba ke ztrojnásobení dostupného objemu dat
174 při relativně malém zvýšení ceny o 50 až 100 Kč za celkový tarif. Vedle této nabídky lze
175 u síťových operátorů uzavřít účastnickou smlouvu i na tarify, které vedle určitého počtu minut
176 pro volání (příp. v kombinaci s neomezeným voláním ve vlastní síti) a SMS obsahují jen
177 poměrně malý objem dat v řádu desítek či stovek megabytů. Tyto tarify lze získat za cenu od
178 zhruba 350 Kč výše. Na druhé straně jsou pro zájemce o velké objemy mobilních dat dostupné
179 i neomezené hlasové a SMS tarify obsahující data v rozmezí od 8 do 60 GB. U těchto tarifů se
180 cena aktuálně pohybuje od 999 do 2 499 Kč a dle konkrétní nabídky mohou obsahovat i další
181 doplňkové služby, například určitý počet minut pro mezinárodní volání.

182 V nabídce virtuálních operátorů lze rovněž nalézt tzv. neomezené hlasové a SMS tarify
183 s daty – viz příklady, které uvádí Graf č. 2, jejich zastoupení v nabídkách MVNO je ale poměrně
184 malé a současně objemy dat, které lze v těchto tarifech získat jsou ve srovnání s nabídkami
185 síťových operátorů výrazně nižší. Pakliže by si chtěl uživatel sestavit obdobný tarif (ať již přímo
186 výběrem takto nakonfigurovaného tarifu nebo kombinací tarifu a aktivací vhodného datového
187 balíčku), který nabízejí síťoví operátoři (viz výše – neomezené volání + SMS + cca 4-5 GB
188 dat), zaplatil by – až na výjimku, kterou tvoří nabídka majetkově propojeného virtuálního
189 operátora O2 Family – výrazně vyšší cenu od 1 095 až po 2 515 Kč. Virtuální operátoři jsou
190 schopni tvořit cenově zajímavé nabídky pro uživatele hlasových tarifů, kteří využívají hlavně
191 volání a SMS (ale nepotřebují je nutně v neomezené formě), případně jim postačuje malé
192 množství dat v řádu nízkých stovek megabytů měsíčně. Například tarif obsahující 150 minut
193 pro volání, 50 SMS a 150 MB dat lze u virtuálních operátorů získat za cenu od 248 Kč, kdežto
194 u síťových operátorů začínají ceny mobilních tarifů na zhruba 350 Kč.

195
196

Graf č. 2: Mobilní tarify s daty (neomezené volání a SMS v ČR + data 1–10 GB) k 20. 6. 2017

197
198

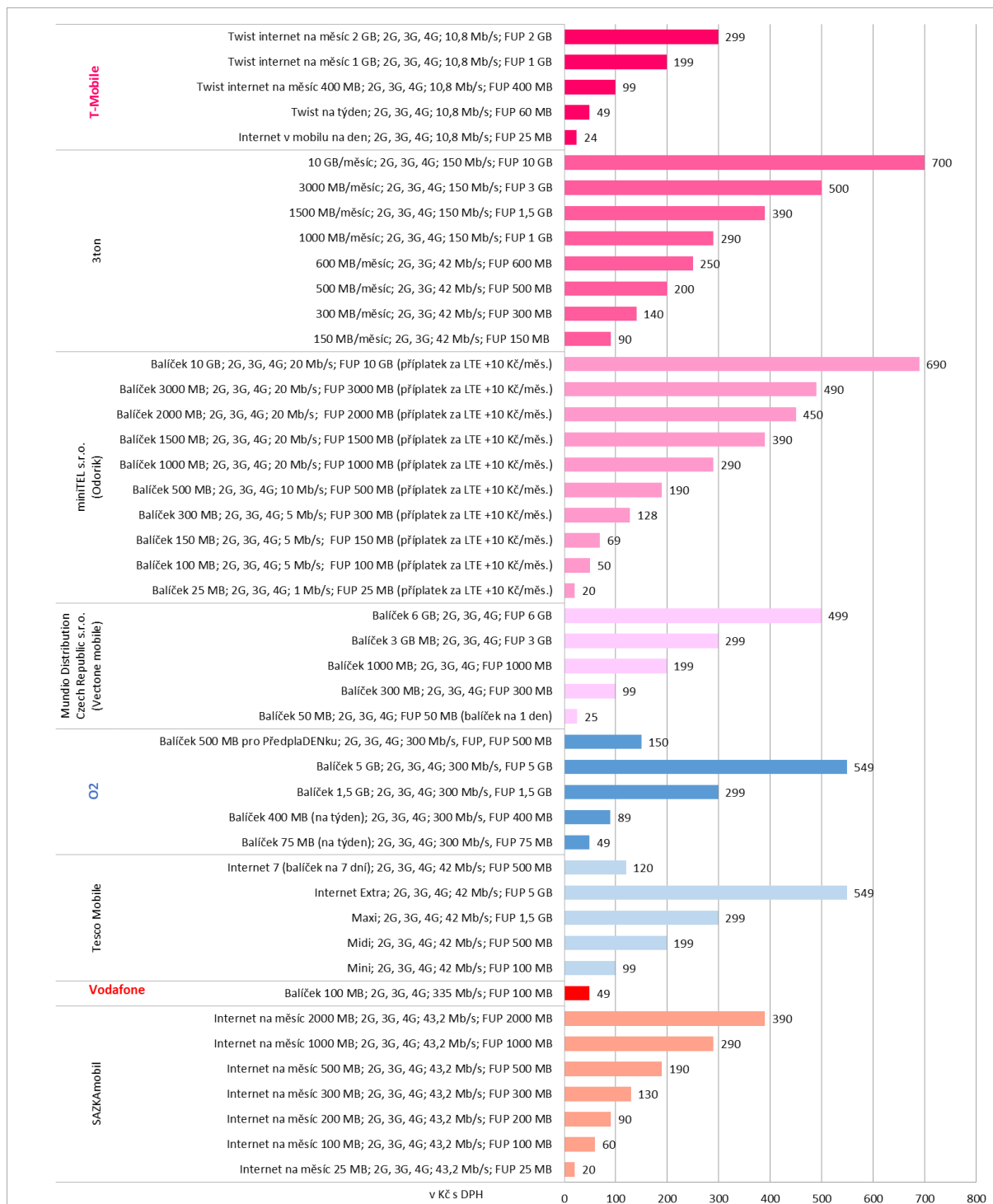
Zdroj: Ceníky vybraných poskytovatelů

199 U předplacených karet lze při srovnání základních ceníků konstatovat, že volání a SMS
200 poskytují cenově výhodněji virtuální operátoři. Jejich ceny se obvykle pohybují od 1,50 do
201 2,50 Kč za minutu hovoru, a ceny SMS od 1,00 do 1,99 Kč. Pro srovnání, ceny na
202 předplacených kartách u síťových operátorů jsou 3,50 až 7,50 Kč za minutu volání a 1,50 až
203 2,40 Kč za odeslání SMS. Vedle těchto základních cen na svých primárních značkách ovšem
204 síťoví operátoři poskytují pre-paid služby i pod dalšími vlastními značkami – např. Kaktus
205 (T-Mobile) nebo Oskarta (Vodafone) – a u nich je cenová hladina nastavena stejně jako u pre-
206 paid služeb virtuálních operátorů, tj. minuta hovoru vyjde na 2,00 až 2,50 Kč za minutu a SMS
207 na 1,50 Kč. U datových balíčků je ve srovnání s hovory a SMS situace opačná. Cenově
208 výhodněji je poskytují síťoví operátoři. Například 1 GB balíček lze zakoupit za 199 Kč
209 (T-Mobile), kdežto v síti virtuálního operátora (3ton a Sazka mobil), viz Graf č. 3, vychází tento
210 balíček na 290 Kč. Za obdobnou cenu – 299 Kč nabízí operátor O2 balíček dat o objemu
211 1,5 GB a operátor T-Mobile pak 2 GB. Nižší balíček 400 MB vyjde u síťových operátorů

212 (T-Mobile, O2) na 99, resp. 89 Kč. U virtuálních operátorů pak obdobný balíček 500 MB stojí
213 zhruba dvojnásobek (190–200 Kč).

214 V návaznosti na výše jmenované příklady Úřad v Graf č. 3 uvádí srovnání nabídek
215 vybraných síťových a virtuálních operátorů. Z něj je patrné, že nabídky datových balíčků na
216 předplacených kartách u síťových operátorů jsou v současné době oproti nabídkám virtuálních
217 operátorů z cenového hlediska o desítky až stovky procent výhodnější. Výjimkou je
218 plnohodnotný (Full) MVNO Vectone mobile. Tento britský virtuální operátor, který funguje
219 v řadě zemí EU, vstoupil na český trh v květnu 2016. V současné době – dle údajů za rok 2016
220 – má zhruba 6 900 uživatelů, resp. SIM karet a zaměřuje se výhradně na poskytování pre-paid
221 služeb. Srovná-li Úřad jeho cenové nabídky datových balíčků s ostatními MVNO a MNO, je
222 zřejmé, že jsou srovnatelné se síťovými operátory (a v některých případech i výhodnější).

Graf č. 3: Srovnání datových balíčků u pre-paid SIM karet vybraných poskytovatelů k 20. 6. 2017

Zdroj: Ceníky vybraných poskytovatelů

Poznámka: U některých poskytovatelů je pro přehlednost uvedena i obchodní značka, pod kterou je služba nabízena

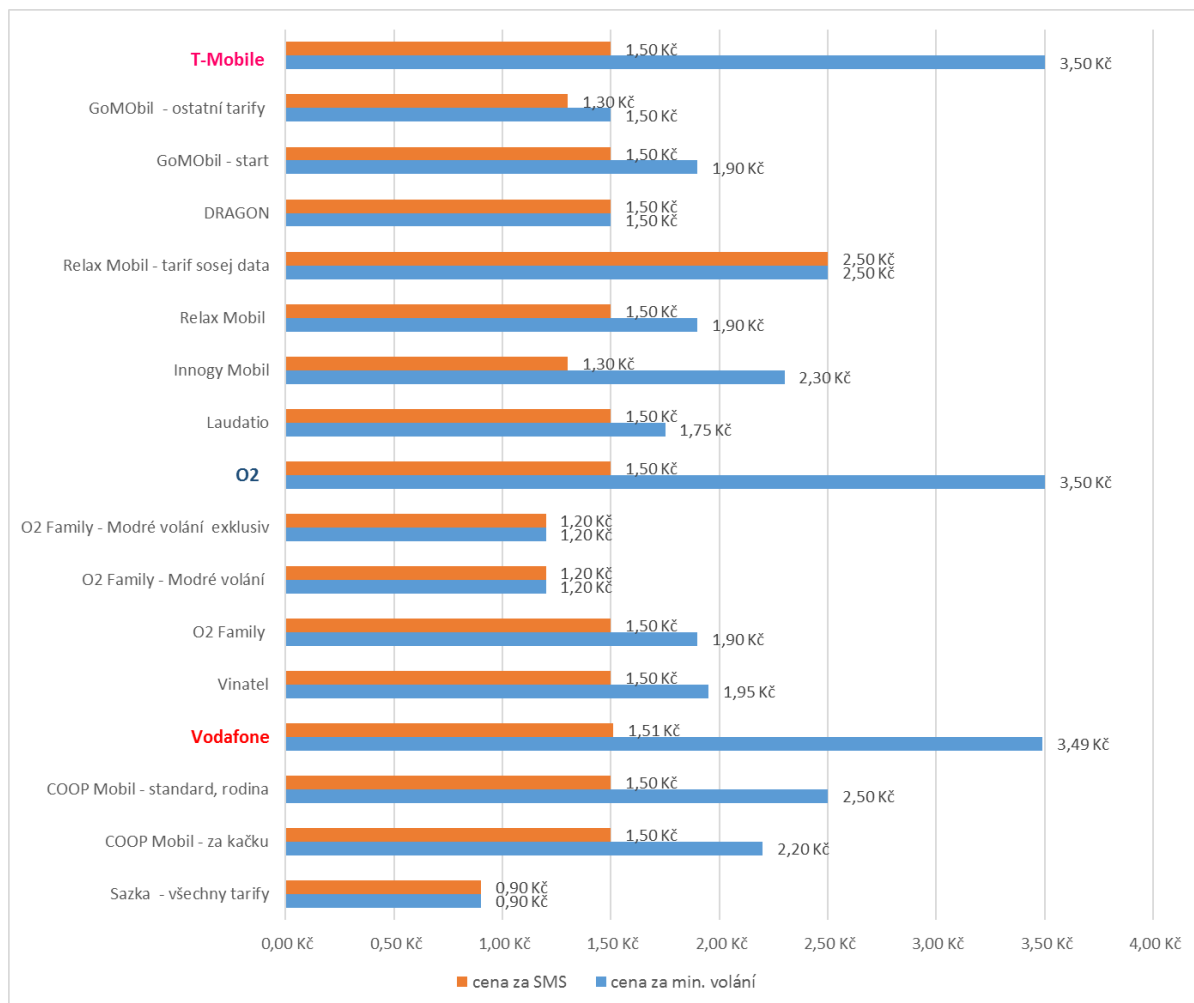
Při srovnání datových balíčků u post-paid tarifů je situace komplikovanější. Je to dáno například tím, že již samotné mobilní tarify, jak je konstatováno výše, v sobě obsahují určitý objem dat a ten lze po jeho vyčerpání v průběhu zúčtovacího období různým způsobem navýšit. Současně k této možnosti přistupují jednotliví poskytovatelé odlišně. Prvním ze

233 způsobů je tzv. obnovení dat (také reset, vynulování), kdy si uživatel za určitý poplatek obnoví
234 původní (příp. sníženou – dle podmínek konkrétního tarifu) hodnotu svého datového objemu.
235 Druhou variantou je aktivace balíčku o vybraném objemu dat ke svému tarifu. Tento balíček
236 má uživatel poté každý měsíc k dispozici pro využití. A konečně třetí možností je tzv. dokup
237 po vyčerpání, kdy si uživatel může opakovaně v průběhu měsíce dokupovat zvolený (zpravidla
238 relativně malý) objem dat. Jednotkové ceny se v rámci těchto různých způsobů výrazně liší
239 a jsou závislé i na samotném mobilním tarifu. Obecně lze konstatovat, že u vyšších tarifů
240 vychází navýšení dat z hlediska jednotkové ceny výhodněji než u nižších tarifů. Jako příklad
241 lze uvést operátora O2. U tarifu Free 200 MB vyjde uživatele obnovení objemu 200 MB na 99
242 Kč, u tarifu Free 1,5 GB vyjde obnovení 1,5 GB na 149 Kč a u tarifu Free 6 GB vyjde obnovení
243 2 GB na 249 Kč. Jednotková cena za 1 GB tak u jednotlivých tarifů vychází na 495 Kč (tarif
244 Free 200 MB), na 99 Kč (tarif Free 1,5 GB), a na 124,50 Kč (tarif Free 6 GB). Pro uživatele je
245 obvykle výhodnější zvolit rovnou tarif s vyšším objemem dat než posléze data dokupovat
246 k nižšímu tarifu. Pro ilustraci lze uvést příklad operátora T-Mobile, který nabízí tarif Mobil M se
247 4 GB za 799 Kč a vyšší tarif Mobil L s 8 GB za 999 Kč. 4 GB navíc tak uživatel získá při
248 srovnání obou tarifů za 200 Kč. Kdežto pokud by k tarifu Mobil M dokupoval další 4 GB, vyšlo
249 by jej to v případě aktivace přímo 4 GB balíčku na 399 Kč. A v případě, že by si aktivoval jen
250 balíček s 2 GB (za 299 Kč) a i po jeho vyčerpání by opakovaně dokupoval data prostřednictvím
251 jednorázového balíčku 220 MB (za 100 Kč), vyšlo by jej souhrnných 4 GB dat na 1 208 Kč.
252 Z uvedeného příkladu je patrné, že cena za mobilní data je zásadně ovlivněna způsobem,
253 jakým jsou navyšována (viz v úvodu 3 jmenované možnosti), respektive celkově zvoleným
254 mobilním tarifem. Názorně je vidět, že datový objem 4 GB může uživatel získat za 200 Kč, za
255 399 Kč, ale také za 1 208 Kč. Jednotková cena za 1 GB se tak výrazně liší a může být 50 Kč,
256 100 Kč, ale také 302 Kč. Při srovnání cen datových balíčků síťových a virtuálních operátorů
257 lze sledovat, že virtuální operátoři nabízejí 1 GB dat nejčastěji za cenu okolo 290 Kč a menší
258 balíček 150 MB pak průměrně za 80 Kč. Síťoví operátoři mají v nabídce balíček 1 GB dat
259 průměrně za 130 Kč a jejich nižší balíčky obvykle obsahují 100 až 500 MB a stojí 25 až 99 Kč.
260 Je tedy zřejmé, že současná nabídka mobilních dat ze strany virtuálních operátorů není
261 schopna plně reagovat na nové tarify a balíčky síťových operátorů.

262 Dále se Úřad zabýval cenou volání a SMS nad rámec volných jednotek obsažených
263 v tarifech poskytovatelů (viz Graf č. 4). Z porovnání vyplývá, že jednotková cena za 1 SMS je
264 ve většině případů 1,50 Kč. Výjimečně je cena vyšší – 2,50 Kč, a v několika případech i nižší
265 – od 0,90 Kč do 1,30 Kč. Celkově se průměrná ceníková cena pohybuje u vybraných
266 poskytovatelů právě okolo 1,50 Kč. Z porovnání je vidět, že ceny za SMS mezi MNO a MVNO
267 se nijak výrazně neliší. U nabízených cen volání nad rámec volných jednotek lze pozorovat
268 větší rozpětí. Průměrná ceníková cena za minutu u níže vybraných poskytovatelů činí 2,11 Kč
269 za minutu. Jednotlivé ceny se ovšem výrazně liší a pohybují se v intervalu od 0,90 Kč do
270 3,50 Kč za minutu hovoru. Nejvyšší ceny se vyskytují u síťových operátorů, a to ve shodné
271 výši 3,50 Kč za minutu. Naopak u virtuálních operátorů lze sledovat větší variabilitu a minutová
272 sazba zde začíná již pod úrovní 1 Kč. Průměrná ceníková cena za minutu hovoru se tak
273 u vybraných virtuálních poskytovatelů mobilních služeb pohybuje okolo 1,80 Kč min. U nových
274 tarifů síťových operátorů, které byly představeny v období od 2. dubna 2017, lze pozorovat
275 tendenci nabízet neomezené hlasové a SMS tarify, u kterých je možné za cenu měsíčního
276 paušálu volat a posílat SMS do všech sítí bez omezení. Pouze u nižších tarifů (s nižším
277 obsahem dat v řádu stovek MB) pak někteří síťoví operátoři účtují doplatky za SMS (T-Mobile,
278 Vodafone), případně za minutu hovoru (Vodafone). Tyto ceny se oproti výše uvedenému
279 nezměnily.

280
281

Graf č. 4: Porovnání cen za min. volání nebo SMS nad rámec volných minut a SMS nebo bez uplatnění tohoto rámce k 20. 6. 2017

282
283

Zdroj: Ceníky vybraných poskytovatelů

284 Z výše uvedených grafů (Graf č. 2, Graf č. 3, Graf č. 4) vyplývá, že nabídka služeb je
285 u MNO a MVNO srovnatelná. Z cenového hlediska vychází v současné době výhodněji
286 u síťových operátorů, zejména pokud srovnáváme neomezené hlasové a SMS tarify a také
287 dodatečné navyšování dat. Je zřejmé, že na nově představené tarify ze strany síťových
288 operátorů dosud virtuální operátoři nejsou schopni reagovat obdobnou nabídkou. Při srovnání
289 minutové sazby a ceny SMS nad rámec volných jednotek obsažených v tarifu je patrné, že
290 cena SMS je u všech subjektů srovnatelná. Jednotkové ceny volání jsou o 1,0 až 2,60 Kč nižší
291 u virtuálních operátorů, je nutné brát ovšem v potaz, že plně neomezené hlasové a SMS tarify
292 jsou více a ve větší míře zastoupeny právě u síťových operátorů, čímž se pro uživatele
293 eliminuje potřeba kalkulovat s cenou nad rámec volných jednotek.

294 **c) struktura a vývoj poptávky**

295 Dostupnosti nových datových sítí odpovídá i vývoj počtu Mobilních tarifů s daty na
296 maloobchodním trhu a zvyšující se penetrace Mobilních tarifů s daty na celkovém počtu SIM
297 karet. Z údajů, které má Úřad k dispozici, vyplývá, že od poloviny roku 2012 dochází jak

298 k mírnému růstu celkového počtu aktivních SIM karet, tak především k růstu počtu SIM karet
299 využívaných v Mobilních tarifech s daty, jak dokazuje tabulka níže.

300 **Tab. č. 1: Přehled penetrace Mobilních tarifů s daty**

	2011	2Q 2012	2012	2Q 2013	2013	2Q 2014	2014	2Q 2015	2015	2Q 2016	2016
Penetrace SIM karty	128%	126%	132%	129%	131%	131%	132%	132%	133%	135%	135%
Penetrace Mobilních tarifů s daty	38%	35%	38%	45%	50%	55%	60%	62%	66%	67%	71%

301 Zdroj: ČTÚ

302 Ve sledovaném období očekává Úřad v České republice růstový trend využívání
303 Mobilních tarifů s daty spolu se zvyšováním penetrace smartphonů i v následujících letech,
304 a to z důvodu klesající jednotkové ceny za služby mobilního přístupu (cena za 1 MB, resp.
305 1 GB přenesených dat), rozšiřování a vylepšování mobilních sítí, zvyšování jejich kapacity
306 a rychlosti přenosu dat na straně nabídky. Zlepšení parametrů mobilních sítí je předpokládáno
307 s dalším rozvojem LTE sítí, mimo jiné i ve vyšších kmitočtech, což umožní zkvalitnění signálu
308 zejména v městských aglomeracích a zvýšení kapacitních možností mobilních sítí. V ČR
309 proběhla v roce 2016 aukce takovýchto kmitočtů pro sítě LTE, konkrétně v pásmech 1 800
310 a 2 600 MHz. V období od března do července 2017 proběhla další aukce, a to kmitočtů
311 v pásmu 3 600 - 3 800 MHz vhodných pro poskytování bezdrátového vysokorychlostního
312 přístupu k internetu, a pro budoucí rozvoj sítí 5G. Navýšení rychlostí u mobilních datových
313 služeb tak může být jeden z rozhodujících podnětů dalšího rozvoje Mobilních tarifů s daty.

314 Na straně poptávky registruje Úřad zvyšující se zastoupení smartphonů a mobilních
315 aplikací (zejména aplikací pro příjem multimediálních služeb, sdílení a zálohování dat), pro
316 jejichž plnohodnotné fungování potřebují uživatelé datové připojení. Zdokonalování užitečných
317 vlastností smartphonů může být klíčové pro stírání rozdílů oproti jiným mobilním koncovým
318 zařízením (především tabletům) a vést k jejich přednostnímu využívání. Pro uživatele
319 je komfortnější širší využití jednoho zařízení než několika zařízení specifických. Toto
320 podporuje i zpráva¹⁰ společnosti Cisco, kde se předpokládá ve výhledu do roku 2020 nárůst
321 smartphonů v celosvětovém měřítku. Na celkovém počtu mobilních koncových zařízení tak
322 smartphony v roce 2016 celosvětově tvořily 38% podíl¹¹. Studie společnosti Cisco
323 předpokládá, že smartphony budou celosvětově tvořit v roce 2021 cca 43 % trhu mobilních
324 koncových zařízení. Z hlediska rozvoje mobilních dat pak přisuzuje studie společnosti Cisco
325 smartphonům jednoznačně rozhodující roli. Spotřeba mobilních dat prostřednictvím
326 smartphonů, která činila v roce 2015 81 % celkové spotřeby dat v mobilních sítích, vzroste dle
327 této studie na cca 86 % v roce 2020.

¹⁰ Cisco VNI Mobile, 2016

¹¹ U společnosti O2 činil ke konci roku 2016 podíl smartphonů v její síti již 56 %

328 1.2. Mobilní internet

329 V případě Mobilního internetu se jedná o služby umožňující mobilní přístup k datovým
330 službám nabízené jako přístupy k internetu určené do koncových zařízení typu notebook,
331 tablet, USB modem či jiný druh modemu schopný přijímat signál mobilních sítí.

332 a) *Popis kategorie služeb, hodnocení jejich vlastností*

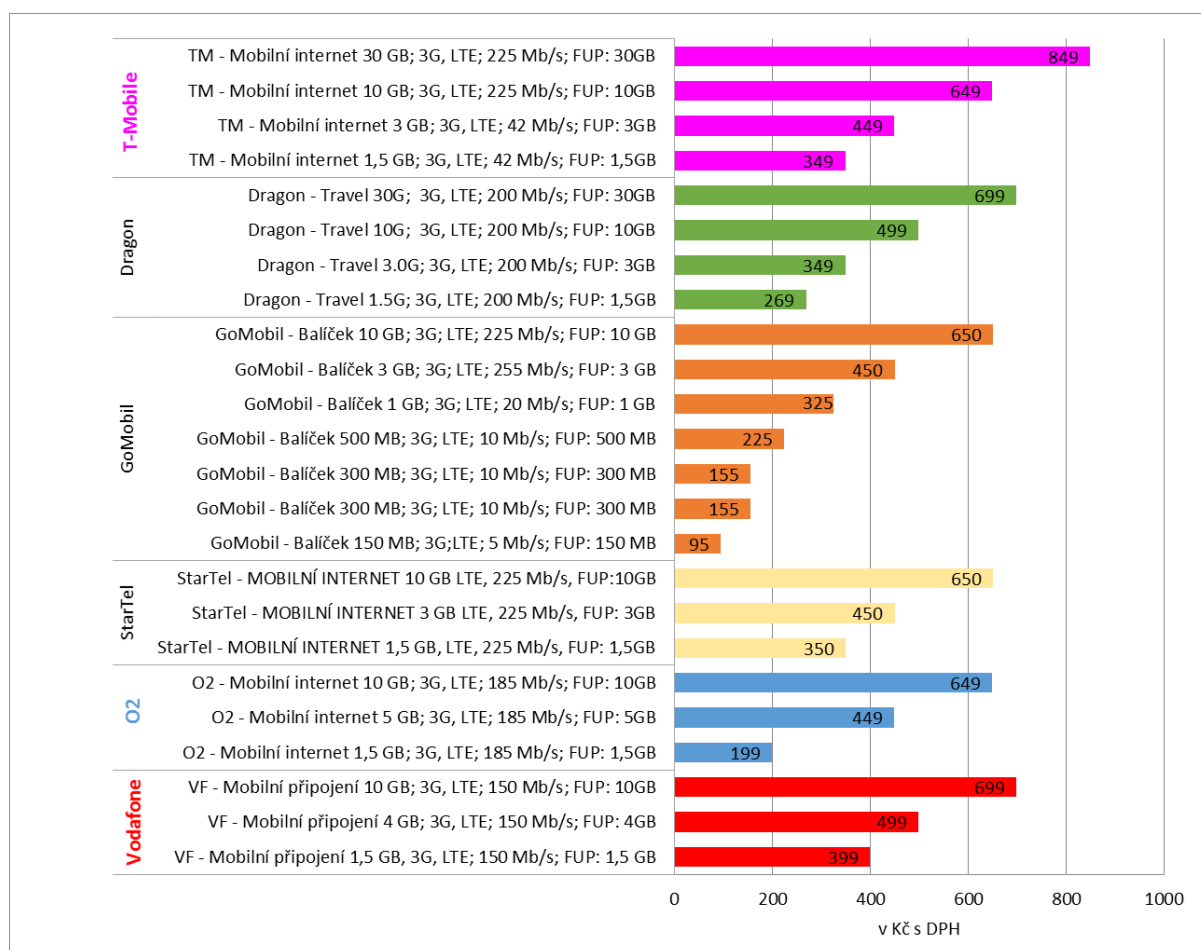
333 Úřad do této kategorie zařazuje pouze ty přístupy, které jsou nabízeny jako mobilní
334 datové tarify s trvalou možností přístupu k internetu, a to bez přístupu k hlasovým službám.
335 Jedná se obvykle o nabídku samostatných datových tarifů s paušální měsíční cenou. Koncové
336 zařízení je připojeno prostřednictvím datové SIM karty (tablety či notebooky se slotem pro SIM
337 kartu) či modemu využívajícího datovou SIM kartu (USB modem pro notebooky či domácí PC).
338 Tyto služby jsou obdobně jako služby pro Mobilní tarify s daty nabízeny prostřednictvím všech
339 dostupných mobilních sítí (2G/3G/4G) a mají charakter mobilní služby.

340 b) *Struktura nabídky služeb a jejich ceny*

341 Mobilní internet v současné době nabízejí všichni síťoví mobilní operátoři v ČR (MNO)
342 prostřednictvím 2G, 3G a 4G sítí. Na trhu existují také nabídky MVNO, kteří nabízejí své služby
343 prostřednictvím 2G a 3G, případně 4G sítí. Pokrytí obyvatelstva ČR u 3G sítí k 30. červnu
344 2017 bylo 82,7 %¹², u LTE sítí 99,8 %. Z pohledu územní dostupnosti je rozdíl mezi 3G a 4G
345 sítěmi ještě markantnější. Pokrytí území ČR u 3G sítí k pololetí roku 2017 bylo pouze 38,1 %¹³
346 a u LTE sítí 96,3 %. Zatímco LTE sítě dosahují téměř celonárodního pokrytí, pokrytí 3G sítí je
347 v ČR značně omezené a postupem času se snižuje. Někteří MVNO nabízejí služby mobilního
348 internetu i prostřednictvím sítí LTE. V současné době velkoobchodně na komerční bázi
349 poskytují mobilní datové služby prostřednictvím LTE sítě všichni síťoví operátoři. Referenční
350 nabídky, které byly na trh uvedeny všemi třemi síťovými operátory, kteří získali kmitočtové
351 přiděly v pásmech 800 MHz, 1 800 MHz a 2 600 MHz (pro LTE sítě) na základě podmínek
352 aukce (vyhlášené v roce 2013) na tyto kmitočty, nejsou v současné době využívány u žádného
353 z nich. Graf č. 5 ukazuje, že u některých nabídek MVNO v síti T-Mobile je omezena maximální
354 přenosová rychlost. Co se týče FUP limitů, nabízejí MVNO podobné nabídky jako MNO.

¹² U společnosti O2 činilo k 30. červnu 2017 pokrytí obyvatelstva ČR sítěmi 3G 79,8 %, u společnosti T-Mobile 79,2 % a u společnosti Vodafone 64,8 %.

¹³ U společnosti O2 činilo k 30. červnu 2017 pokrytí území ČR sítěmi 3G 34,3 %, u společnosti T-Mobile 33,8 % a u společnosti Vodafone 14,2 %.

Graf č. 5: Srovnání vybraných nabídek Mobilní internet k 20. 6. 2017356
357

Zdroj: Ceníky vybraných poskytovatelů

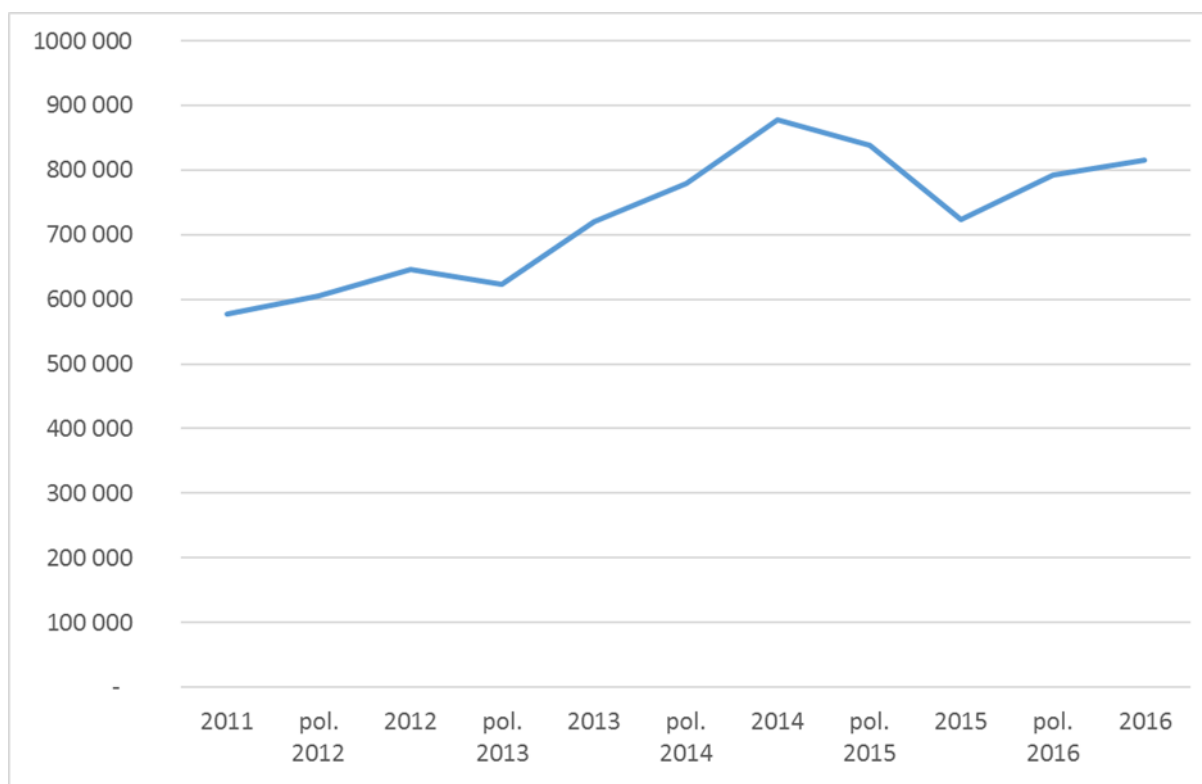
358 Jak Úřad dokumentuje ve výše uvedeném grafu (Graf č. 5) jsou poskytované rychlosti
 359 obdobné jako u vybraných Mobilních tarifů s daty. Do srovnání byli zařazeni všichni MNO spolu
 360 s vybranými MVNO, kteří služby Mobilního internetu na trhu nabízejí. Cenová nabídka je
 361 rovněž odvislá od poskytovaného, zpravidla měsíčního, FUP limitu. U FUP limitu 1,5 GB se
 362 cena za tyto služby pohybuje v rozmezí 199–399 Kč, pro FUP limit 10 GB v rozmezí 499–
 363 699 Kč u jednotlivých poskytovatelů datových služeb na LTE síti. Co se týče nabídek služeb
 364 Mobilního internetu ze strany MVNO, nabízejí tito poskytovatelé srovnatelné FUP limity
 365 za obdobné ceny jako MNO. Na základě Úřadu dostupných informací pouze dva
 366 z poskytovatelů nabízí v rámci služeb Mobilního internetu na trhu jeden základní tarif s FUP
 367 limitem 30 GB (T-Mobile, Dragon). Obecně jsou tedy nabízené tarify Mobilního internetu, co
 368 se týče maximálních nabízených FUP datových limitů, nad úrovní Mobilních tarifů s daty
 369 (výjimkou je nový tarif Mobil XXL s FUP 60 GB od T-Mobile za cenu 2 499 Kč).

370 Na základě porovnání nabídek parametrů a cen Mobilních tarifů s daty a Mobilního
 371 internetu je možno konstatovat, že parametry služeb, včetně ceny nejsou obdobné,
 372 jak dokumentuje výše uvedený Graf č. 3 a Graf č. 5. Mobilní tarify s daty odlišuje od služeb
 373 Mobilního internetu možnost využití společného poskytování služeb hlasových, SMS
 374 a datových. Jelikož ceny a užitná hodnota mobilních tarifů s daty a mobilního internetu jsou
 375 natolik rozdílné, tak je Úřad nepovažuje za srovnatelné (za substitut).

376 **c) Struktura a vývoj poptávky**

377 Jak znázorňuje Graf č. 6, ve sledovaném období docházelo na trhu
378 k počátečnímu rozvoji využívání Mobilního internetu. Jejich počet sice tvoří jen zlomek ve
379 srovnání s celkovým počtem SIM karet na mobilním trhu (jak dokazuje Graf č. 1), avšak při
380 porovnání s počty přístupů v pevném místě v rozdělení dle jednotlivých technologií vykazovaly
381 tyto přístupy do roku 2014 nejrychleji rostoucí počet širokopásmových přístupů k internetu
382 i tržní podíl. Od roku 2014 bylo možné pozorovat pokles, který pokračoval i v roce 2015, jak
383 ilustruje Graf č. 6. Jako jednu z hlavních příčin Úřad uvádí možný odchod uživatelů od
384 Mobilního internetu k novým službám jako Mobilní internet na doma (nomádní služby přístupu
385 k internetu prostřednictvím mobilních sítí), anebo přechod k mobilním tarifům s daty. Jen za
386 rok 2015 se zvýšil počet přístupů v rámci mobilního přístupu u mobilních tarifů s daty
387 o 941 tisíc a u služby Mobilního internetu na doma o necelých 72 tisíc, kdežto počet přístupů
388 u služby Mobilního internetu klesl o 158 tisíc. Z dat za rok 2016 je však patrné, že počet
389 uživatelů služeb Mobilního internetu v roce 2016 opět vzrostl o 92 tisíc, a to na 815 tisíc.

390 **Graf č. 6: Vývoj počtu přístupů Mobilní internet**

391 Zdroj: ČTÚ
392

393 Z údajů, které má Úřad k dispozici, vyplývá, že od poloviny roku 2012 dochází
394 jak k mírnému růstu celkového počtu aktivních SIM karet, tak i k růstu počtu SIM karet,
395 které využívají služby Mobilního internetu (viz Graf č. 1, Graf č. 6). Navzdory tomu, že
396 nedochází k takovému růstu penetrace služeb Mobilního internetu na obyvatele ČR, jako
397 u Mobilních tarifů s daty, došlo od konce roku 2011 do konce roku 2016 k nárůstu počtu
398 přístupů (Mobilního internetu) o více než 41 %. Tento růstový trend dle přesvědčení Úřadu
399 souvisí, obdobně jako je tomu u služeb Internetu v mobilu, s rozvojem dostupnosti (pokrytí)
400 sítí LTE, které umožňují dosahovat vyšších přenosových rychlostí, než jak tomu je u sítí 2G
401 a 3G.

402 **Tab. č. 2: Přehled penetrace SIM karet a služeb Mobilní internet na obyvatele ČR**

	2011	2Q 2012	2012	2Q 2013	2013	2Q 2014	2014	2Q 2015	2015	2Q 2016	2016
Penetrace SIM karty	128%	126%	132%	129%	131%	131%	132%	132%	133%	135%	135%
Penetrace mobilního internetu	6%	6%	6%	6%	7%	7%	8%	8%	7%	8%	8%

403 Zdroj: ČTÚ

404 Služby Mobilní internet jsou určeny především pro koncová zařízení typu tablet
 405 notebook či modem pro PC – nejčastěji USB modem. Modemy nabízí ke službě přímo
 406 poskytovatelé, a to za zvýhodněnou cenu buďto při závazku k odběru služeb na určité období
 407 anebo k odběru dalších služeb tohoto poskytovatele, případně za základní cenu (bez
 408 závazku). Ceny modemů se pak pohybují od jedné koruny po několik tisíc korun. Uživatel si
 409 může vhodné koncové zařízení zakoupit i sám u specializovaných prodejců. Na trhu jsou
 410 nabízeny různé modemy, z nichž nejběžnější jsou přenosné USB modemy, které jsou vhodné
 411 k cestování, a které připomínají USB klíčenku (paměťový disk).

412 V České republice lze na základě dostupných dat (viz Graf č. 6) pozorovat mírný nárůst
 413 služeb Mobilního internetu v období 2011 – 2016. Tento pozvolný růst lze očekávat i do
 414 budoucna, a to díky rozšíření mobilních zařízení jako notebook či tablet.

415 **d) Závěr**

416 Pokud by byl SSNIP test aplikován pro Mobilní tarify s daty a Mobilní internet, lze
 417 předpokládat, že by v případě malého, ale významného a trvalého zvýšení cen k přechodu
 418 účastníků z Mobilních tarifů s daty na služby Mobilní internet z důvodu odlišných vlastností
 419 služeb nedocházelo. Úřad je přesvědčen, že z výše popsaného lze konstatovat, že datové
 420 služby jsou k hlasovým a SMS službám komplement nežli substitut, a v současné době nelze
 421 očekávat (i po výsledku aplikace SSNIP testu), že by uživatelé substituovali klasické hlasové
 422 a SMS služby společně s datovými službami (tj. Mobilní tarif s daty) Mobilním internetem, tedy
 423 pouze datovými službami a případným využitím OTT služeb. Úřad si je vědom, že u mobilních
 424 služeb dochází postupně ke změně struktury využívání služeb, k růstu preferencí využívání
 425 aplikací v datových sítích, zejména zvyšujícím se využíváním OTT služeb na úkor klasických
 426 hlasových a SMS služeb. Avšak v rámci časového vymezení nelze očekávat výraznou migraci
 427 uživatelů z Mobilních tarifů s daty na pouze mobilní datové služby.

428 **1.3. Ostatní nabídky**

429 Úřad se dále zabýval i dalšími nabídkami na mobilním trhu a to:

- 430 • mobilní internet na doma,
- 431 • mobilní služby na CDMA síti.

432 **a) Mobilní internet na doma**

433 Na trhu existuje i tzv. služba mobilní internet na doma, což je ve skutečnosti nomádní,
 434 či v současnosti i fixní služba, přístupu k internetu poskytovaná prostřednictvím mobilních sítí.
 435 I když tyto služby nabízí uživateli v porovnání se službami Internet v mobilu a Mobilní internet

436 vysokou hodnotu FUP limitu za výhodnou cenu, je uživatel znevýhodněn ve využívání těchto
437 služeb omezením mobility služby (nutnost obvykle napájet modem z elektrické sítě). Úřad je
438 přesvědčen, že převážná většina uživatelů, kteří poptávají mobilní datové služby v rámci
439 služeb Internet v mobilu, jakožto součásti Mobilních tarifů s daty, či Mobilní internet, poptávají
440 tyto služby zejména za účelem možnosti využívat služby přístupu k internetu kdekoli
441 a kdykoli (to znamená i za pohybu). Úřad, proto považuje ztrátu mobility u služeb Mobilní
442 internet na doma za natolik zásadní, že nelze předpokládat, že by při aplikaci SSNIP testu
443 došlo k takovému přechodu účastníků z mobilních služeb přístupu k internetu (Internet
444 v mobilu a Mobilní internet) na službu Mobilního internetu na doma (která má nomádní
445 charakter), který by omezoval poskytovatele služeb Internet v mobilu (a také Mobilního
446 internetu). Z výše uvedeného lze spíše dovozovat, že se bude využívání těchto služeb
447 doplňovat, popř. budou služby pro část uživatelů vhodným substitutem pro služby přístupu
448 k internetu poskytované v pevném místě. To podporuje i obchodní praxe síťových operátorů,
449 kdy mobilní internet na doma je nabízen v případě, kdy tento operátor není schopen nabídnout
450 přístup k síti internet prostřednictvím pevné sítě.

451 **b) Mobilní služby na CDMA síti**

452 Dále jsou na trhu poskytovány služby prostřednictvím sítě CDMA, spadající do třetí
453 generace, společností Nordic Telecom s.r.o. (dříve Air Telecom a.s.) a O2 Czech Republic a.s.
454 Technologie CDMA se v Evropě prosadila pouze okrajově. Maximální přenosová rychlost
455 (download) této technologie s ohledem na dostupné šířky kanálů činí 3,1 Mbit/s. Využití této
456 technologie (v daných kmitočtových pásmech) je však podmíněno používáním specifického
457 HW (terminálu, mobilního telefonu), který nelze použít v jiných mobilních GSM, UMTS nebo
458 LTE sítích. Nemožnost využití široké nabídky mobilních GSM/UMTS/LTE telefonů (či jiných
459 koncových zařízení) pro služby této sítě představuje značnou bariéru přechodu mezi
460 poskytovateli služeb. V současné době již nejsou systémy CDMA2000 podporovány výrobci,
461 což povede k jejich velmi rychlému útlumu. Dalším zásadním omezením je z pohledu
462 koncového uživatele i nemožnost využití služeb v zahraničí (roaming). Počet účastníků služeb
463 v síti CDMA k 31. 12. 2016 dosáhl zhruba 48 tisíc, jeho vývoj má ovšem od roku 2009 výrazně
464 klesající trend. Společnost Nordic Telecom s.r.o. provozuje svou síť v kmitočtovém pásmu 410
465 až 430 MHz. S ohledem na technologickou neutralitu bude možné toto pásmo využít i pro
466 ostatní mobilní technologie - např. LTE. V únoru 2017 společnost Nordic Telecom s.r.o.
467 oznámila záměr svou vysílací síť CDMA přepnout na síť využívající technologii LTE, a tím
468 zvýšit přenosové rychlosti ve své síti. Dokončení tohoto procesu je plánováno v prvním čtvrtletí
469 2018.

470 **Závěr:** Úřad vzhledem k výše uvedeným skutečnostem nezahrnul do vymezení
471 maloobchodního trhu poskytování mobilních služeb Internet na doma a služeb prostřednictvím
472 sítě CDMA.

473 **Závěr ke zkoumání zastupitelnosti na maloobchodním trhu:** Úřad do věcného
474 vymezení trhu mobilních služeb zahrnul mobilní služby – tedy mobilní hlasové volání, služby
475 SMS a mobilní datové služby, přičemž Úřad rozdělil trh mobilních služeb na dva segmenty:
476 segment A – Mobilní tarify s daty a segment B – Mobilní internet.

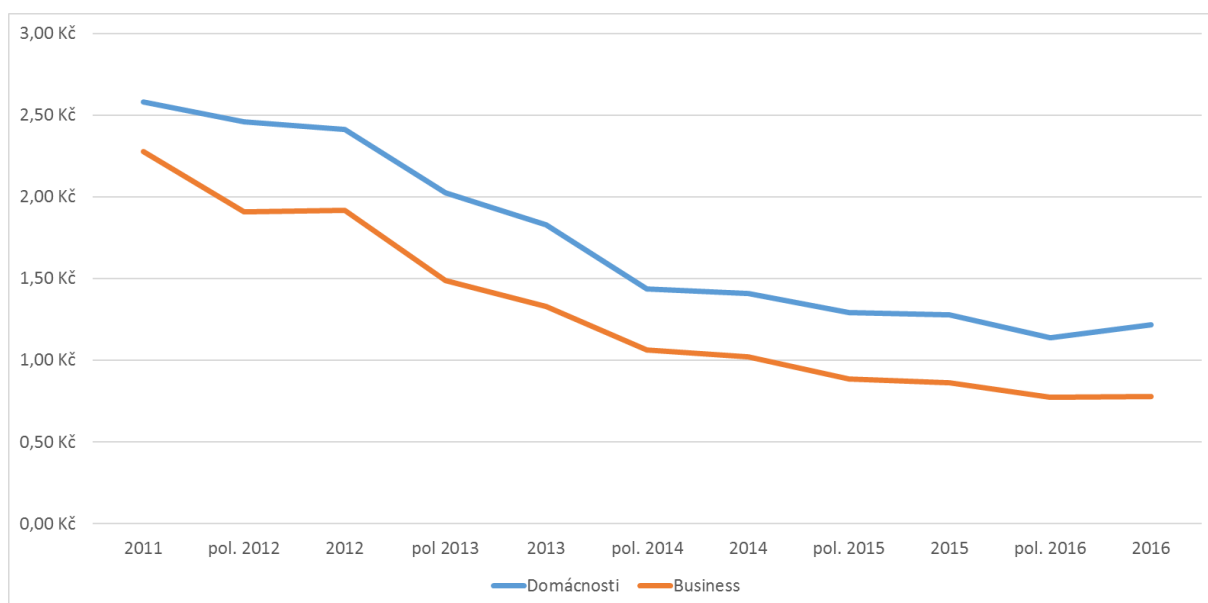
477 **1.4. Posouzení zákaznické segmentace**

478 Úřad se zabýval i posouzením potřeby segmentovat trh podle typu zákazníka. Pro toto
479 posouzení jsou nezbytná data o provozu i tržbách za jednotlivé služby nabízené v mobilních

480 tarifech (hlas, SMS a data) i za služby Mobilního internetu pro oba typy zákazníků – rezidentní
481 zákazník a firemní zákazník (podnikatel vč. státní správy). Údaje v této detailní struktuře
482 nejsou součástí pravidelného elektronického sběru dat a Úřad si proto data v potřebné
483 struktuře vyžádal ad hoc od tří mobilních síťových operátorů.

484 Z elektronického sběru dat bylo možné čerpat informace o počtu SIM pro tyto dva typy
485 zákazníků a informace pro posouzení průměrné ceny/výnosu za minutu (tržby / počet minut).

486 **Graf č. 7: Vývoj průměrné minutové ceny**

487
488 Zdroj: ČTÚ

489 Průměrná minutová cena firemního zákazníka dosahovala za srovnávané období vždy
490 nižší hodnoty než cena pro rezidentního zákazníka a ke konci roku 2016 tento rozdíl
491 představoval 0,44 Kč/min. Průměrná cena za minutu pro firemního zákazníka tak byla nižší
492 oproti rezidentnímu o 36 %.

493 Na základě ad hoc vyžádaných informací od síťových operátorů Úřad porovnal ARPU
494 a odpovídající průměrný provoz na jednotlivé typy zákazníků. Z následujících tabulek je
495 zřejmé, že nelze napříč trhem jednoznačně konstatovat, že je ARPU vždy odlišné pro
496 jednotlivé typy zákazníků. Na jedné straně stojí operátor 1 a operátor 2, kteří vykazali rozdílné
497 ARPU pro rezidentního zákazníka (domácnosti) a pro firemního zákazníka, a na straně druhé
498 stojí operátor 3, který rozdílné ARPU pro tyto dva typy zákazníků nevykázal. Přičemž průměrná
499 spotřeba jednotlivých služeb mezi uvedenými typy zákazníků není významně odlišná.

500 Tato situace nesevřdčí jednoznačně pro zákaznickou segmentaci, nicméně vzhledem
501 k většinovému zastoupení (operátorů s rozdílným ARPU) lze konstatovat, že u většiny
502 zákazníků na trhu je výše uplatňovaných cen pro rezidentní a firemní zákazníky odlišná, což
503 se projeví při agregovaném hodnocení těchto dvou potenciálních segmentů za všechny tři
504 MNO (viz poslední sloupec tabulky).

505 Při pohledu na modelový výpočet jednotkových cen¹⁴ dílčích služeb mobilních tarifů
 506 jsou však již rozdíly v nabídkách pro jednotlivé (potenciální) segmenty patrnější, jak ukazuje
 507 Tab. č. 3.

508 Na základě výše uvedeného je na segmentu A vhodné dále rozdělit na segment
 509 rezidentních zákazníků a segment podnikajících osob.

510 **Tab. č. 3: Průměrná měsíční spotřeba a ARPU pro jednotlivé typy zákazníků u**
 511 **mobilních tarifů s daty**

Domácnosti	Operátor 1	Operátor 2	Operátor 3	Celkem	Jednotkové ceny
SIM karty	723 938	1 815 876	966 784	3 506 598	
ARPU v Kč	208	226	376	253	
Průměrný počet minut	377	109	215	170	1,49
Průměrný počet SMS	161	52	101	78	3,25
Průměrná spotřeba dat (MB)	711	336	627	355	0,71

Podnikající osoby	Operátor 1	Operátor 2	Operátor 3	Celkem	Jednotkové ceny
SIM karty	791 636	1 023 421	343 394	2 158 451	
ARPU v Kč	138	196	374	201	
Průměrný počet minut	314	163	269	214	0,94
Průměrný počet SMS	90	54	92	68	2,97
Průměrná spotřeba dat (v MB)	760	589	823	490	0,41

512 Zdroj: ČTÚ
 513

514 Obdobná situace panuje i u služby Mobilní internet, kde rovněž nelze jednoznačně
 515 konstatovat výrazně rozdíly. ARPU je u všech tří síťových operátorů srovnatelné napříč
 516 segmenty. Co se týče průměrné spotřeby dat u jednotlivých typů zákazníků (domácnosti
 517 a podnikající osoby), si lze všimnout rozdílu, kdy podnikající osoby spotřebovávají o cca 30 %
 518 více dat než domácnosti. Při srovnání jednotkových cen pro různé zákaznické segmenty je
 519 však patrné, že domácnosti platí výrazně vyšší cenu (0,16 Kč/MB) než firemní zákazníci
 520 (0,11 Kč/MB), což je o 45 % více. Tento výrazný cenový rozdíl je dle Úřadu výrazem odlišných
 521 konkurenčních podmínek panujících ve vztahu k tomuto typu zákazníků a odůvodňuje
 522 vytvoření separátního segmentu pro rezidentní zákazníky na jedné straně a separátního
 523 segmentu pro firemní zákazníky na straně druhé.

524 Výše učiněný závěr pak podporuje i praxe organizování výběrových řízení na mobilní
 525 služby ze strany firemních zákazníků či státní správy, jejichž výsledkem mohou být ceny až na
 526 hranici variabilních nákladů síťového operátora (či je mírně převyšující), které jsou v síťovém
 527 odvětví, jakým je sektor elektronických komunikací, velmi nízké. Za tyto ceny však nemohou
 528 být služby systematicky (tj. plošně) poskytovány ani na velkoobchodním, ani na
 529 maloobchodním trhu, neboť v opačném případě by činnost MNO generovala ztrátu
 530 (nezajišťovala by pokrytí fixních nákladů) a vedla k odchodu takového operátora z trhu.
 531 Neznamená to však, že jednotkové ceny pod úrovní průměrných variabilních nákladů na
 532 jednom segmentu (firemním) nutně vedly k cenám excesivním na segmentu druhém
 533 (rezidentním), neboť i nízké ceny nabízené zákazníkům na sektoru s předpokládanou vyšší
 534 úrovní konkurence umožňují konkrétnímu operátorovi pokrýt i část fixních nákladů, a tím

¹⁴ Úřad si je vědom, že se nejedná o skutečné průměrné jednotkové ceny pro potenciální segmenty zákazníků, protože hodnoty uvedené v posledním sloupci tabulky č. 3 jsou podílem celkového ARPU a průměrného počtu spotřebovaných jednotek samostatně pro hlasové volání, SMS a data. Ve skutečnosti jsou tedy jednotkové ceny pro každý z potenciálních segmentů nižší, protože ARPU je generováno všemi třemi službami, resp. mělo by být na tyto tři služby alokováno při výpočtu jednotkových cen. Pro účely znázornění cenových rozdílů mezi potenciálními segmenty je však tento výpočet využitelný.

535 přispívají k snížení zatížení cen rezidentních zákazníků fixními náklady¹⁵. Jinými slovy bez
 536 existence zákazníků z tohoto firemního segmentu u konkrétního MNO budou jeho jednotkové
 537 náklady (a tím pravděpodobně i ceny) pro segment rezidentních zákazníků vyšší než
 538 u konkurenčního MNO, nabízejícího i služby pro firemní segment s výrazně nižšími cenami
 539 než pro segment rezidentní. Samotný rozdíl cen mezi jednotlivými segmenty tedy značí toliko
 540 to, že na obou segmentech je rozdílná úroveň konkurence, aniž bychom mohli automaticky
 541 učinit i závěr o excesivních cenách na segmentu s nižší úrovní konkurence (ceny na tomto
 542 segmentu sice skutečně mohou být excesivní, ale z pouhého rozdílu cen na dvou segmentech
 543 toto dovodit nelze).

544 **Tab. č. 4: Průměrná spotřeba a ARPU pro jednotlivé typy zákazníků u služby Mobilní**
 545 **internet**

Domácnosti	Operátor 1	Operátor 2	Operátor 3	Celkem	Jednotkové ceny
SIM karty	143 547	225 865	52 597	422 009	
Objem dat	1 818 930	2 598 717	1 767 490	6 185 137	
Tržby	327 951	530 979	135 421	994 351	
ARPU v Kč	190	196	215	196	0,16
Průměrná spotřeba dat (v MB)	1 056	959	2 800	1 221	

Podnikající osoby	Operátor 1	Operátor 2	Operátor 3	Celkem	Jednotkové ceny
SIM karty	172 147	160 109	33 504	365 760	
Objem dat	3 885 449	3 018 049	1 527 035	8 430 533	
Tržby	412 992	448 669	69 300	930 961	
ARPU v Kč	200	234	172	212	0,11
Průměrná spotřeba dat (v MB)	1 881	1 571	3 798	1 921	

546
 547 Zdroj: ČTÚ

548 Závěr vymezení maloobchodního trhu

549 Úřad do věcného vymezení trhu mobilních služeb zahrnul mobilní služby – tedy
 550 mobilní hlasové volání, služby SMS a mobilní datové služby, přičemž Úřad rozdělil trh
 551 mobilních služeb na dva segmenty: segment A – Mobilní tarify s daty a segment B – Mobilní
 552 internet. Dalším posouzením situace na současném trhu, konkrétně cenového hodnocení,
 553 Úřad dospěl k závěru, že segment A je členěn na dvě skupiny podle typu zákazníků, a to A1
 554 – rezidentní zákazníci (též označován jako „domácnosti“) a A2 – podnikající osoby, resp.
 555 firemní zákazníci. Na základě obdobného hodnocení segmentu B dospěl Úřad k stejnému
 556 členění na dvě skupiny zákazníků podobně jako u segmentu A, a to B1 – rezidentní zákazníci
 557 a B2 – podnikající osoby, resp. firemní zákazníci. Samotná analýza situace, resp. konkurence
 558 na maloobchodním trhu je součástí vyhodnocení samotného testu tří kritérií.

559 2. Vymezení velkoobchodního trhu

560 Na základě vymezení maloobchodního trhu mobilních služeb Úřad do vymezení
 561 velkoobchodního trhu mobilních služeb zahrnuje mobilní hlasové volání, služby SMS a mobilní

¹⁵ Např. předpokládejme existenci dvou MNO (1 a 2) s následujícími tržními podíly v segmentech firemních a rezidentních zákazníků: MNO 1 má 50 % rezidentního segmentu a 0 % firemního segmentu, MNO 2 má 50 % rezidentního segmentu a 100 % firemního segmentu. V této situaci může MNO 2 udržovat nižší ceny pro rezidentní segment, než operátor MNO 1, i pokud bude mít současně výrazně nižší ceny pro firemní segment (na úrovni jen mírně převyšující průměrné variabilní náklady). Důvodem je skutečnost, že firemní zákazníci MNO 2 se podílejí částečně na úhradě fixních nákladů, a tím umožňují snížit ceny i pro rezidentní segment. MNO 1 je naopak nucen rozprostřít veškeré fixní náklady do cen rezidentních zákazníků. Racionální strategií MNO 1 by pak mohla být snaha „přetáhnout“ nízkými cenami firemní zákazníky od MNO 2, čímž by mohl snížit i ceny pro rezidentní zákazníky.

562 datové služby. Úřad do vymezení velkoobchodního trhu zahrnul pouze nabídky služeb, které
563 jsou předmětem vymezení maloobchodního trhu mobilních služeb, tedy nabídky na segmentu
564 A – Mobilní tarify s daty a na segmentu B – Mobilní internet, a které jsou poskytovány na
565 základě uzavřených velkoobchodních smluv (s MNO či MVNE) či samotnými MNO formou
566 samozásobení. Velkoobchodní trh je definován jako jeden velkoobchodní trh přístupu ke všem
567 mobilním službám, které bývají nabízeny pod jednou velkoobchodní smlouvou. Velkoobchodní
568 trh by měl umožnit MVNE/MVNO nakoupit mobilní služby a následně MVNO umožnit je
569 prodávat na navazujícím maloobchodním trhu. Tento trh zahrnuje jak služby pro plnohodnotné
570 (Full) MVNE/MVNO, tak pro ostatní úrovně MVNE/MVNO.

571 Na vymezeném velkoobchodním trhu působí na straně nabídky jak mobilní síťoví
572 operátoři (MNO), tak MVNE. Tito poskytovatelé velkoobchodních služeb (MNO a MVNE)
573 poskytují služby na vymezeném trhu mobilních služeb na základě smluv, které lze označit jako
574 velkoobchodní smlouvy o přístupu¹⁶, popř. jiné velkoobchodní smlouvy mezi podnikateli
575 v elektronických komunikacích, které upravují poskytování služeb. Na základě komerčně
576 ujednaných smluv jsou MVNO obvykle schopni nabízet služby na obou segmentech
577 maloobchodního trhu bez rozlišení typu velkoobchodní datové služby podle jejího určení na
578 jeden ze dvou vymezených maloobchodních segmentů. Z tohoto důvodu Úřad nesegmentuje
579 velkoobchodní trh tak, jak segmentoval trh maloobchodní.

580 Závěr vymezení velkoobchodního trhu

581 Úřad do vymezení velkoobchodního trhu přístupu k mobilním službám zahrnul pouze
582 nabídky služeb, které jsou předmětem vymezení maloobchodního trhu mobilních služeb, tedy
583 nabídky na segmentech A a B, a které jsou poskytovány na základě uzavřených
584 velkoobchodních smluv (s MNO či MVNE) či samotnými MNO formou samozásobení.

585 3. Územní vymezení

586 Poskytovatelé mobilních služeb neomezují svoji nabídku na vybrané regiony, ale
587 nabízejí služby plošně na území celé České republiky. Mobilní služby jsou uživateli také
588 konzumovány napříč celým územím České republiky, a nikoliv lokálně. Dle dostupných údajů
589 jsou jednotlivé mobilní služby podnikateli poskytovány za stejných cenových podmínek v rámci
590 celé České republiky. Soutěžní podmínky na vymezeném trhu tak lze považovat na celém
591 území České republiky za dostatečně homogenní, i vzhledem k základní vlastnosti
592 zkoumaných služeb – tj. mobilitě, která není nikterak územně omezená a lze ji jednotlivými
593 zákazníky využívat na celém území ČR za nezměněných podmínek.

594 Územním vymezením velkoobchodního trhu mobilních služeb je území celé České
595 republiky.

596 4. Časové vymezení

597 S ohledem na charakter vymezeného trhu se nepředpokládá významná změna v jeho
598 vývoji, proto je časový rámec pro vymezení a analýzu trhu stanoven obdobím tří let. Současně
599 bude Úřad průběžně monitorovat vývoj na tomto trhu, a pokud by došlo k zásadní změně

¹⁶ Podle § 80 Zákona.

600 směřování vývoje trhu v neprospěch hospodářské soutěže, je Úřad oprávněn k provedení
601 analýzy v dřívějších obdobích.

602 5. Test tří kritérií

603 Úřad provedl posouzení níže uvedených tří kritérií pro vymezený trh – trh mobilních
604 služeb s cílem prověřit, zda se jedná o relevantní trh, a zda tedy lze v národních podmínkách
605 České republiky oprávněně uplatnit, v souladu s § 51 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických
606 komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických
607 komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“), regulaci ex ante.

608 Komise v Doporučení o relevantních trzích uvádí nutnost použít pro identifikaci
609 relevantního trhu, který není uveden v Doporučení test tří kritérií. To znamená, že pouze trh,
610 na kterém Úřad prokáže, že jsou kumulativně splněna tři kritéria, lze považovat za relevantní
611 a vhodný pro uložení ex-ante regulace, pokud se na něm následně prokáže existence SMP.
612 Je proto potřeba prokázat naplnění následujících kritérií:

- 613 a. existence značných, a nikoliv dočasných strukturálních, právních nebo regulačních
614 překážek vstupu,
- 615 b. struktura trhu, který v daném časovém horizontu nesměřuje k účinné hospodářské
616 soutěži, a to s ohledem na stav hospodářské soutěže založené na infrastruktuře a jiné
617 hospodářské soutěže, které vyvolávají překážky vstupu,
- 618 c. samo právo hospodářské soutěže není schopno dostatečně reagovat na uvedené
619 selhání trhu.

620 V případě, že není prokázáno splnění jednoho nebo více kritérií, nelze trh označit
621 z pohledu regulace ex ante za relevantní a uplatnit na něm regulaci podle § 51 Zákona. Při
622 hodnocení Úřad vycházel zejména z Metodiky analýz relevantních trhů¹⁷, opatření obecné
623 povahy č. OOP/1/04.2015-2, Doporučení a podkladů ERG¹⁸.

624 5.1. Kritérium č. 1 – Existence značných, a nikoliv dočasných 625 strukturálních, právních nebo regulačních překážek 626 vstupu

627 V rámci tohoto kritéria jsou jako významné hodnoceny zejména tři druhy překážek
628 vstupu:

- 629 - strukturální překážky,
- 630 - právní nebo regulační překážky,
- 631 - jiné překážky.

632 Strukturální překážky vstupu vyplývají z velikosti vstupních nákladů nebo povahy
633 poptávky, které vytvářejí asymetrické podmínky mezi současnými a novými soutěžiteli a brání
634 novým soutěžitelům ve vstupu na trh nebo jim ho ztěžují. Za strukturální překážku je například
635 považována situace, kdy je trh charakterizován podstatnými úsporami z rozsahu či sortimentu,
636 kapacitními omezeními a vysokými počátečními investičními náklady. Související strukturální

¹⁷ Dostupné na [stránkách Úřadu](#).

¹⁸ ERG Report on Guidance on the application of the three criteria test, str. 10

637 překážky mohou také existovat tam, kde poskytování služby vyžaduje část sítě, kterou nelze
638 technicky replikovat nebo ji lze replikovat pouze za cenu nevýhodnou pro soutěžitele.

639 Právní nebo regulační překážky vyplývají z legislativních, administrativních nebo jiných
640 opatření, která mají vliv na podmínky vstupu a/nebo postavení poskytovatelů mobilních služeb
641 na relevantním trhu. Právní nebo regulační překážky, které budou s velkou mírou
642 pravděpodobnosti odstraněny ve lhůtě časového vymezení trhu, nejsou považovány za
643 překážku vstupu na trh ve smyslu splnění tohoto kritéria. Příkladem regulační překážky je
644 stanovení konečného počtu podnikatelů, kteří mají přístup ke kmitočtovému spektru. Může jím
645 být i regulace cen nebo jiná cenová opatření, které negativně ovlivňují ziskovost při
646 poskytování služeb na souvisejících trzích a tím i motivaci podniků ke vstupu na posuzovaný
647 trh.

648 Mezi jiné překážky Úřad zařadil podmínky v uzavřených komerčních dohodách mezi
649 MNO a MVNO, které by – v případě jejich diskriminačního nastavení, mohly omezovat rozvoj
650 a působení MVNO na maloobchodním trhu. Jelikož toto kritérium se týká překážek vstupu na
651 mobilní trh jako celek, Úřad vyhodnocoval jednotlivá subkritéria za všechny segmenty
652 souhrnně.

653 5.1.1. Strukturální překážky

654 Úřad pro hodnocení strukturálních překážek vstupu na trh hodnotil, v souladu
655 s dokumentem ERG¹⁹, následující kritéria:

- 656 • kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné,
- 657 • vysoké počáteční investiční náklady,
- 658 • úspory z rozsahu a úspory ze sortimentu.

659 **Kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné**

660 Poskytovat mobilní služby na velkoobchodním trhu mohou jak operátoři, kteří vlastní
661 fyzickou infrastrukturu nebo jinak disponují fyzickou infrastrukturou (mobilní síť takového
662 rozsahu, aby bylo možné nabídnout odpovídající úroveň služeb v rámci celé České republiky),
663 tak virtuální operátoři v roli MVNE, kteří usnadňují vstup i fungování MVNO na maloobchodním
664 trhu. Model MVNE je vhodný zejména pro poskytování služeb subjektům s malým
665 potenciálním počtem účastníků, kterým dokáže mnohdy nabídnout lepší podmínky,
666 než jaké by jednotlivě (vzhledem ke své očekávané velikosti) získali u MNO. Jelikož tyto služby
667 musí MVNE nejdříve nakoupit od MNO (nebo jiného MNE²⁰), jsou při poskytování služeb do
668 značné míry závislé na podmínkách sjednaných pro nákup služeb od MNO, a jejich vliv na
669 rozvoj plnohodnotné soutěže na relevantním trhu je tak omezený. Toto potvrzují i tržní podíly
670 MVNE na velkoobchodním trhu. I tak ale mohou ovlivňovat podmínky na velkoobchodním trhu
671 a usnadňovat vstup MVNO na maloobchodní trh. Od poloviny roku 2013 docházelo ke vstupu
672 prvních MVNO na maloobchodní trh. Celkový počet MVNO rostl do poloviny roku 2016, kdy
673 aktivně poskytovalo mobilní služby formou MVNO na segmentu A 119 podnikatelů a na
674 segmentu B 30 podnikatelů. Komerční nabídky pro MVNO na velkoobchodním trhu vytvářejí

¹⁹ ERG Report on Guidance on the application of the three criteria test.

²⁰ Mobile Network Enabler – obdoba MNO, ale bez vlastních smluv s účastníky, působí pouze na velkoobchodní úrovni.

675 a stále aktualizují všichni tři síťoví operátoři (MNO). V současnosti na trhu působí také
676 3 MVNO²¹, kteří jsou majetkově propojení s MNO.

677 Součástí infrastruktury nepadno duplikovatelné přitom není jen samotná infrastruktura
678 mobilní sítě (např. stožáry či antény), ale i frekvence nutné k provozování mobilní sítě
679 a poskytování služeb. Obecně platí, že frekvence, potřebné k poskytování mobilních služeb,
680 jsou omezeným zdrojem, a proto nedostatek volných frekvencí představuje omezení pro vstup
681 nových subjektů na trh, a to i s ohledem na potřebu vynaložení významných investic na jejich
682 pořízení v rámci výběrových řízení či aukcí spektra.

683 Stávající síťoví operátoři využívají pro sítě 2G radiové kmitočty v pásmech 900 MHz
684 a 1800 MHz, a pro sítě 3G kmitočty v pásmu 2 100 MHz. Již v letech 2012 – 2013, začali
685 stávající síťoví operátoři v České republice v rámci pilotního provozu v omezené míře (lokálně)
686 využívat pásmo 1 800 MHz i pro LTE sítě, a v roce 2015 zahájil jeden ze síťových operátorů
687 využití pásma 900 MHz pro datové služby na bázi LTE technologie (s omezeným přenosovým
688 kanálem 3,5 MHz).

689 V roce 2013 proběhlo výběrové řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových
690 kmitočtů k zajištění veřejné komunikační sítě v pásmech 800 MHz, 1 800 MHz a 2 600 MHz.
691 Smyslem výběrového řízení bylo umožnit zájemcům získat kmitočtové přiděly pro mobilní sítě
692 nové generace, s možností poskytovat služby vysokorychlostního mobilního internetu,
693 a rovněž i vytvořit podmínky pro případný vstup nového subjektu na maloobchodní trh
694 mobilních služeb. Využití kmitočtů pouze z pásma 1800 MHz pro celoplošné pokrytí je sice
695 technicky proveditelné, avšak z hlediska konkurenceschopnosti není bez dalšího ekonomicky
696 rentabilní. Úřad proto v rámci aukce zvýhodnil vstup na trh pro nového, čtvrtého síťového
697 operátora, jednak vyčleněním specifického přidělu kmitočtů pouze pro nově vstupujícího
698 (v pásmech 800 MHz a 1 800 MHz) a rovněž uložení povinnosti stávajícím soutěžitelům
699 poskytnout národní roaming ve svých 2G, 3G (4G) sítích. Právě národní roaming měl umožnit
700 překlenout (maximálně po dobu 8 let) nově vstupujícímu subjektu na trh nedostatek v pokrytí
701 obyvatelstva vlastním signálem do doby vybudování celoplošné sítě.

702 I přes nastavení zvýhodněných podmínek pro vstup nového (čtvrtého) operátora,
703 nebyla tato možnost v aukci ukončené počátkem roku 2014 využita, a nový operátor na trh
704 nevstoupil. Volné kmitočty v pásmu 800 MHz získali stávající mobilní operátoři. Vyhrazený
705 úsek kmitočtového pásma 1 800 MHz však nebyl přidělen, stejně jako část kmitočtů v pásmu
706 2600 MHz.

707 Proto v roce 2016 provedl Úřad výběrové řízení za účelem udělení práv k využívání
708 zbylých volných rádiových kmitočtů z předchozí aukce k zajištění veřejné komunikační sítě
709 v pásmech 1 800 MHz a 2 600 MHz. Výběrového řízení se žádný z potenciálních nově
710 vstupujících hráčů na trh nezúčastnil a [dle výsledků aukce](#) nové kmitočty byly získány
711 stávajícími síťovými operátory (O2, T-Mobile a Vodafone).

712 V návaznosti na proběhlé aukce z roku 2013 a 2016 Úřad mimo jiné stanovil síťovým
713 mobilním operátorům povinnost zveřejnit povinné referenční nabídky přístupu (pro Full
714 MVNO). Tyto velkoobchodní nabídky by měly umožnit vstup Full MVNO na maloobchodní trh
715 mobilních služeb (vč. služeb v LTE sítích). Protože schopnost ziskově replikovat ceny
716 je ovlivněna měnícími se provozními parametry poskytovaných maloobchodních služeb
717 (množství spotřebovaných mobilních služeb – hlasu, SMS a dat), jejich cenami a náklady

²¹ Jedná se o O2 Family s.r.o., Tesco Mobile ČR s.r.o. a COOP Mobil s.r.o.

718 na poskytování daných služeb, Úřad kontroluje plnění závazku síťových operátorů průběžně
719 a v případě zjištěného pochybení na straně operátorů vymáhá²² plnění závazku. Nastavením
720 těchto podmínek byly teoreticky odstraněny bariéry pro vstup na trh „nesíťovým“ operátorům,
721 nicméně v praxi někteří síťoví operátoři tuto povinnost neplní dostatečně, zejména z pohledu
722 nastavené výše velkoobchodní ceny za 1 MB v síti LTE. Tato skutečnost je omezující pro
723 zájemce o vstup na trh. Jako omezující pro některé subjekty lze vnímat i nastavenou strukturu
724 cen v povinných referenčních nabídkách, které kromě jednotkových cen za MB či měsíčních
725 cen za SIM kartu obsahují i jednorázové ceny (pro podpis smlouvy), jejichž výše se v červenci
726 2017 pohybovala od 24,8 mil. Kč do 33 mil. Kč. Je však třeba zároveň uvést, že již v současné
727 době působí na trhu řada MVNO se silným kapitálovým zázemím²³, pro které by tato vstupní
728 bariéra byla překonatelná, a kteří by tak mohli na trh v podobě plnohodnotných MVNO vstoupit.
729 Ostatně v síťovém odvětví, jakým je i sektor elektronických komunikací, jsou vstupní
730 investice²⁴ přirozenou součástí působení na trhu u všech subjektů, které mají zájem na
731 poskytování služeb prostřednictvím vlastní sítě. Jednorázové ceny v povinných referenčních
732 nabídkách, v jejich aktuální podobě²⁵, tedy dle Úřadu představují pro některé subjekty bariéru
733 vstupu na vymezený trh, nikoliv však bariéru nepřekonatelnou, a tedy značnou ve smyslu
734 prvního kritéria posuzovaného tříkriteriálního testu.

735 I když je povinnost zveřejnění velkoobchodní nabídky definována s podmínkami pro
736 plnohodnotného (Full) MVNO, platí současně také povinnost síťových operátorů jednat
737 s každým zájemcem – tedy i v podobě jiné formy MVNO než plnohodnotného MVNO – o jeho
738 požadavku na přístup.

739 V souvislosti se sítěmi LTE je třeba zmínit, že již u všech MNO došlo k dohodě
740 s MVNE/MVNO o poskytování mobilních služeb přes tento typ sítě,
741 a to mimo režim povinné referenční nabídky. Na maloobchodním trhu tak působí řada MVNO,
742 kteří nabízejí své služby i přes LTE síť. Tyto služby (poskytované přes LTE síť) jsou kvalitnější
743 typicky jak co do rychlosti stahovaných (či odesílaných) dat, tak co do dostupnosti (pokrytí).
744 Dále Úřad konstatuje, že od roku 2013 jsou využívány pro vstup na maloobchodní trh
745 mobilních služeb velkoobchodní (komerční) nabídky všech tří síťových mobilních operátorů
746 pro MVNO. Stejně tak na trhu došlo k dohodám mobilních síťových operátorů (případně MVNO
747 či MVNE).

748 V návaznosti na přidělené kmitočty z roku 2014 začali tři největší mobilní síťoví
749 operátoři intenzivně budovat své LTE sítě²⁶. Aktuální teoretické pokrytí LTE lze sledovat i na

²² Mezi zářím 2014, kdy byly poprvé zveřejněny povinné referenční nabídky k sítím LTE všemi třemi MNO, a červencem 2017 provedl Úřad tři kola vyhodnocování plnění závazků, po nichž vždy následovaly výzvy podle § 114 Zákona k úpravě (snížení) cen. K výraznému snižování cen za 1 MB dat přitom docházelo jednak v závislosti na vývoji jednotkových nákladů MNO (jejich poklesu), průměrných cen maloobchodních služeb, a především vývoji průměrné datové spotřeby u jednotlivých maloobchodních služeb (jejím růstu). Dva ze tří MNO (společnosti O2 a Vodafone) přitom postup Úřadu zpochybňovali a výzvy podle § 114 Zákona napadali jak správními rozklady, tak následně i žalobami, případně kasačními stížnostmi u Nejvyššího správního soudu. Společnost Vodafone pak kromě procesního postupu Úřadu napadala i samotný závazek, který přijala, tj. povinnost stanovit velkoobchodní cenu tak, aby umožnila stejně efektivním operátorům ziskové podnikání na podfazeném trhu nebo trzích, neboť takto koncipovaná povinnost považovala za vhodné uplatnit jen na podnik SMP po analýze relevantního trhu. Všechna soudní rozhodnutí, týkající se jak správnosti procesního postupu Úřadu, tak samotných výzev podle § 114 Zákona následně potvrdila, že Úřad postupoval správně (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. července 2016, čj. 5A 64/2016 – 32 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. listopadu 2016, čj. 9 As 218/2016 – 63).

²³ Např. MVNO ČEZ Prodej, s.r.o., Tesco Mobile ČR s.r.o., Moraviatel a.s., SAZKA a.s. nebo další subjekty působící na maloobchodním trhu pod obchodními značkami PRE mobil či RWE mobil.

²⁴ Pro srovnání jen do nákupu oprávnění k využívání rádiových frekvencí v aukci konané na přelomu let 2013 a 2014 investovali MNO v průměru 2,8 mld. Kč, tzn. maximální výše jednorázové ceny v povinných referenčních nabídkách přístupu k síti LTE pro subjekty typu Full MVNO představuje cca 1,16 %. Průměrné roční investice na jednoho MNO pak převyšují 2 mld. Kč.

²⁵ Tj. k červenci 2017.

²⁶ K prvnímu budování LTE sítí však docházelo již od roku 2012, soustřeďovalo se však jen na několik vybraných lokalit (části Prahy, Brno, Mladá Boleslav či Karlovy Vary).

750 k tomu určených webových stránkách Úřadu²⁷. K 30. červnu 2017 všichni tři největší síťoví
751 mobilní operátoři v České republice pokrývali (souhrnně) signálem LTE sítí 99,8 % obyvatel.

752 Nadto Úřad zahájil na konci března 2017 další aukci na kmitočty pro zajištění sítí
753 elektronických komunikací v kmitočtovém pásmu 3 600 – 3 800 MHz. Toto kmitočtové pásmo
754 je určeno pro budoucí využití mobilními sítěmi pro služby vysokorychlostního přístupu
755 k internetu, a budoucí rozvoj sítí 5. generace. V prvních letech lze však očekávat využití spíše
756 pro pevné bezdrátové spoje (FWA – Fixed Wireless Access), a tedy pro služby poskytované
757 v pevném místě. Dne 11. července 2017 skončila aukční fáze výběrového řízení na udělení
758 práv k využívání těchto rádiových kmitočtů pro vysokorychlostní datové sítě. Vedle dvou
759 stávajících operátorů (O2 Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s.) v aukci uspěly
760 i dva nové subjekty: Nordic Telecom 5G a.s. a PODA a.s.

761 Pro další rozvoj sítí LTE (především jejich kapacity) je hlavní stimulací rostoucí
762 poptávka²⁸ po datovém připojení v mobilních sítích spojená s rozvojem koncových zařízení
763 (smartphonů, tabletů, notebooků), které nejen že do značné míry umožňují plnohodnotné
764 využívání všech funkcí, ale oproti klasickému využívání přes stolní počítač přináší i funkce
765 nové²⁹.

766 Z výše uvedeného lze usuzovat, že v průběhu následujících let bude, s rostoucím
767 rozšířením koncových terminálů schopných využívat signál LTE sítí, docházet k postupnému
768 nárůstu datového provozu přes tento typ sítě, která bude souběžně nahrazovat starší sítě
769 UMTS. Význam LTE sítí přitom nespočívá jen v přínosu pro rychlejší a kvalitnější přístup
770 k internetu, ale může dále podpořit i využívání speciálních aplikací³⁰ využívajících datové
771 připojení (prostřednictvím IP protokolu) pro přenos hlasu a textových zpráv³¹ mezi uživateli.
772 Lze tedy očekávat, že důležitost datových služeb LTE (pro Mobilní tarify s daty) tak bude
773 i nadále do budoucna narůstat jak na maloobchodním, tak velkoobchodním trhu.

774 Rovněž je třeba zmínit, že LTE sítě umožňují i využívání hlasových služeb (bez nutnosti
775 instalovat speciální aplikace typu Skype aj.). V České republice již všichni síťoví operátoři
776 implementovali a komerčně spustili ve svých sítích VoLTE. Do budoucna, nad rámec časového
777 vymezení tohoto testu tří kritérií, lze očekávat kompletní přechod na čistě datové služby. Tuto
778 skutečnost lze charakterizovat jako obdobný vývoj, který probíhal u fixních hlasových služeb
779 (klasické hlasové služby prostřednictvím PSTN sítě jsou ve stále větší míře nahrazovány
780 hlasovými službami poskytovanými prostřednictvím IP protokolu, tzv. VoIP službami). Ovšem
781 proti vysoké poptávce po službách VoLTE hovoří v současnosti nízká penetrace koncových
782 zařízení podporujících tuto technologii.

783 **Závěr:** Na základě výše uvedeného Úřad konstatuje, že kontrola infrastruktury
784 je vzhledem k omezeným přírodním zdrojům (frekvence) pro nově vstupující síťové operátory
785 významnou a trvalou překážkou vstupu na trh mobilních služeb. Tato překážka byla
786 opakovaně Úřadem nastavenými podmínkami v rámci aukcí volných kmitočtů zmírněna,
787 a to možností národního roamingu v sítích 2G, 3G a LTE pro případného nově vstupujícího
788 síťového operátora. Tuto možnost však zatím nikdo nevyužil. Vstup na velkoobchodní trh ve

²⁷ Viz [tyto stránky](#) Úřadu, kde lze zjistit pokrytí České republiky signálem LTE sítí v pásmech 800 MHz, 900 MHz a 2 600 MHz a UMTS sítě v pásmu 2 100 MHz pro každého držitele přidělu rádiových kmitočtů.

²⁸ Mezi roky 2012 a 2015 narostl celkový objem přenesených dat o 260 %.

²⁹ V souvislosti s rozvojem a rozšířením chytrých telefonů (smartphonů) vznikla řada aplikací, které s využitím mobilního datového připojení umožňují uspokojovat řadu specifických potřeb uživatelů – od turistického průvodce, či možnosti objednat taxi až po sportovní aplikace.

³⁰ V anglické terminologii je užíván termín Over-the-top (OTT) aplikace.

³¹ Ve formě OTT aplikace umožňující tzv. instant messaging (IM).

789 formě MVNE je umožněn na základě povinnosti velkoobchodních nabídek v sítích 4G ze
790 strany MNO a vstup na maloobchodní trh ve formě MVNO je umožněn ze strany jak MNO, tak
791 MVNE, a to jak na základě referenčních velkoobchodních nabídek (pro vstup Full MVNO), ale
792 i povinnost jednat pro ostatní formy MVNO na základě podmínek aukce kmitočtů,
793 tak na základě komerčních velkoobchodních nabídek. Na základě komerčních
794 velkoobchodních nabídek ze strany MNO od roku 2013 vstoupilo na maloobchodní potažmo
795 velkoobchodní trh 119 MVNO na segment A a 30 MVNO na segment B. Z toho vyplývá, že
796 případné překážky spojené s kontrolou infrastruktury nesnadno duplikovatelné nebrání vstupu
797 nových subjektů na tento trh.

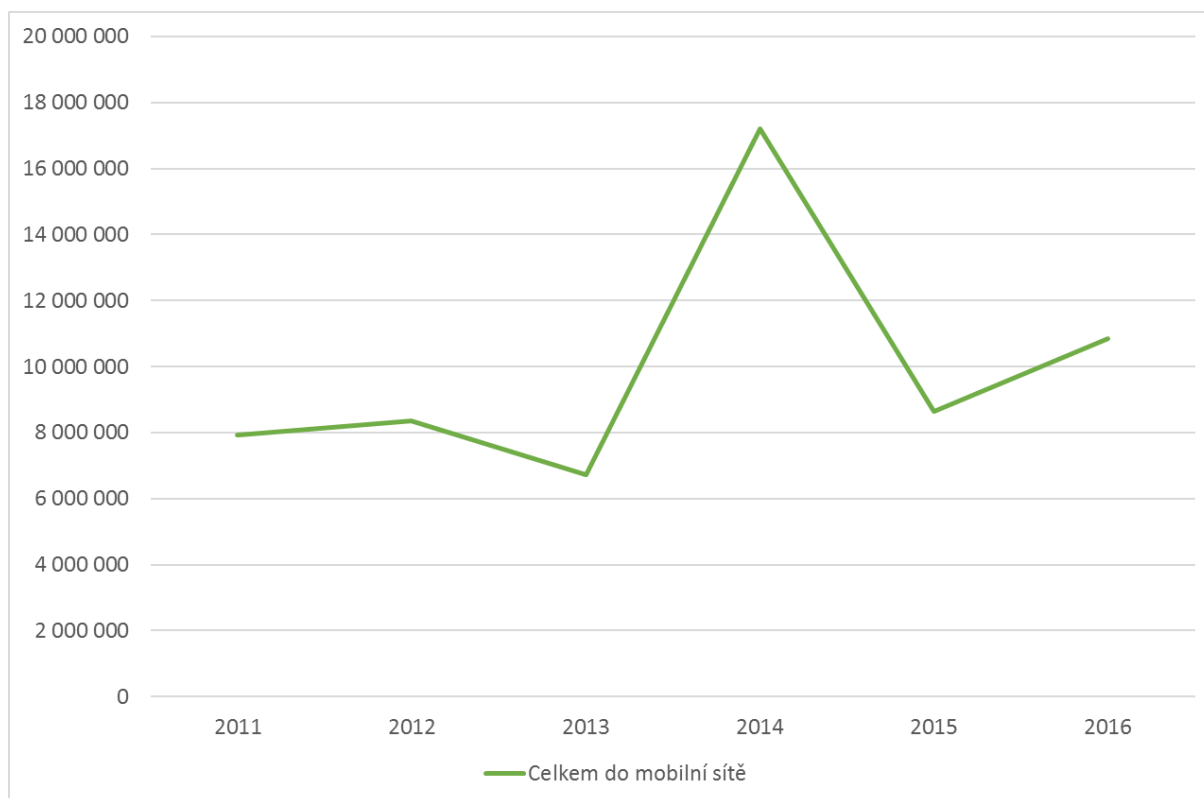
798 **Vysoké počáteční investiční náklady**

799 Obecně je vstup na maloobchodní i velkoobchodní trh mobilních služeb ve formě MNO
800 spojen s vysokými počátečními investičními náklady, a to jak na nákup kmitočtů, tak na
801 budování sítí. V situaci, kdy je poptávka na maloobchodním trhu hlasových služeb již
802 satureována, je navíc návratnost vynaložených investic podmíněna úspěšností při získávání
803 zákazníků konkurenčních operátorů. U Mobilních tarifů s daty je situace v současné době
804 odlišná. Penetrace Mobilních tarifů s daty dosahuje hodnoty okolo 71 % a je zde tedy stále
805 prostor pro získání nových zákazníků. V každém případě získávání zákazníků konkurenčních
806 operátorů, ale i nových zákazníků, vyžaduje nejen nabídku kvalitních a konkurenceschopných
807 služeb, ale i značné marketingové náklady na jejich propagaci. Celkově tak lze tento typ vstupu
808 na trh mobilních služeb považovat za kapitálově (investičně) náročný. Jak je ilustrováno v níže
809 uvedeném grafu, všichni síťoví operátoři investují do hmotných a nehmotných aktiv mobilních
810 sítí podobné částky. Nejvyšší investice v minulých pěti letech byly v roce 2014, kdy se výrazně
811 investovalo do LTE sítí. Průměrné investice na jednoho síťového operátora za posledních 5 let
812 dosahovaly hodnoty 2,4 mld. Kč. Za aukci rádiových kmitočtů (v roce 2013) v pásmech 800,
813 1 800 a 2 600MHz zaplatili síťoví operátoři celkem 8,529 mld. Kč,³² což vyvolalo nárůst investic
814 v roce 2014. Za kmitočty, které byly předmětem aukce v roce 2016, pak síťoví operátoři
815 zaplatili 2,644 mld. Kč³³.

³² Tisková zpráva [Úřadu](#) ze dne 19. 11. 2013

³³ Tisková zpráva [Úřadu](#) ze dne 19. 7. 2016

816 **Graf č. 8: Investiční výdaje do hmotných a nehmotných aktiv mobilních sítí**
817 **(v tisících Kč)**

818
819 Zdroj: ČTÚ, ESD

820 Dále se Úřad zaměřil na investice přepočtené na jednu SIM kartu (zákazníka)
821 u síťových operátorů.

822 **ZAČÁTEK OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ**

823 [REDACTED]
824 [REDACTED]
825 [REDACTED]
826 [REDACTED]
827 [REDACTED]
828 [REDACTED]
829 [REDACTED]

830 **Tab. č. 5: Průměrné roční investice na jednu SIM kartu (v Kč)**

[REDACTED TABLE]

831 Zdroj: ČTÚ, ESD

832 Poznámka: [REDACTED]
833 [REDACTED]
834 [REDACTED]

835 **KONEC OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ**

836 Z výše uvedeného je tak patrné, že pro vstup na trh mobilních služeb jsou potřebné
837 nejen vysoké počáteční investiční náklady, ale i následné investice do rozvoje vlastních sítí.

838 Jak je však uvedeno již výše u hodnocení infrastruktury nesnadno duplikovatelné,
839 ke vstupu na maloobchodní (i velkoobchodní) trh ve formě MNO měl napomoci národní
840 roaming, který však doposud nikdo nevyužil. Využitím národního roamingu lze rozložit
841 investiční náklady do budování vlastní sítě na delší období, během kterého by již nový subjekt
842 mohl působit na trhu a prodávat své služby uživatelům.

843 Subjekty vstupující na maloobchodní trh ve formě MVNO pak již na velkoobchodním
844 trhu nakupují služby s definovanými parametry od MNO či MVNE a jejich vstupní investice
845 jsou relativně zanedbatelné, díky nulovým nákladům na budování vlastní sítě a nákladům za
846 kmitočtové přiděly.

847 **Závěr:** Na základě výše uvedeného Úřad konstatuje, že existují vysoké počáteční
848 investiční náklady spojené se vstupem MNO na maloobchodní i velkoobchodní trh.
849 Ovšem při vstupu na maloobchodní trh formou MVNO, který již na velkoobchodním trhu
850 nakupuje služby od MNO nebo MVNE díky referenční/komerční nabídce, jsou vstupní náklady
851 relativně zanedbatelné, a to zejména díky úspoře investic do samotné sítě (včetně investic za
852 nákup kmitočtových přidělů). To potvrzuje i dosavadní vývoj, kdy ke konci roku 2016 působí
853 na segmentu A 119 MVNO a na segmentu B 30 MVNO, a to jak majetkově propojených, tak
854 i majetkově nezávislých na MNO.

855 **Úspory z rozsahu a úspory ze sortimentu**

856 Pro síťová odvětví je obecně charakteristické, že jsou podmíněny vysokými fixními
857 a nízkými variabilními náklady, přičemž průměrné náklady s rostoucím objemem provozu
858 (produktu) klesají. Poklesem celkových průměrných nákladů je dosahováno tzv. úspor
859 z rozsahu.

860 Všichni zavedení síťoví operátoři mohou těžit z relativně vysokých objemů provozu,
861 dobrého využití svých sítí a široké nabídky služeb. Úspory z rozsahu těchto zavedených
862 operátorů tak obecně působí jako překážka vstupu na trh pro nové poskytovatele (ve formě
863 MNO). Lze předpokládat, že vytvoření vlastní, dostatečně veliké zákaznické základny, by nově
864 vstupujícímu poskytovateli ve formě MNO trvalo několik let a po tuto dobu by bylo možné
865 očekávat asymetrickou výši dosahovaných úspor z rozsahu.

866 Snížením průměrných nákladů na výrobu dvou nebo více produktů za použití společné
867 infrastruktury nebo správy provozních a zákaznických systémů je dosaženo tzv. úspor
868 ze sortimentu. Toto vede k vyšší efektivitě a posilování tržní síly zavedených poskytovatelů
869 mobilních služeb na trhu. Tento argument lze v podmínkách České republiky doložit
870 skutečností, že všichni síťoví mobilní operátoři poskytují celé portfolio mobilních služeb,
871 spravují sítě GSM, UMTS i LTE, nenabízí jen služby elektronických komunikací v mobilních
872 sítích, ale rovněž i v pevné síti a televizní vysílání. Nadto hlavní podnikatelskou činností
873 některých provozovatelů MVNO není poskytování telekomunikačních služeb, ale díky těmto
874 novým službám mohou nabídnout svým zákazníkům výhodné balíčky služeb jako například
875 společnosti Tesco Mobil ČR s.r.o., či ČEZ Prodej, s.r.o.

876 **Závěr:** Na základě výše uvedeného Úřad konstatuje, že všichni stávající mobilní síťoví
877 operátoři disponují dostatečným počtem účastníků, velikostí provozu a poskytují široký
878 sortiment služeb elektronických komunikací tak, aby bylo možno realizovat výnosy z rozsahu

879 i sortimentu. Pro mobilní virtuální poskytovatele maloobchodních služeb pak platí, že ke vstupu
880 na (maloobchodní i velkoobchodní) trh nepotřebují vysoké investiční náklady a zpravidla
881 nakupují na velkoobchodě jen takový objem služeb, který mohou na maloobchodě
882 (MVNE na velkoobchodě) okamžitě prodat. Navíc v cenách velkoobchodních služeb již jsou
883 zohledněny úspory z rozsahu i sortimentu MNO, z čehož přeneseně těží i MVNE a MVNO.
884 Někteří MVNO také sami vyvíjejí další aktivity mimo sektor elektronických komunikací a mohou
885 tak realizovat vlastní úspory ze sortimentu (např. využitím stávající distribuční sítě). Úřad tak
886 za současných podmínek nepovažuje úspory z rozsahu a sortimentu za významnou a trvalou
887 překážku vstupu na vymezený velkoobchodní trh.

888 **Závěr ke strukturálním překážkám:** Na základě vyhodnocení jednotlivých parametrů,
889 kterými jsou kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné, existence vysokých počátečních
890 investičních nákladů a úspory z rozsahu a sortimentu, Úřad konstatuje, že strukturální
891 překážky vstupu na velkoobchodní trh přetrvávají. Nejsou však takové povahy, aby
892 znemožňovaly vstup na trh novým subjektům ve formě MVNO (jako kupující) či MVNE (jako
893 kupující i prodávající).

894 5.1.2. Právní a regulační překážky

895 Právní a regulační překážky vstupu jsou charakterizovány jako překážky, které nejsou
896 založeny na hospodářských podmínkách, ale vyplývají z legislativních, administrativních nebo
897 jiných státních opatření, která mají přímý vliv na podmínky vstupu a/nebo postavení
898 poskytovatelů na relevantním trhu. Právní nebo regulační překážky, které lze odstranit
899 v určitém časovém horizontu (dle časového vymezení trhu), nejsou považovány Úřadem za
900 překážky vstupu na trh. Za příklad právních nebo regulačních překážek je považována³⁴
901 například regulace cen nebo jiná cenová opatření uložená podnikům, která mají dopad nejen
902 na vstup ale i na postavení podniku na trhu.

903 Z právní a regulační překážky vstupu je považováno zejména zkoumání následujících
904 indikátorů³⁵:

- 905 - potřeba získání licence nebo jiného oprávnění pro podnikání na trhu,
- 906 - vliv sektorové regulace uplatněné na souvisejících trzích.

907 **Potřeba získání licence nebo jiného oprávnění pro podnikání na trhu**

908 V podmínkách České republiky není od roku 2005 vstup na trh elektronických
909 komunikací licencován. Podnikatel pouze provádí oznámení o zahájení, změně, přerušení,
910 nebo ukončení podnikání v elektronických komunikacích, která je obdobou k živnostenskému
911 oprávnění. Tento způsob oznamování nepovažuje Úřad za překážku vstupu.

912 **Závěr:** Na základě výše uvedeného nepovažuje Úřad potřebu získání licence nebo jiného
913 oprávnění pro podnikání na trhu za překážku vstupu na velkoobchodní i související
914 maloobchodní trh.

915 **Vliv sektorové regulace uplatněné na souvisejících trzích**

916 Za regulační překážku vstupu na velkoobchodní trh je možné v případě některých
917 subjektů, které poskytují balíčky služeb (např. hlas + data), považovat sektorovou regulaci cen

³⁴ Čl. 13 Doporučení.

³⁵ ERG Report on Guidance on the application of the three criteria test, str. 11

918 za terminaci volání v mobilních sítích (zejména v její současné podobě ve formě cen
919 stanovených ve výši čistých přírůstkových nákladů pro velkoobchodní službu terminace).
920 V případě většiny nových a rozvíjejících se poskytovatelů mobilních služeb však spíše platí,
921 že objem provozu terminovaného v sítích ostatních mobilních operátorů převyšuje objem
922 provozu terminovaného ve vlastní síti, a nižší cena za terminaci stanovená Úřadem ve výši
923 účelně a efektivně vynaložených nákladů tak menším operátorům vstup na velkoobchodní trh
924 usnadňuje.

925 Za další sektorovou regulaci lze považovat regulaci uloženou na původních
926 relevantních trzích č. 4, 5 a 6, jedná se především o velkoobchodní nabídku pro poskytování
927 služeb přístupu k síti Internet v pevném místě. Tato regulace ovšem nepředstavuje překážku
928 vstupu na vymezený maloobchodní trh mobilních služeb, ale naopak znamená usnadnění
929 vstupu na trh služeb přístupu internetu v pevném místě a možnost nabízet balíčky, složené ze
930 služeb, jak z pevné, tak mobilní sítě a dosahovat úspor ze sortimentu. Jen v roce 2016
931 poskytovalo služby mobilního a zároveň pevného přístupu k síti internet přes 78 subjektů.

932 Další sektorovou regulací uplatňovanou ze strany orgánů Evropské Unie, je regulace
933 mezinárodního roamingu. V roce 2015 bylo novelizováno Nařízení č. 531/2012, které stanoví
934 operátorům od 15. června 2017 povinnost účtovat ceny roamingových služeb v zemích EHP
935 „jako doma“ (princip Roam like at Home), to znamená, že operátoři již nadále nemohou účtovat
936 k roamingovým službám, až na stanovené výjimky, žádné příplatky. Operátoři na
937 velkoobchodě nadále musí hradit cenu zahraničnímu operátorovi, ale na maloobchodě
938 nebudou generovat odpovídající výnosy. Dá se proto očekávat, že roamingová regulace může
939 mít negativní dopad na hospodaření operátorů nebo může vést ke zvýšení vnitrostátních cen.

940 **Závěr k právním a regulačním překážkám:** Na základě výše uvedeného nepovažuje
941 Úřad vliv sektorové regulace za překážku vstupu na trh. Odrazujícím účinkem může působit
942 cenová regulace mezinárodních roamingových služeb, která snižuje ziskovost při poskytování
943 služeb, a tedy i motivaci služby poskytovat (resp. motivaci vstoupit na trh). Naopak nově
944 vstoupivší poskytovatelé mobilních služeb mohou v rámci nabídky Mobilních tarifů s daty těžit
945 z regulace cen za terminaci v mobilních sítích a tato regulace může jejich vstup na relevantní
946 trh usnadnit.

947 5.1.3. Jiné překážky

948 Úřad dále v prvním kritériu tříkriteriálního testu také hodnotí, zda zjevné odstranění
949 bariér vstupu v podobě uzavření komerčních dohod ze strany MNO s MVNO/MVNE nebylo
950 toliko formální povahy a zda tyto smlouvy skutečně umožňují virtuálním operátorům působit
951 na navazujícím maloobchodním trhu a reálně zvyšovat úroveň konkurence a tím přinášet
952 prospěch koncovým uživatelům. Pokud by Úřad dospěl k závěru, že podmínky uzavřených
953 komerčních dohod neumožňují další rozvoj MVNO/MVNE na navazujícím trhu, měl by za to,
954 že na vymezeném trhu značné a trvalé bariéry vstupu fakticky existují, resp., že jejich
955 odstranění bylo pouze zdánlivé. To však nemusí nutně znamenat, že vymezený velkoobchodní
956 trh, resp. navazující trh maloobchodní nevykazuje znaky efektivní konkurence a je tak
957 způsobilý k regulaci ex-ante. Toto hodnocení by bylo předmětem kritéria č. 2.

958 Pro vyhodnocení bariér (efektivního) vstupu na vymezený trh zkoumal Úřad podmínky
959 nastavené v komerčně ujednaných dohodách a jejich potenciál pro rozvoj konkurence na
960 maloobchodním trhu.

961 **Podmínky uzavřených komerčních dohod**

962 Úřad v prvním kroku hodnotil samotné podmínky velkoobchodních smluv, a to jak ve
963 vztahu každého MNO k jeho MVNO/MVNE, tak i ve vzájemném porovnání smluv uzavíraných
964 u jednotlivých MNO.

965 Úřad v rámci tohoto hodnocení dospěl k závěru, že některá smluvní ustanovení mohou
966 být do jisté míry omezující³⁶, nicméně tyto podmínky nejsou univerzálně uplatňovány napříč
967 trhem, a tudíž nelze konstatovat, že je plošně všem operátorům znemožněno působit na trhu
968 nebo, že dochází k „tržnímu selhání“. Důležitým poznatkem Úřadu je velká variabilita
969 předložených smluvních ujednání, resp. typů uzavíraných smluv, které jsou následně
970 podkladem pro nabídky a poskytování mobilních služeb na trhu. Lze tak dovozovat, že různé
971 nastavení smluvních podmínek³⁷ motivuje MVNO vybrat si toho MNO/MVNE, který nejlépe
972 vyhovuje jejich obchodnímu záměru. Tuto skutečnost Úřad shledává jako prostředek pro
973 posilování konkurence na velkoobchodním a přeneseně i maloobchodním trhu.

974 **Podání MVNO a účast Úřadu na jejich řešení**

975 Úřad se v jednom případě zúčastnil procesu vyjednávání změny smluvních podmínek
976 mezi MNO a MVNE (tj. k již uzavřené smlouvě o přístupu). Cílem změny bylo upravit podmínky
977 smlouvy tak, aby podpořily prodej služeb dotčeného MVNE (resp. na něj navázaných MVNO)
978 prostřednictvím nižších velkoobchodních cen za volání, SMS a dat, vč. dostupnosti balíčků
979 s vyšším datovým limitem. Předmětem jednání byla i změna dalších smluvních podmínek
980 (např. zrušit exkluzivitu smluvního vztahu, schvalování značky MVNO, umožnění využívat
981 VoIP služby a GSM brány). Některé ze smluvních podmínek byly v rámci jednání za účasti
982 Úřadu změněny či došlo k jejich změně později (např. k poklesu cen o 19 % došlo ve
983 4. Q 2015), některé zůstaly zachovány, a nedošlo tak k naplnění požadavků MVNE. V této
984 souvislosti (s nedohodou na některých bodech jednání) mohl Úřad na základě požadavku
985 jedné ze stran vydat stanovisko podle § 80 odst. 6 Zákona. O toto stanovisko však nebyl
986 žádnou z dotčených smluvních stran požádán. V této souvislosti tak lze uzavřít, že Úřad za
987 dobu působení MVNO/MVNE na velkoobchodním trhu nebyl požádán o vydání stanoviska ke
988 sporným částem návrhu smlouvy nebo k důvodům odmítnutí, a lze tak oprávněně
989 předpokládat, že poskytovatelé služeb jsou doposud schopni se na nastavení a změně
990 smluvních podmínek dohodnout bez zásahu Úřadu.

991 Úřad obdržel od některých MVNO seznam opatření, které považovaly za užitečné pro
992 zlepšení jejich fungování na maloobchodním trhu. Požadavky byly zaměřeny hlavně na nižší
993 ceny a poskytování služeb prostřednictvím LTE. K obdrženým podnětům Úřad uvádí, že
994 nedostupnost služeb LTE by jako výraznou překážku rozvoje služeb MVNO/MVNE považoval
995 tehdy, pokud by platila zároveň pro služby poskytované všemi MNO. Jak je však uvedeno již
996 výše, v současné době (1. polovina 2017) již všichni tři MNO svým velkoobchodním partnerům,
997 kteří působí na trhu na základě komerčně dojednaných smluv, umožňují využití služeb LTE.
998 Problematice cen se pak Úřad věnuje níže.

³⁶ Např. exkluzivita smluvního vztahu, schvalování značky MVNO, vyloučení možnosti využívat VoIP služby a GSM brány.

³⁷ Typicky rozdílná cenová struktura převládající u daného MNO, která s ohledem na konkrétní obchodní plány může různým MVNO vyhovovat různě (MVNO cílící přednostně na segment trhu s předplacenými kartami a nižší spotřebou mobilních služeb bude upřednostňovat velkoobchodní ceny za každou spotřebovanou jednotku dané služby, zatímco MVNO mající záměr nabízet balíčky služeb bude spíše upřednostňovat nákup balíčku služeb i na velkoobchodě). Někteří MVNO mají smlouvu uzavřenou s více MNO. Ke konci roku 2016 mělo devět MVNO uzavřenou smlouvu s Vodafone a T-Mobile a jeden MVNO se všemi třemi MNO.

999 Dalším z návrhů jednoho MVNO bylo umožnění využití vlastního OpID. Úřad se v tomto
1000 ohledu podrobně zabýval otázkou, nakolik by mohlo využití vlastního OpID v síti MNO zvýšit
1001 konkurenční prostředí a zlepšit postavení MVNO na mobilním trhu.

1002 OpID je identifikací operátora, resp. jeho sítě a může být přidělen na žádost podnikateli
1003 v elektronických komunikacích, tedy i MVNO. Jeho jedinou funkcí je zajistit správné
1004 směrování, které je nastaveno do sítě určené právě pomocí OpID. Možnost případného
1005 umístění vlastního OpID do sítě či sítí jiného operátora není v rozporu s podmínkami regulace
1006 v oblasti elektronických komunikací a jedná se zejména v pevných sítích o běžnou praxi, která
1007 je smluvně ujednána mezi držitelem OpID a síťovým operátorem, do jehož sítě bude provoz
1008 následně směrován. Umísťování vlastního OpID však v současnosti není v mobilních sítích
1009 hromadně využíváno. V současné době tuto možnost využívá pouze jeden subjekt – Full
1010 MVNO.

1011 Vzhledem ke skutečnosti, že OpID slouží výhradně pro směrování provozu, není Úřadu
1012 zřejmé, jak by umístění vlastního OpID do sítě jiného mobilního operátora přispělo ke zlepšení
1013 postavení MVNO na mobilním trhu, zvláště když daný mobilní operátor musí pro MVNO vždy
1014 zajistit originaci i terminaci mobilního provozu.

1015 Úřad se domnívá, že důvod by mohl MVNO spatřovat v jednodušším přemístění
1016 vlastního OpID včetně všech jemu příslušných telefonních čísel do sítě jiného operátora,
1017 například z důvodu výhodnější velkoobchodní nabídky (podmínek). Z pohledu Úřadu se však
1018 tato možnost nejeví jako přispívající ke zlepšení pozice daného MVNO na trhu. Důvodem je
1019 zejména skutečnost, že změna umístění OpID mezi různými sítěmi nepředstavuje
1020 přenositelnost telefonních čísel z pohledu OOP³⁸, jelikož se nejedná o změnu poskytovatele
1021 služby. Tento nástroj tak nelze z pohledu Úřadu využít k hromadné migraci účastníků k jinému
1022 operátorovi.

1023 Problém přenositelnosti a nutné komunikace se svými zákazníky daný MVNO
1024 zmiňoval na ústním jednání a bez dalšího konkrétního popisu problému, který by měl být řešen
1025 přenosem OpID, se tak nelze k danému podání vyjádřit konkrétněji nežli v intencích toho, že
1026 umístění vlastního OpID v cizí síti není smluvně zakázáno ze strany MNO. Dopad možnosti
1027 využití vlastního OpID a jeho umístění v síti MNO na zvýšení konkurence ze strany MVNO
1028 však Úřad neshledal.

1029 **Ceny a replikovatelnost služeb**

1030 V souvislosti s rozvojem maloobchodního trhu jako celku (rozšiřováním nabídek
1031 datových tarifů, zaváděním LTE služeb) poukazovali někteří virtuální operátoři na nemožnost
1032 vytvořit obdobné nabídky, jaké nabízejí na maloobchodním trhu síťoví operátoři. Jednalo se
1033 zejména o schopnost replikovat datové služby s vyššími datovými limity (např. 10 GB) síťových
1034 operátorů, služby poskytované prostřednictvím sítí LTE nebo i neomezená volání
1035 a neomezené SMS.

1036 V reakci na tyto podněty Úřad předně konstatuje, že schopnost vytvořit obdobné
1037 maloobchodní nabídky, jaké poskytují síťoví operátoři, je u MVNO (MVNE) individuální jednak
1038 v závislosti na samotných podmínkách uzavřených velkoobchodních smluv a jednak na
1039 vlastních marketingových schopnostech MVNO využít při tvorbě maloobchodních služeb
1040 znalosti o chování zákazníků. Na trhu pak již delší dobu existují jak maloobchodní služby

³⁸ Opatření obecné povahy [č. OOP/10/10.2012-12](#).

1041 virtuálních operátorů³⁹ s neomezeným voláním do všech sítí, tak služby s vysokými datovými
1042 limity⁴⁰ poskytovanými přes sítě LTE. Současně mohou zájemci iniciovat jednání o realizaci
1043 povinnosti Velkoobchodní nabídky LTE, kterou MNO převzali jako závazek ze 4G aukce. Úřad
1044 dosud nebyl informován o zahájení takových jednání ani požádán o součinnost podle § 80
1045 odst. 6 Zákona.

1046 Úřad se dále zabýval replikovatelností maloobchodních služeb u všech tří mobilních
1047 síťových operátorů, a to na základě aktuálních velkoobchodních cen z komerčně uzavřených
1048 dohod a znalosti průměrné spotřeby hlasového volání, SMS a dat u jednotlivých
1049 maloobchodních služeb. Hodnocení pak Úřad udělal separátně jak pro standardní ceníkové
1050 ceny⁴¹, tak pro nižší ceny retenčních nabídek⁴².

1051 **ZAČÁTEK OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ**

1052 [REDACTED]
1053 [REDACTED]
1054 [REDACTED]
1055 [REDACTED]
1056 [REDACTED]
1057 [REDACTED]
1058 [REDACTED]
1059 [REDACTED]
1060 [REDACTED]
1061 [REDACTED]
1062 [REDACTED]
1063 [REDACTED]
1064 [REDACTED]

1065 **KONEC OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ**

1066 Úřad má za to, že toto hodnocení signalizuje existenci tržních problémů, které mohou
1067 bránit úspěšnému rozvoji MVNO na podřazeném maloobchodním trhu. Byť tak byly bariéry
1068 vstupu uzavřením desítek velkoobchodních smluv odstraněny, pro řadu MVNO faktická bariéra
1069 v podobě omezujících velkoobchodních smluv bránících jejich rozvoji stále existuje.
1070 Výhodnější pozici na maloobchodním trhu tak v současné době mají MVNO, kteří poskytování
1071 mobilních služeb vnímají jako doplňkovou aktivitu ke své hlavní podnikatelské činnosti
1072 a mohou si v případě potřeby a snahy o posílení pozice v oblasti svého primárního podnikání
1073 dovolit nabízet nižší ceny mobilních služeb než MVNO, kteří se poskytování mobilních služeb
1074 věnují jako své primární činnosti.

1075 **Existence a působení tzv. „šedých operátorů“**

1076 Úřad výše identifikoval faktickou bariéru vstupu na velkoobchodní, potažmo
1077 maloobchodní, trh pro mobilní virtuální operátory v podobě podmínek velkoobchodních smluv,

³⁹ Např. MVNO [ČEZ Prodej, s.r.o.](#), [LAMA MOBILE a.s.](#) nebo [OMNITEL CZ s.r.o.](#)

⁴⁰ [One Energy & One Mobile a.s.](#), [miniTEL s.r.o.](#) nebo [Max-call s.r.o.](#)

⁴¹ Právě z těchto ceníkových cen vychází mezinárodní cenová srovnání Strategy Analytics (Teligen) založená na spotřebních koších OECD.

⁴² **OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ** [REDACTED]

⁴³ [REDACTED]

1078 které virtuálním operátorům neumožňují plně na maloobchodním trhu soutěžit s mobilními
1079 síťovými operátory a reálně trh ovlivňovat. Konkurenceschopnost mobilních virtuálních
1080 operátorů však dále narušuje i existence a působení tzv. „šedých operátorů“, tedy subjektů,
1081 které formálně vystupují jako maloobchodní firemní zákazníci, avšak ve svém důsledku
1082 (reálně) na trhu působí jako přeprodeji služeb bez řádně uzavřené velkoobchodní smlouvy.
1083 Tyto subjekty těží z výhodných (zejména cenových) podmínek poskytovaných mobilním
1084 síťovým operátorem, coby svému maloobchodnímu zákazníkovi. Ceny nabízené ze strany
1085 MNO mnohdy v rámci výběrových řízení mohou být v individuálních případech, jak je uvedeno
1086 již výše (viz kap. 1.4) nabízeny až na úrovni rovnající se variabilním nákladům síťového
1087 operátora, které jsou v síťovém odvětví, jakým je sektor elektronických komunikací, velmi
1088 nízké. Za tyto ceny však nemohou být služby systematicky poskytovány ani na
1089 velkoobchodním, ani na maloobchodním trhu, neboť v opačném případě by činnost MNO
1090 generovala ztrátu (nezajišťovala by pokrytí fixních nákladů) a vedla k odchodu takového
1091 operátora z trhu.

1092 Byť by množství těchto subjektů ani počet jimi přeprodaných SIM karet v relativním
1093 vyjádření nemusel být vysoký, negativně ovlivňují konkurenceschopnost mobilních virtuálních
1094 operátorů, kteří na trhu působí v souladu se všemi požadavky, kladenými na ně ať už Zákonem
1095 či evropským regulačním rámcem (např. povinnost vykazovat Úřadu pravidelně informace,
1096 dodržovat pravidla roamingové regulace aj.). Úřad bude v rámci svých zákonných kompetencí
1097 vyvíjet činnost s cílem minimalizovat počet takto neoprávněně na trhu působících subjektů
1098 a tím zajištění stejných podmínek pro všechny podnikatele v sektoru elektronických
1099 komunikací. Svou měrou by však k řešení této problematiky měli přispět i samotní síťoví
1100 operátoři.

1101 Další skutečností, která stěžuje faktické působení MVNO na trhu jsou výběrová řízení
1102 firemních zákazníků (větší podnikatelské subjekty, veřejná správa) s poptávkou po mobilních
1103 službách, v rámci kterých firemní zákazníci poptávají kromě služeb poskytovaných vlastním
1104 zaměstnancům i služby poskytované rodinným příslušníkům, tedy zákazníkům náležícím do
1105 segmentu domácností resp. rezidentních zákazníků. Vysoutěžené nižší ceny mobilních služeb
1106 tak využívají nejen zaměstnanci ale i rezidentní zákazníci a dochází tak k omezení možnosti
1107 oslovit tyto zákazníky ze strany MVNO, kteří působí především na segmentu rezidentních
1108 zákazníků.

1109 **Závěr k jiným překážkám:** Úřad ve výše popsaném hodnocení komerčně ujednaných
1110 velkoobchodních smluv indikoval možné problémy při rozvoji konkurenčního prostředí ze
1111 strany MVNO a nemá za to, že přístup MNO umožňuje další rozvoj a působení MVNO na trhu.

1112 **Závěr ke kritériu č. 1:**

1113 **Úřad na základě vyhodnocení výše uvedených tří druhů překážek dospěl**
1114 **k závěru, že na trhu existují překážky (strukturální, právní a regulační) pro vstup**
1115 **plnohodnotného síťového operátora (MNO) na trh. Vstup na trh je umožněn operátorům**
1116 **ve formě MVNO (resp. MVNE), a to jak na základě komerčních velkoobchodních smluv,**
1117 **tak na základě referenčních nabídek od MNO.**

1118 **Úřad nicméně v rámci vyhodnocení tohoto kritéria identifikoval možné překážky**
1119 **plynoucí z nastavení podmínek komerčních smluv MVNO, jejichž úprava MVNO**
1120 **neumožňuje působit a rozvíjet se na trhu tak, aby mohli reagovat na vývoj trhu a nabídky**
1121 **MNO. Působení MVNO pak dále ztěžuje nekalá konkurence ze strany tzv. „šedých**
1122 **operátorů“ a zaměstnanecké (firemní) tarify pro rodinné příslušníky. Úřad má indicie,**

1123 **které vedou k tomu, že bariéry vstupu na trh a působení na trhu pro MVNO a MVNE**
1124 **existují.**

1125 **Vyhodnocení kritéria č. 1 – podle zjištění Úřadu indikuje existenci strukturálních,**
1126 **právních nebo regulačních překážek vstupu MNO a působení MVNO na trhu, které**
1127 **nemají dočasný charakter.**

1128 **5.2. Kritérium č. 2 – Struktura trhu nesměřuje** 1129 **v příslušném časovém úseku k účinné hospodářské** 1130 **soutěži**

1131 Cílem druhého kritéria je posoudit, zda struktura vymezeného trhu není takové povahy,
1132 která jej, i přes prokázanou existenci významných a trvalých překážek vstupu⁴⁴, předurčuje
1133 k rozvoji účinné hospodářské soutěže v příslušném časovém období.

1134 Úřad v rámci tohoto kritéria, v souladu s dokumentem ERG⁴⁵, postupně hodnotil níže
1135 uvedené parametry. Ty jsou do značné míry obdobné s parametry vyhodnocovanými v rámci
1136 samotné analýzy úrovně konkurenčního prostředí a hledání podniku s významnou tržní silou.
1137 Cílem je zhodnotit, zda i přes překážky vstupu na trh existuje potenciál pro rozvoj hospodářské
1138 soutěže na vymezeném trhu.

1139 Vyhodnocovaná kritéria:

- 1140 – Tržní podíl a jeho vývoj,
- 1141 – Vývoj cen,
- 1142 – Vývoj trhu,
- 1143 – Bariéry růstu,
- 1144 – Překážky přechodu účastníků mezi poskytovateli služeb,
- 1145 – Potenciální konkurence.

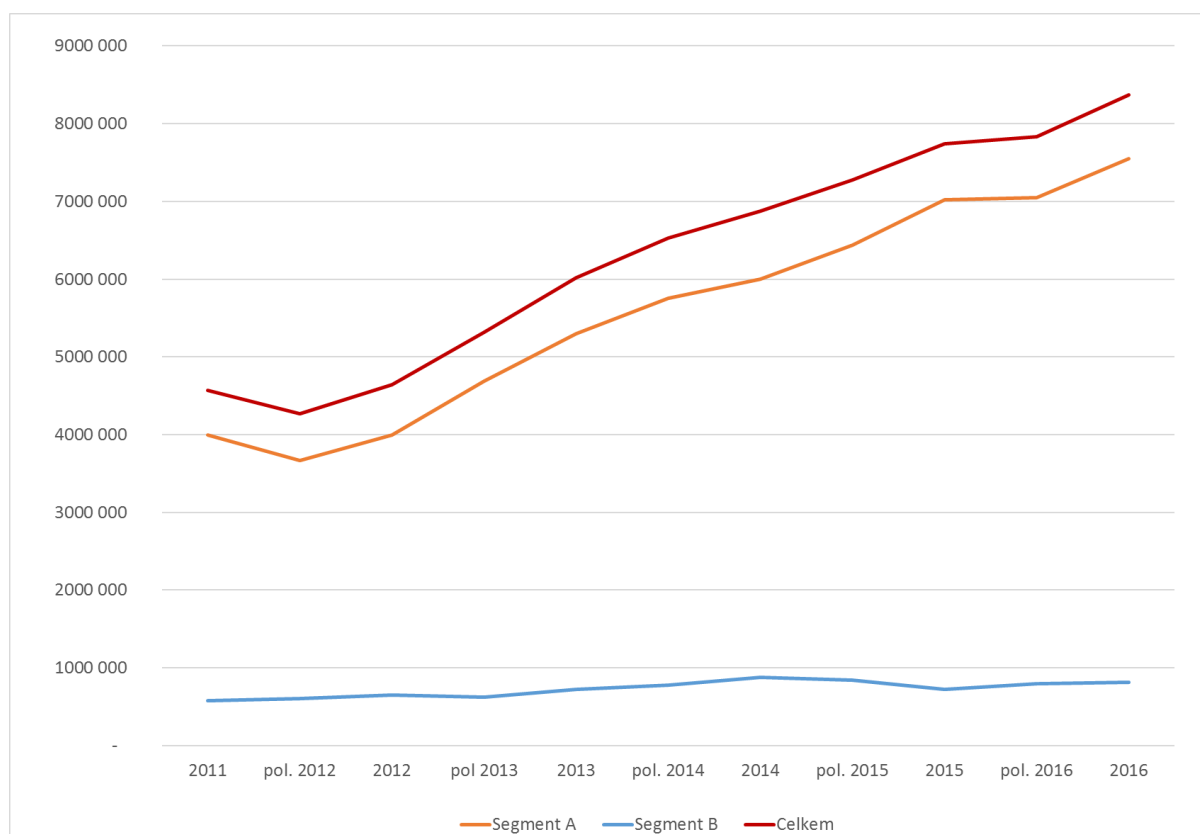
1146 **Tržní podíl a jeho vývoj**

1147 **Maloobchodní trh**

1148 Úřad vyhodnotil vývoj, trendy a tržní podíly za účelem posouzení současné situace
1149 a predikce budoucího vývoje trhu. V níže uvedeném grafu Úřad uvádí vývoj počtu SIM karet
1150 v mobilních sítích v rozdělení na jednotlivé segmenty, které jsou součástí vymezeného
1151 maloobchodního trhu spolu s celkovým počtem SIM karet na tomto maloobchodním trhu. Jak
1152 je z grafu patrné (Graf č. 9), celkový počet SIM karet dlouhodobě roste. Jen za poslední 4 roky
1153 (2012 – 2016) se počet uživatelů u segmentu A zvýšil o 89 % a na segmentu B o 26 %.

⁴⁴ Viz např. odstavec 15 na str. 3 Doporučení, ve kterém Komise uvádí, že i když se trh vyznačuje velkými překážkami vstupu, mohou jiné strukturální faktory na tomto trhu znamenat, že trh stále směřuje k tomu, aby se stal účinně konkurenčním v příslušném časovém období.

⁴⁵ ERG Report on Guidance on the application of the three criteria test, str. 12.

Graf č. 9: Vývoj počtu SIM karet zahrnutých do trhu mobilních služeb1155
1156

Zdroj: ČTÚ

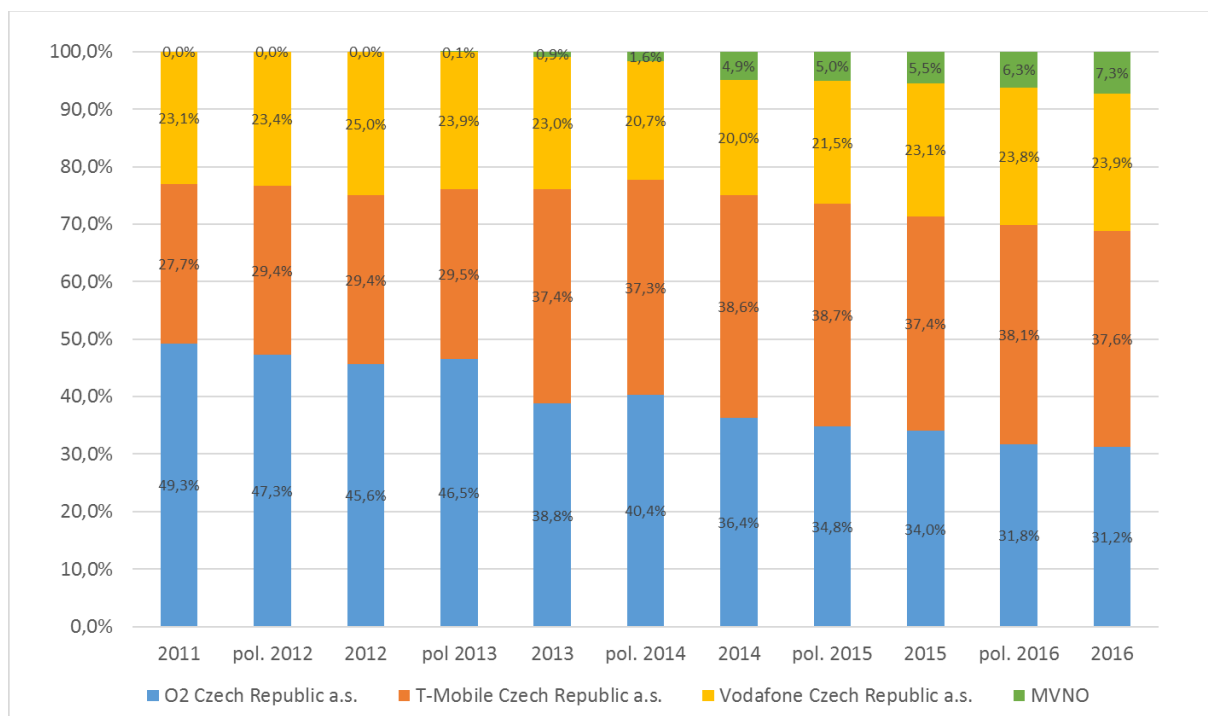
1157 V níže uvedených grafech jsou uvedeny vývoje tržních podílů MNO a MVNO od roku
 1158 2011 na maloobchodním trhu. Podíl značkových přeprodejců je v těchto grafech zahrnut do
 1159 podílů těch subjektů, se kterými mají uzavřenou smlouvu, na jejímž základě nabízejí služby
 1160 koncovým uživatelům. Úřad analyzoval tržní podíly, jak pro segment A, tak pro segment B.

1161 Segment A

1162 Na maloobchodním trhu od roku 2013 vstupovali noví poskytovatelé ve formě jak
 1163 MVNO, tak i ve formě značkových přeprodejců. K 31. prosinci 2016 na trhu působilo
 1164 119 subjektů nabízejících služby na segmentu A. Podíl MVNO na vymezeném
 1165 maloobchodním trhu segmentu A dosahoval k 31. prosinci 2016 hodnoty 7,3 %. V této hodnotě
 1166 jsou zahrnuti všichni MVNO, kteří působí na trhu, to znamená, jak majetkově nepropojení, tak
 1167 majetkově propojení. Majetkově nepropojení se Úřad zabývá dále v textu.

1168
1169

Graf č. 10: Vývoj maloobchodních tržních podílů na základě počtu SIM karet na segmentu A

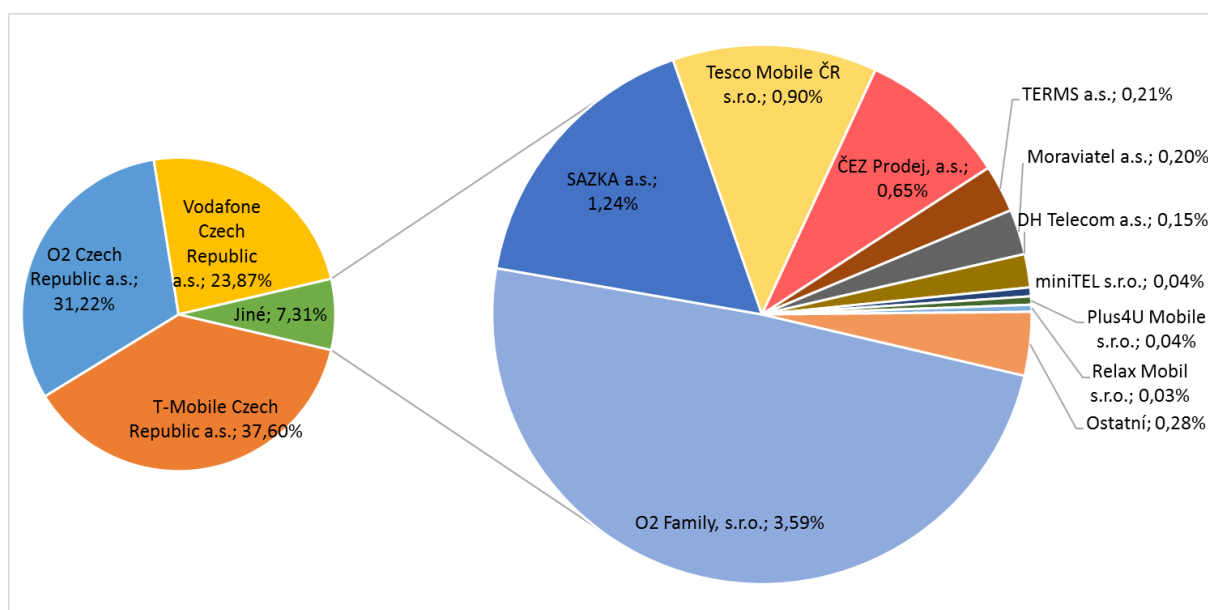

1170
1171

Zdroj: ČTÚ

1172 Největším poskytovatelem mobilních služeb na segmentu A je společnost T-Mobile
1173 s 37,6 %, poté O2 s 31,2 % a Vodafone s 23,9 %. Jako největší MVNO, z pohledu tržního
1174 podílu, na trhu působí společnost O2 Family s 3,59 %, dále následuje společnost SAZKA a.s.
1175 s 1,24 % a Tesco Mobile ČR s.r.o. s 0,90 %.

1176 **Graf č. 11: Tržní podíly na maloobchodním trhu na segmentu A k 31. 12. 2016**

1177
1178

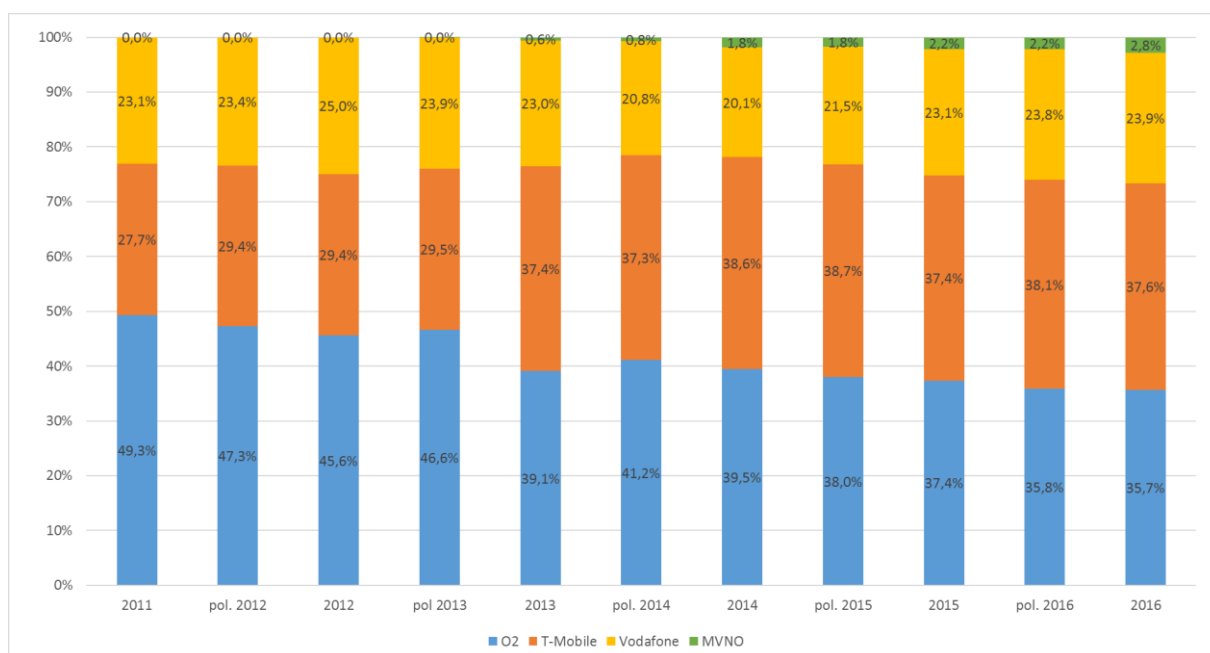
Zdroj: ČTÚ

1179 Dále se Úřad zabýval majetkovou provázaností mezi jednotlivými MNO a MVNO.
1180 Ke konci roku 2016 Úřad eviduje tři MVNO, kteří jsou majetkově provázáni se síťovým

1181 operátorem. Jedná se o společnosti O2 Family (100 % vlastněna O2), Tesco Mobile
 1182 (z 50 % vlastněna O2) a COOP Mobil (z 1/3 vlastněna Vodafone). Niž uvedený graf
 1183 znázorňuje podíly jednotlivých síťových operátorů v letech 2011–2016, pokud k nim jsou
 1184 připočteny majetkově propojené subjekty. Z grafu je patrné, že tržní podíl majetkově
 1185 propojených MVNO je více jak poloviční z pohledu celkového podílu všech MVNO. Nicméně
 1186 i když je podíl majetkově nepropojených MVNO (s vyloučením značkových přeprodejců) tři krát
 1187 menší oproti tržnímu podílu všech MVNO (2,8 % vs. 7,3 %), došlo i u této skupiny za poslední
 1188 rok k růstu tržního podílu, resp. růstu počtu uživatelů o 40 % (tj. o cca 61 tisíc SIM karet)
 1189 oproti stavu k 31. 12. 2015). Největší virtuální operátor O2 Family se specializuje především
 1190 na rodinné příslušníky firemních zákazníků společnosti O2. Druhým největším propojeným
 1191 MVNO je společnost Tesco Mobile ČR, s.r.o. Důvod vyššího tržního podílu tohoto MVNO lze
 1192 hledat především v silném zázemí a silném postavení značky Tesco a jejím distribučním
 1193 řetězci. Svou roli v tom jistě sehrává i skutečnost, že se specializuje na prodej pre-paid služeb,
 1194 které jsou z hlediska prodejního procesu, uzavírání účastnických smluv, fakturace služeb
 1195 a zákaznického servisu jednodušší, než je tomu u post-paid služeb.

1196 Na základě výše uvedeného Úřad konstatuje, že z pohledu všech majetkově
 1197 nezávislých MVNO, nemá poznatky indikující výrazné riziko vytlačení majetkově
 1198 nepropojených MVNO z velkoobchodního i navazujícího maloobchodního trhu mobilních
 1199 služeb.

1200 **Graf č. 12: Vývoj maloobchodních tržních podílů na základě počtu SIM karet na**
 1201 **segmentu A se zahrnutím podílu majetkově propojených MVNO do podílu**
 1202 **příslušných MNO**

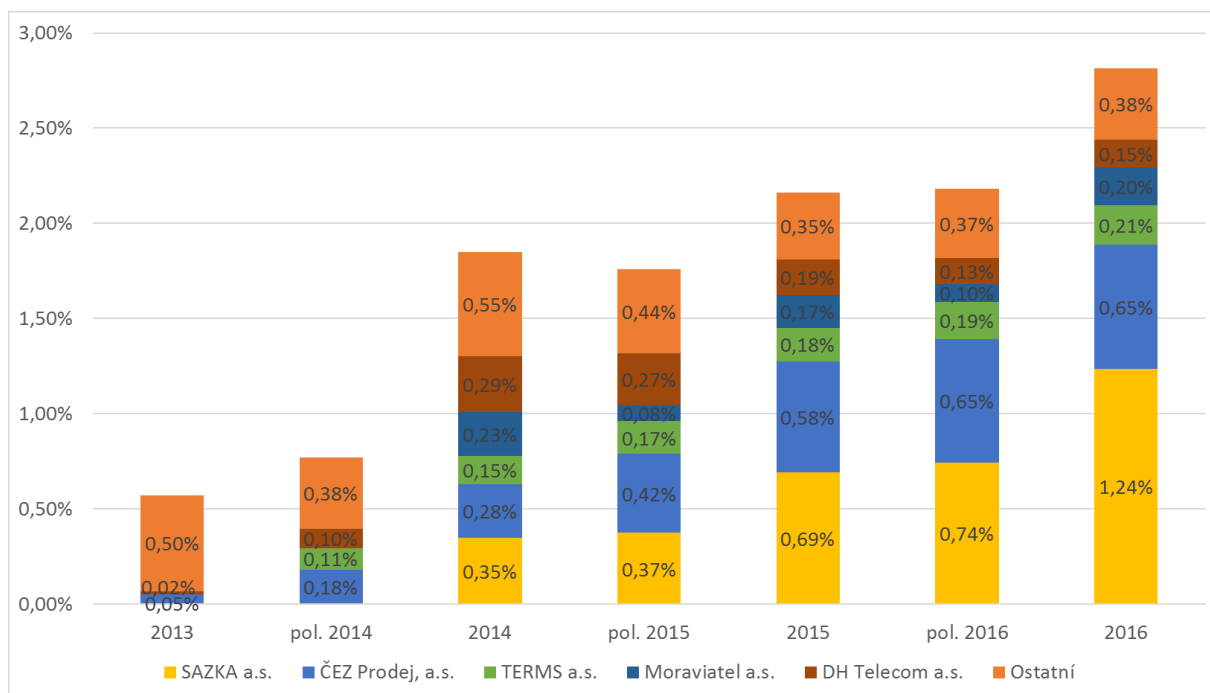

1203 Zdroj: ČTÚ
 1204

1205 Úřad se dále zaměřil na vývoj podílů 5 největších majetkově nepropojených MVNO. Na
 1206 segmentu A největší růst zaznamenala společnost SAZKA a.s. Její podíl na trhu ke konci roku
 1207 2016 byl 1,24 %. Druhý největší majetkově nezávislý MVNO byla společnost ČEZ Prodej, a.s.
 1208 s podílem 0,65 %. S 0,21% tržním podílem na trhu dále působila společnost TERMS a.s. se
 1209 svou značkou GoMobil a Moraviatel a.s. s tržním podílem 0,2 %. Pátým největším nezávislým

1210 MVNO byla společnost DH Telecom a.s., které se od roku 2014 snížil podíl z 0,29 % na 0,15 %
 1211 ke konci roku 2016.

1212 **Graf č. 13: Vývoj maloobchodních tržních podílů u pěti největších majetkově**
 1213 **nezávislých MVNO na segmentu A na základě počtu SIM karet**

1214 Zdroj: ČTÚ
 1215

1216 Byť se celkový tržní podíl všech MVNO (vč. značkových přeprodejců) může
 1217 ve srovnání se třemi největšími MNO jevit jako malý, je třeba si uvědomit, že podobná situace
 1218 panuje i na dalších evropských trzích. Při pohledu na dostupná data o postavení virtuálních
 1219 operátorů v jiných členských státech EU lze konstatovat, že jejich celkově malé početní
 1220 zastoupení na trhu je spíše pravidlem. Obvyklé zastoupení v jednotlivých členských zemích je
 1221 v řádu jednotek, v některých zemích dokonce nepůsobí virtuální operátoři vůbec (např. Malta,
 1222 Slovensko). Naopak existují výjimky, jako je Holandsko, Španělsko, Polsko nebo Itálie, kde lze
 1223 na místních trzích napočítat desítky těchto subjektů. Například u výše uvedeného Španělska,
 1224 se tržní podíl MVNO pohyboval k první polovině roku 2016 na 11 %. Je ale potřeba zmínit, že
 1225 na tamějším mobilním trhu působí z 30 MVNO třetina jako Full MVNO u kterých, lze očekávat
 1226 výrazně vyšší počet zákazníků než u klasických MVNO.

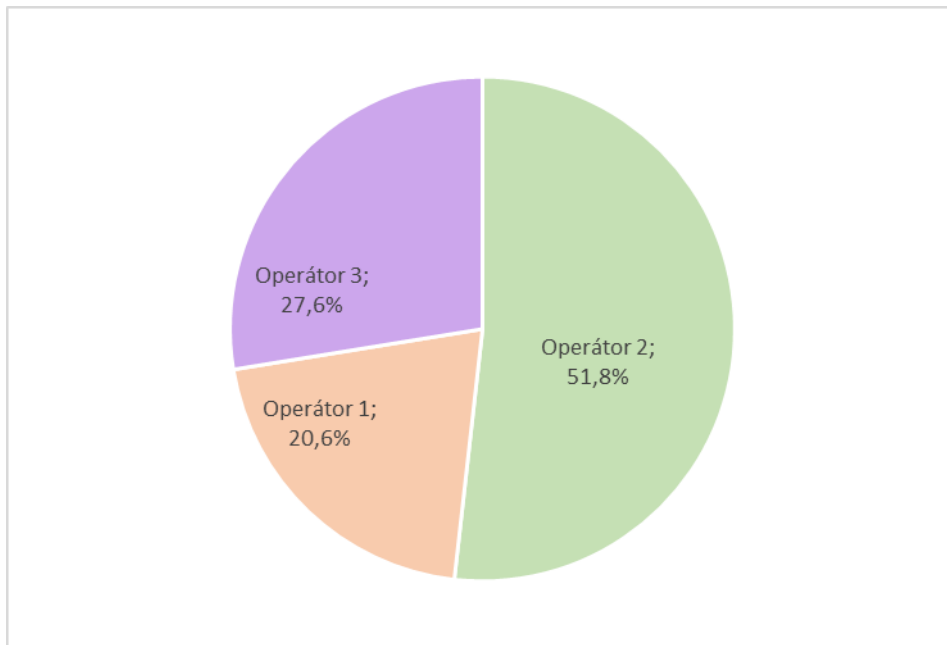
1227 S ohledem na zkušenosti z jiných států EU, kde MVNO působí již řadu let tak pravděpodobně
 1228 ani v České republice nelze očekávat významné postavení virtuálních operátorů na trhu,
 1229 měřeno velikostí tržního podílu. Tato skutečnost však nutně nemusí být na škodu
 1230 konkurenčnímu prostředí. Jejich samotná existence a dostupnost alternativních služeb pro
 1231 uživatele na maloobchodním trhu spolu s možností vstupu dalších subjektů na trh mohou
 1232 ovlivňovat chování zavedených síťových operátorů (MNO), kteří budou muset
 1233 při nabídce svých služeb brát v úvahu zvýšené konkurenční prostředí, tvořené právě i MVNO.

1234 **Situace na segmentech A1 a A2**

1235 Dále se Úřad zabýval tržními podíly na segmentu A1 – domácnosti a A2 – firemní
 1236 zákazníci. Jelikož Úřad nedisponuje těmito údaji z pravidelného sběru dat, jsou tyto podíly
 1237 počítány z dodatečného dotazování třech největších poskytovatelů na mobilním trhu. Jak

1238 ukazuje Graf č. 14 největším poskytovatelem na základě počtu SIM karet na segmentu A1 –
1239 domácnosti ke konci roku 2016 byl s necelými 52 % Operátor 2. Operátor 3 měl 27,6% podíl
1240 a Operátor 1 20,6 %.

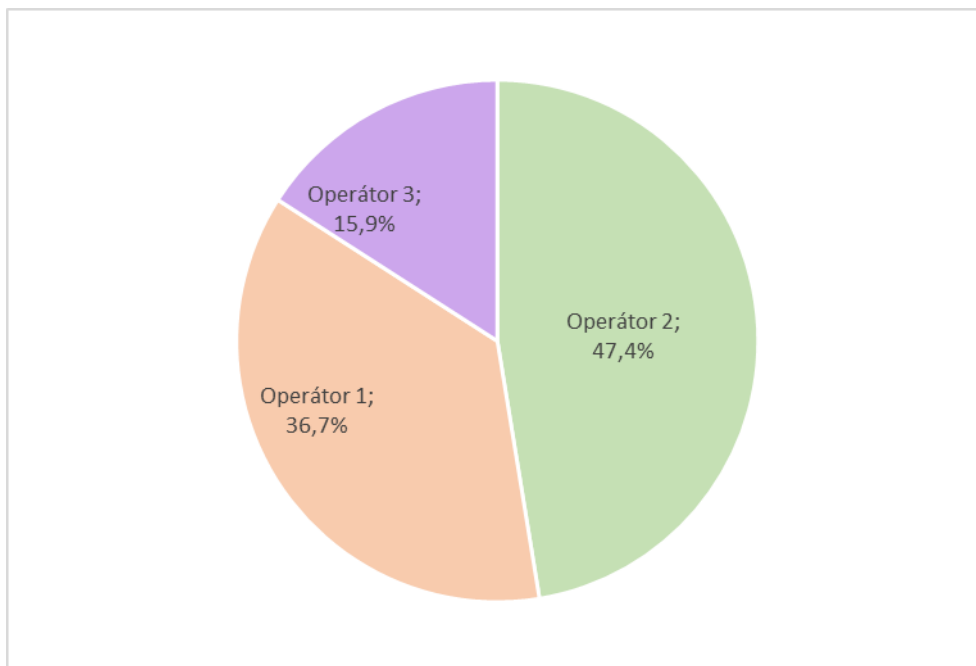
1241 **Graf č. 14: Tržní podíly na základě počtu SIM karet na segmentu A1 k 31. 12. 2016**

1242
1243 Zdroj: ČTÚ

1244 Podobně se Úřad zaměřil i na segment A2 – firemní zákazníci. Zde ke konci roku 2016
1245 byl největším poskytovatelem mobilních služeb na základě počtu SIM karet Operátor 2
1246 s 47,4 %. Druhým největším poskytovatelem byl Operátor 1 s 36,7 % a třetí byl Operátor 3
1247 s 15,9 %.

1248 **Graf č. 15: Tržní podíly na základě počtu SIM karet na segmentu A2 k 31. 12. 2016**

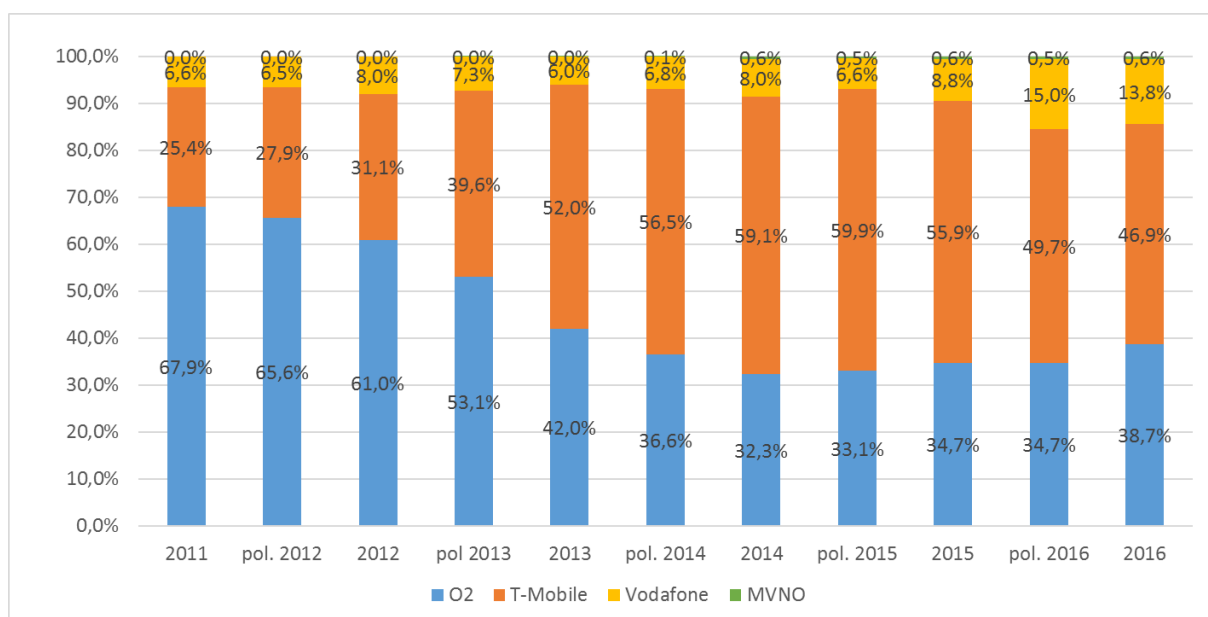

1249
1250 Zdroj: ČTÚ

1251 **Segment B**

1252 Struktura tržních podílů na segmentu B se výrazně liší od podílu na segmentu A.
 1253 Největším poskytovatelem mobilních služeb na segmentu B je společnost T-Mobile s necelými
 1254 47 %. Dále na trhu působí společnost O2 s necelými 39 % a Vodafone s necelými 14 %. Podíl
 1255 MVNO činil k 31. prosinci 2016 pouze 0,6 %.

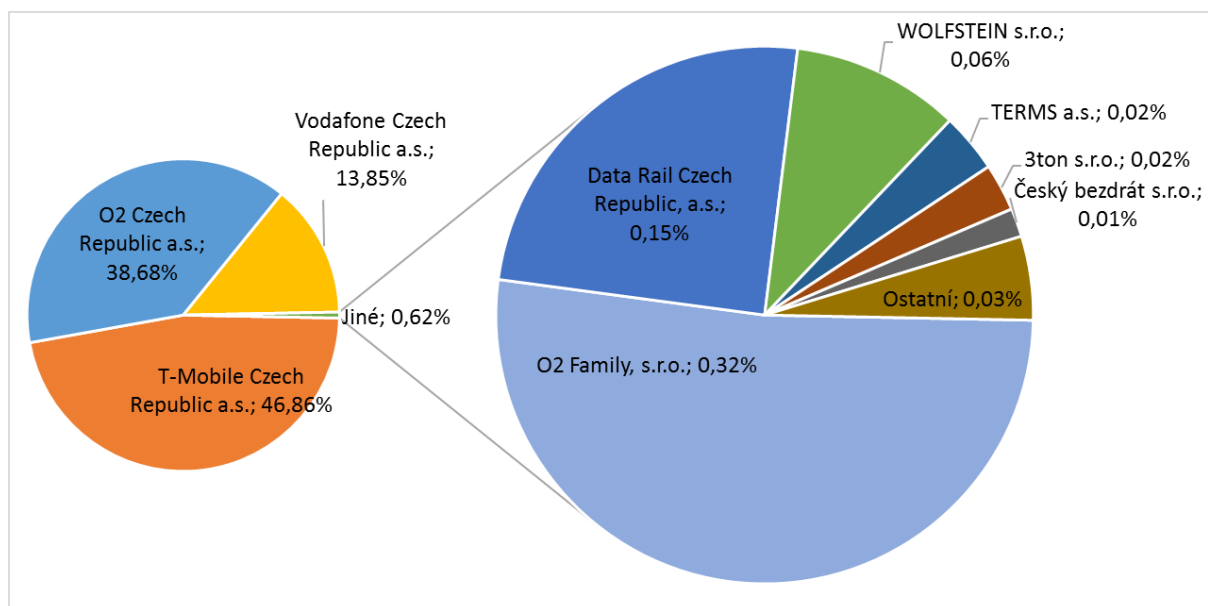
1256 **Graf č. 16: Vývoj maloobchodních tržních podílů na základě počtu SIM karet na**
 1257 **segmentu B**

1258 Zdroj: ČTÚ
 1259

1260 K 31. prosinci 2016 byl největším MVNO poskytující služby na segmentu B společnost
 1261 O2 Family s 0,33 % a společnost Data Rail Czech Republic s 0,16 %.

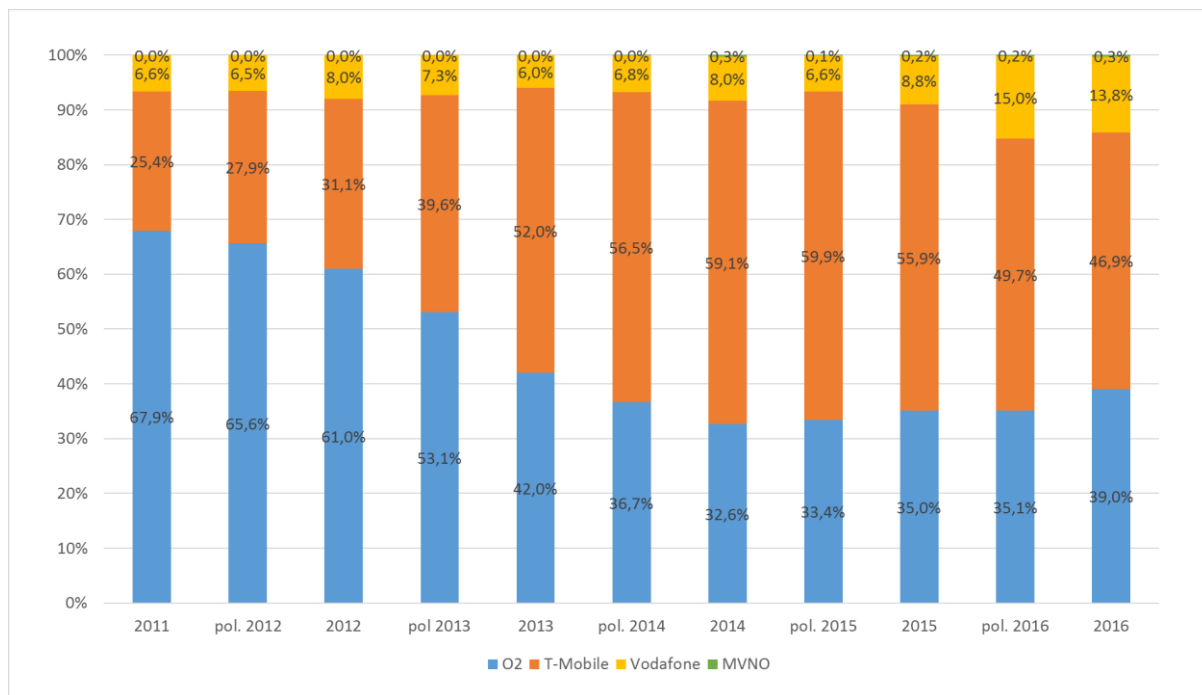
1262 **Graf č. 17: Tržní podíly na maloobchodním trhu na segmentu B k 31. 12. 2016**

1263 Zdroj: ČTÚ
 1264

1265 Podobně jako u segmentu A Úřad i u segmentu B zabýval majetkovou provázaností
 1266 mezi jednotlivými MNO a MVNO. V níže uvedeném grafu Úřad zahrnul podíl majetkově
 1267 propojených MVNO do podílu příslušných MNO

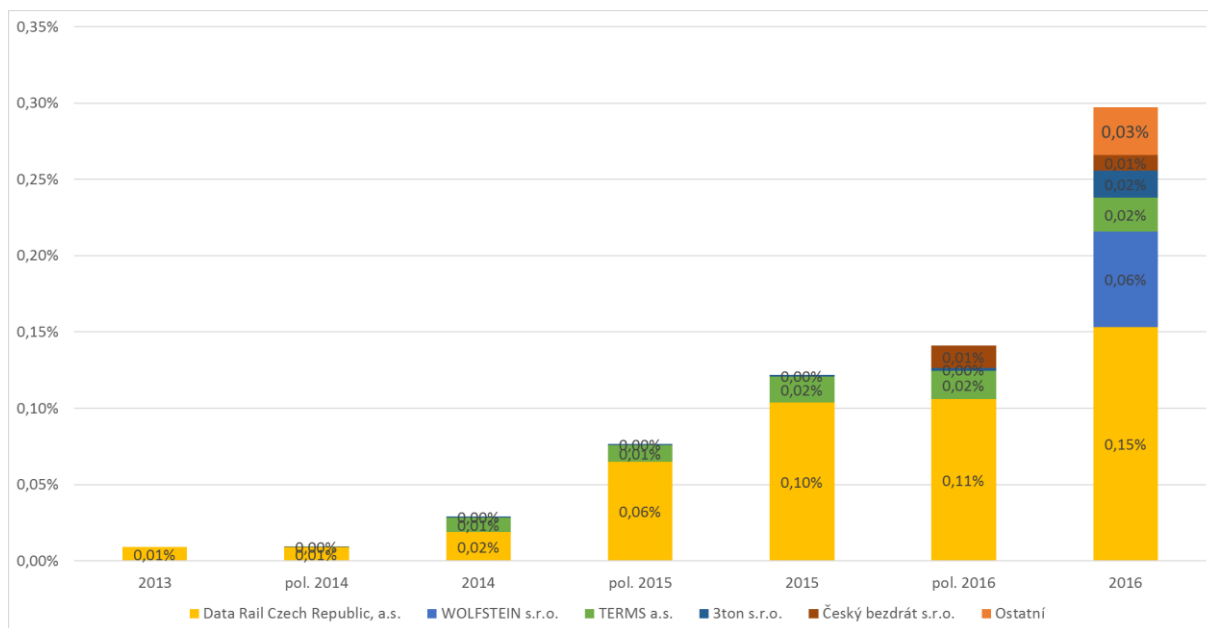
1268 **Graf č. 18: Vývoj maloobchodních tržních podílů na základě počtu SIM karet na**
 1269 **segmentu B se zahrnutím podílu majetkově propojených MVNO do podílu**
 1270 **příslušných MNO**

1271 Zdroj: ČTÚ
 1272

1273 Dále se Úřad zaměřil na vývoj podílů 5 největších majetkově nepropojených MVNO.
 1274 Na segmentu B největší růst zaznamenala společnost Data Rail Czech Republic a.s. Její podíl
 1275 na trhu ke konci roku 2016 byl 0,15 %. Druhým majetkově nezávislým MVNO byla společnost
 1276 Wolfstein s.r.o. s podílem 0,06 %. S 0,02% tržním podílem na trhu dále působí společnost
 1277 TERMS a.s. se svou značkou GoMobil a 3ton s.r.o. Pátým největším nezávislým MVNO byla
 1278 společnost Český bezdrát s.r.o. s 0,01% podílem na segmentu B.

1279 **Graf č. 19: Vývoj maloobchodních tržních podílů u pěti největších majetkově**
 1280 **nezávislých MVNO na segmentu B na základě počtu SIM karet**

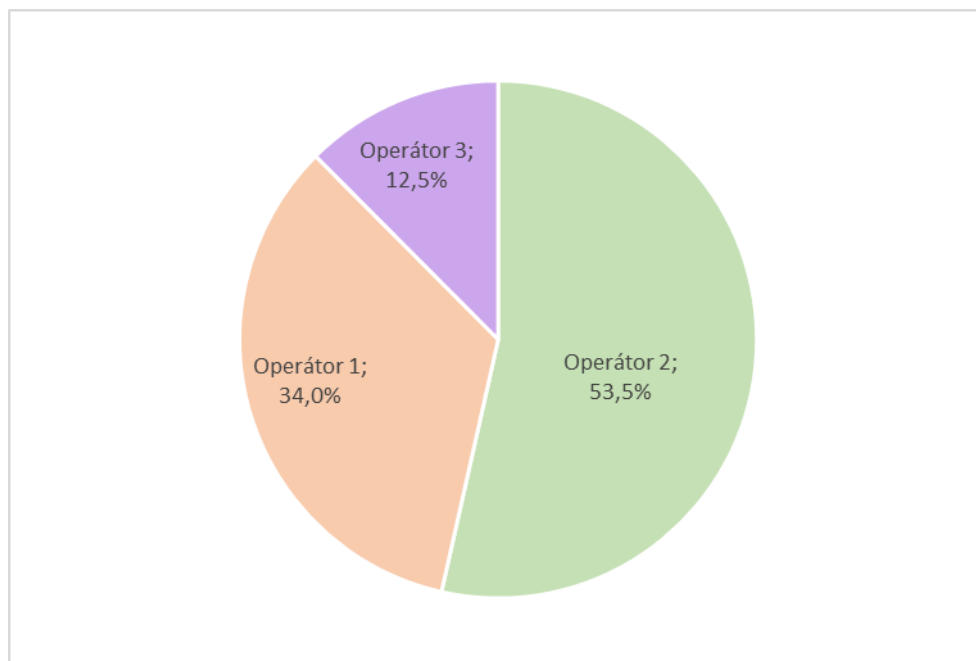

1281
 1282 Zdroj: ČTÚ

1283 **Situace na segmentu B1 a B2**

1284 Dále Úřad zkoumal tržní podíly na segmentech B1 a B2. Jak ukazuje Graf č. 20
 1285 největším poskytovatelem na segmentu B1 na základě počtu SIM karet na konci roku 2016
 1286 byla Operátor 2 s 53,5 %. Operátor 1 měl 34% tržní podíl. Nejmenší podíl měl operátor 3 -
 1287 12,5 %.

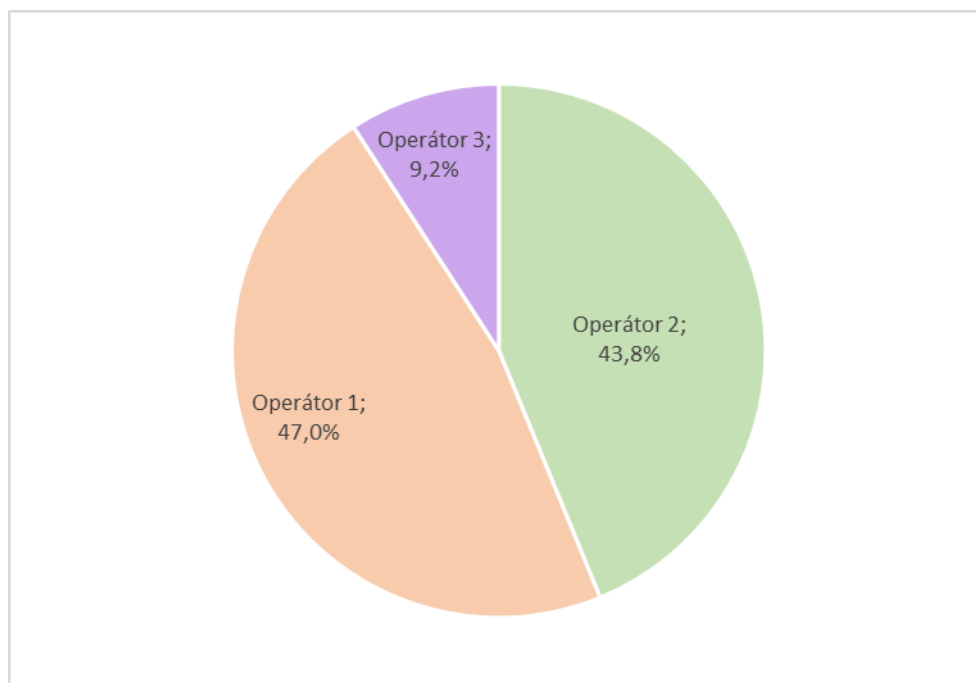
1288 **Graf č. 20: Tržní podíly na základě počtu SIM karet na segmentu B1 k 31. 12. 2016**

1289
 1290 Zdroj: ČTÚ

1291 Podobně se Úřad zaměřil i na segment B2 – firemní zákazníci. Na tomto segmentu, na
1292 základě počtu SIM karet, byl největším poskytovatelem Operátor 1 s 47,1 %. Druhý největší
1293 poskytovatel byl Operátor 2 s 43,8 %. Nejmenším poskytovatelem na segmentu B2 byl
1294 Operátor 3 s 9,2% tržním podílem.

1295 **Graf č. 21: Tržní podíly na základě počtu SIM karet na segmentu B2 k 31. 12. 2016**

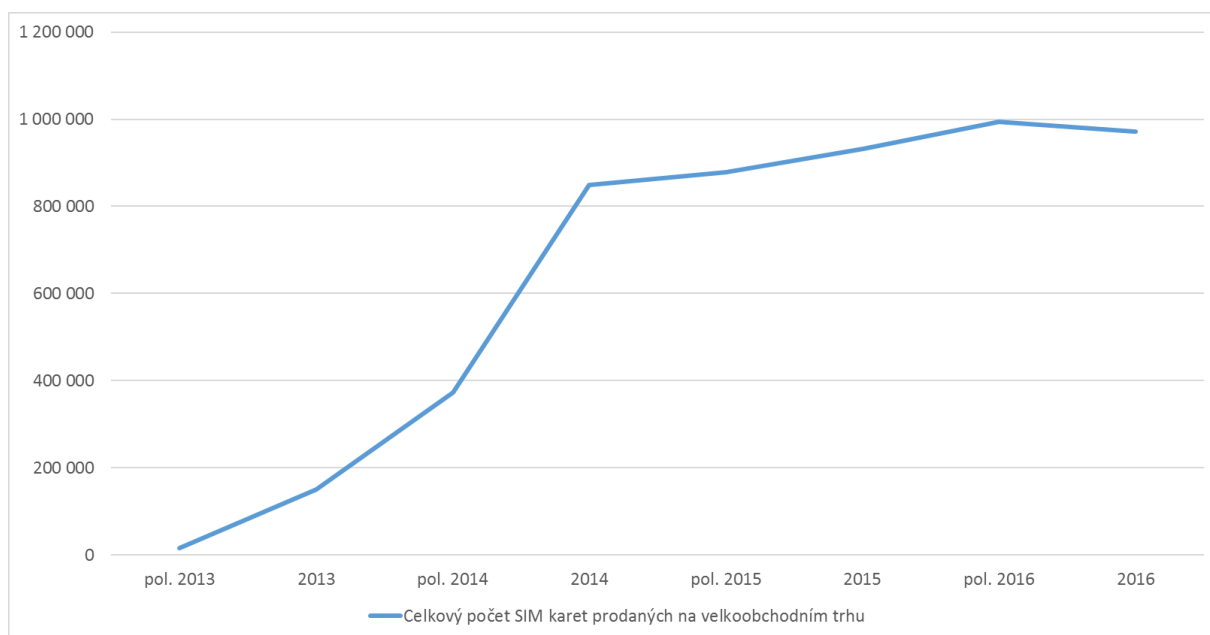
1296
1297 Zdroj: ČTÚ

1298 **Závěr:** Úřad očekává, že na vymezeném trhu bude docházet k dalšímu růstu poptávky
1299 po datových mobilních službách (teoreticky až na úroveň celkového počtu SIM karet), což lze
1300 považovat za příležitost, jak pro nově vstupující poskytovatele, tak pro ty současné. Jak
1301 dokazují podíly MVNO na segmentu A od jejich vstupu na trh v roce 2013, jejich podíl v čase
1302 stále mírně roste. U majetkově nepropojených MVNO lze spatřit, jak růst podílu, tak růst
1303 absolutního počtu SIM karet. Proto kritérium tržních podílů u segmentu A hovoří ve prospěch
1304 hypotézy o dalším rozvoji a růstu konkurence, jak na velkoobchodním, tak i souvisejícím
1305 maloobchodním trhu. Ovšem na segmentu B působí jeden poskytovatel s výrazným tržním
1306 podílem – T-Mobile, který zvýšil svůj tržní podíl za 5 let z 25 % na necelých 47 %. Dále na
1307 tento segment trhu vstoupili MVNO, kteří však mají k 31. prosinci 2016 tržní podíl 0,3 %.

1308 **Velkoobchodní trh**

1309 Celkový počet SIM karet prodaných na velkoobchodním trhu byl k 31. prosinci 2016
1310 972 tisíc, jak ukazuje Graf č. 22. To znamená, že ke konci roku 2016 bylo přes velkoobchodní
1311 trh prodáno 7 % SIM karet z celkového počtu SIM karet v ČR virtuálním operátorům. Lze si
1312 všimnout mírného poklesu ke konci roku 2016, tento pokles byl způsoben společností DH
1313 Telecom, jejíž značku OpenCall se zákaznickou bází koupila společnost O2 (zákazníci byli
1314 postupně převáděni pod společnost O2, tento proces byl ukončen v průběhu dubna 2017).

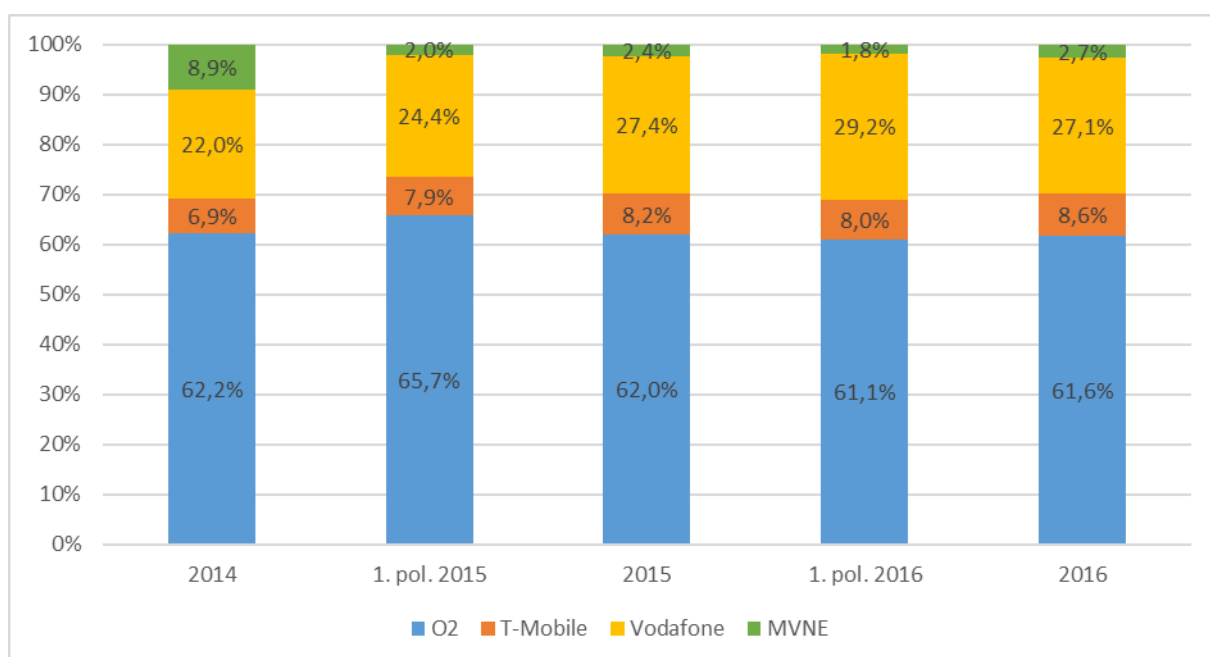
1315 **Graf č. 22: Vývoj počtu SIM karet prodaných na velkoobchodním trhu**

1316
1317 Zdroj: ČTÚ

1318 Na velkoobchodním trhu na základě velkoobchodně prodaných SIM karet, bez zahrnutí
1319 samozásobení, je k 31. prosinci 2016 největším poskytovatelem společnost O2 s tržním
1320 podílem 61,6 %. Druhým největším poskytovatelem na základě počtu SIM karet je společnost
1321 Vodafone s 27,2 %, třetí, společnost T-Mobile, má 8 %. Dále na trhu působí i MVNE, jejich
1322 celkový podíl byl k 31. prosinci 2016 2,7 %.

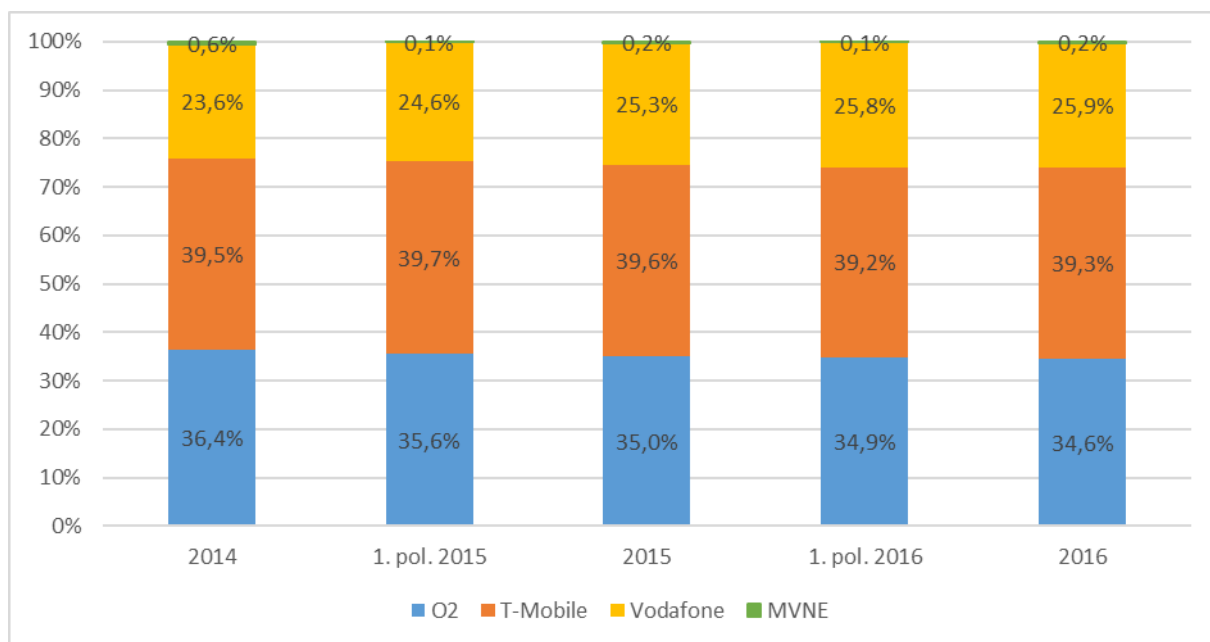
1323 **Graf č. 23: Vývoj tržních podílů na velkoobchodním trhu na základě velkoobchodně**
1324 **prodaných aktivovaných SIM karet, včetně velkoobchodního přeprodeje**
1325 **bez zahrnutí samozásobení (k 31. 12. 2016)**

1326
1327 Zdroj: ČTÚ

1328 Pokud by se do tržních podílů zahrnuje i samozásobení, pak by největším
 1329 poskytovatelem k 31. prosinci 2016 byla společnost T-Mobile s tržním podílem 39,3 %.
 1330 Druhým největším poskytovatelem se zahrnutím samozásobení je společnost O2 s 34,6 %.
 1331 Třetím největším poskytovatelem je společnost Vodafone s 25,9 %. MVNO po zahrnutí
 1332 samozásobení mají tržní podíl pouze přibližně 0,2 %.

1333 **Graf č. 24: Vývoj tržních podílů na velkoobchodním trhu na základě velkoobchodně**
 1334 **prodáváných aktivovaných SIM karet, včetně velkoobchodního přepraveje se**
 1335 **zahrnutím samozásobení (k 31. 12. 2016)**

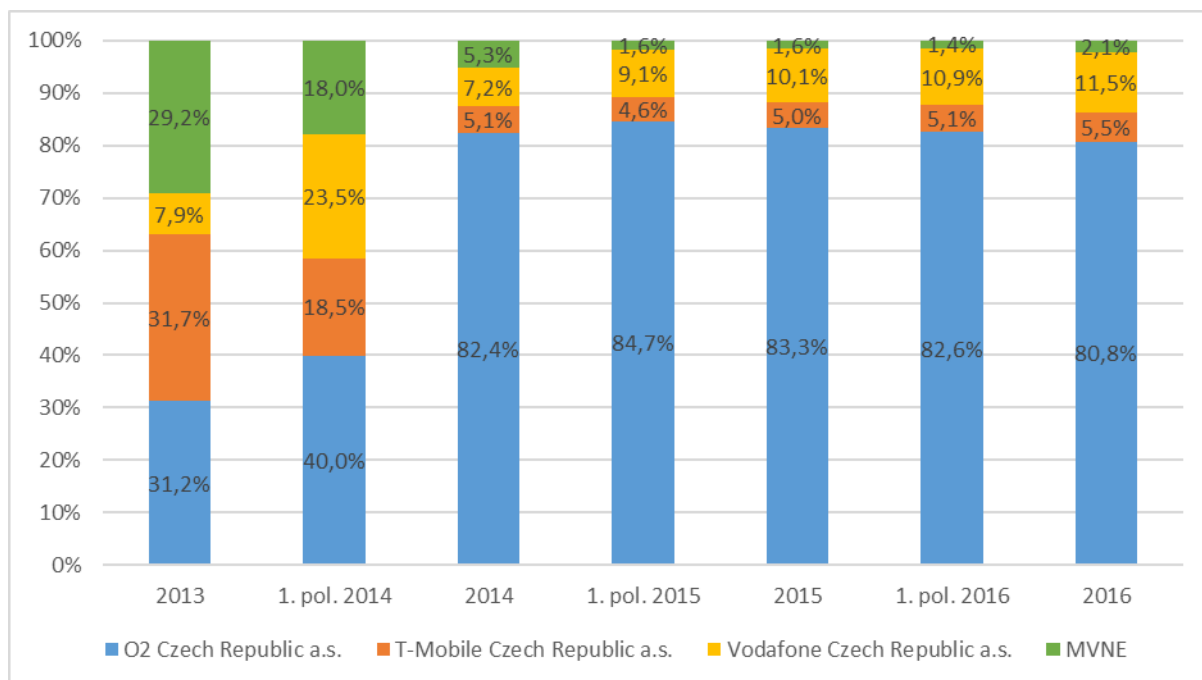

1336 Zdroj: ČTÚ
 1337

1338 Úřad dále analyzoval tržní podíly na velkoobchodním trhu z pohledu jednotlivých
 1339 služeb nabízených v mobilních sítích, jak ukazují následující grafy.

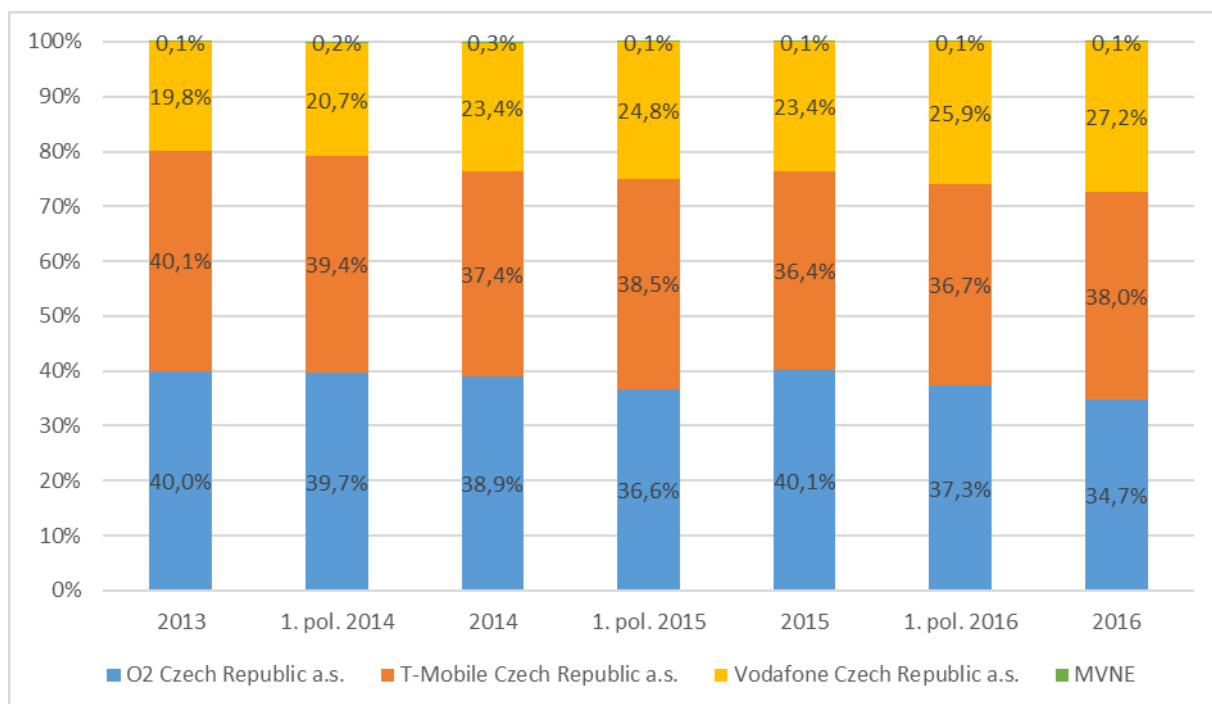
1340 Na základě objemu originovaných minut byl k 31. prosinci 2016 na velkoobchodním
 1341 trhu, bez zahrnutí samozásobení, největším poskytovatelem společnost O2 s tržním podílem
 1342 80,8 %. Toto je zapříčiněno především dceřinou společností O2 Family (největší MVNO, co
 1343 do počtu SIM karet), které O2 poskytuje velkoobchodně služby na trhu mobilních služeb. Dále
 1344 na velkoobchodním trhu působí společnost Vodafone s 11,5 %, T-Mobile s 5,5 % a MVNE
 1345 s 2,1% tržním podílem. Se zahrnutím samozásobení má největší tržní podíl společnost T-
 1346 Mobile – 38 %, dále pak O2 – 34,7 %, Vodafone – 26 % a MVNE – 0,1 %, jak ukazují Graf č.
 1347 25 a Graf č. 26. Mezi roky 2013 a 2014 si lze všimnout výrazného propadu podílu MVNE.
 1348 V tomto období ještě na trhu působila jako MVNE společnost GTS, která zanikla fúzí se
 1349 společností T-Mobile k 2. 1. 2015.

1350 **Graf č. 25: Vývoj tržních podílů na velkoobchodním trhu na základě objemu**
 1351 **originovaných minut, včetně velkoobchodního přeprdeje bez zahrnutí**
 1352 **samozásobení k 31. 12. 2016)**

1353
 1354 Zdroj: ČTÚ

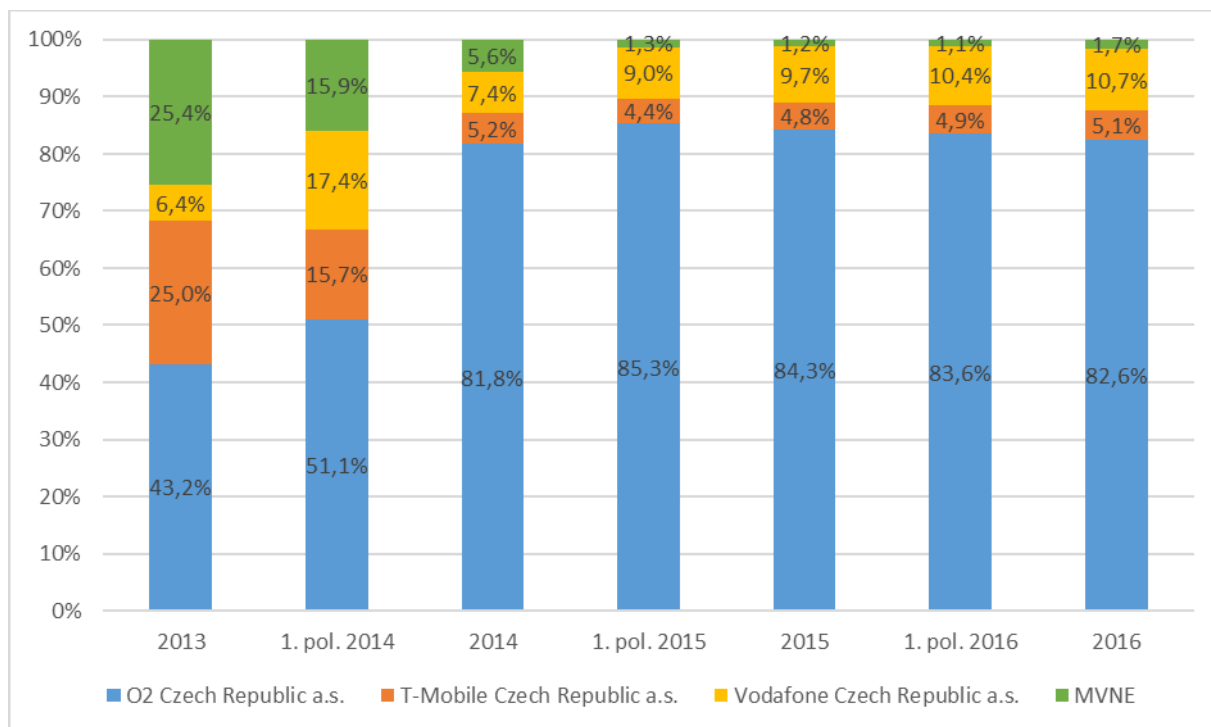
1355 **Graf č. 26: Vývoj tržních podíly na velkoobchodním trhu na základě objemu**
 1356 **originovaných minut, včetně velkoobchodního přeprdeje se zahrnutím**
 1357 **samozásobení (k 31. 12. 2016)**

1358
 1359 Zdroj: ČTÚ

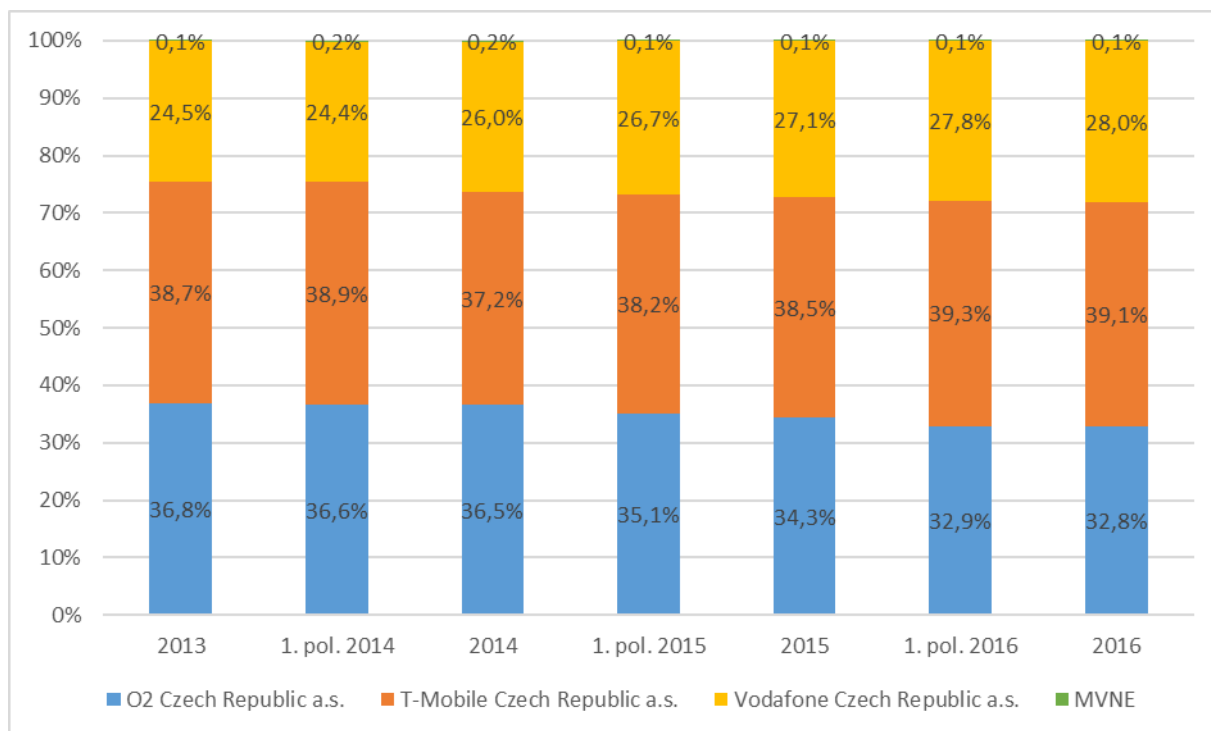
1360 Z pohledu počtu odeslaných SMS, bez zahrnutí samozásobení, byla k 31. prosinci
 1361 2016 opět největším velkoobchodním poskytovatelem společnost O2 s tržním podílem 82,6 %,
 1362 následovaná společností Vodafone – 10,7 % a T-Mobile – 5 %. MVNE dosahují tržního podílu
 1363 1,7 %. Pokud by bylo do tržních podílů zahrnuto i samozásobení, tak největší tržní podíl na
 1364 velkoobchodním trhu má společnost T-Mobile s 39,1 %, poté společnosti O2 – 32,8 %
 1365 a Vodafone 28 %. Tržní podíl MVNE je 0,1 %, jak ukazují Graf č. 27 a Graf č. 28.

1366 **Graf č. 27: Vývoj tržních podílů na velkoobchodním trhu na základě počtu**
 1367 **odeslaných SMS, včetně velkoobchodního přeprodeje bez zahrnutí**
 1368 **samozásobení (k 31. 12. 2016)**

1369 Zdroj: ČTÚ
 1370

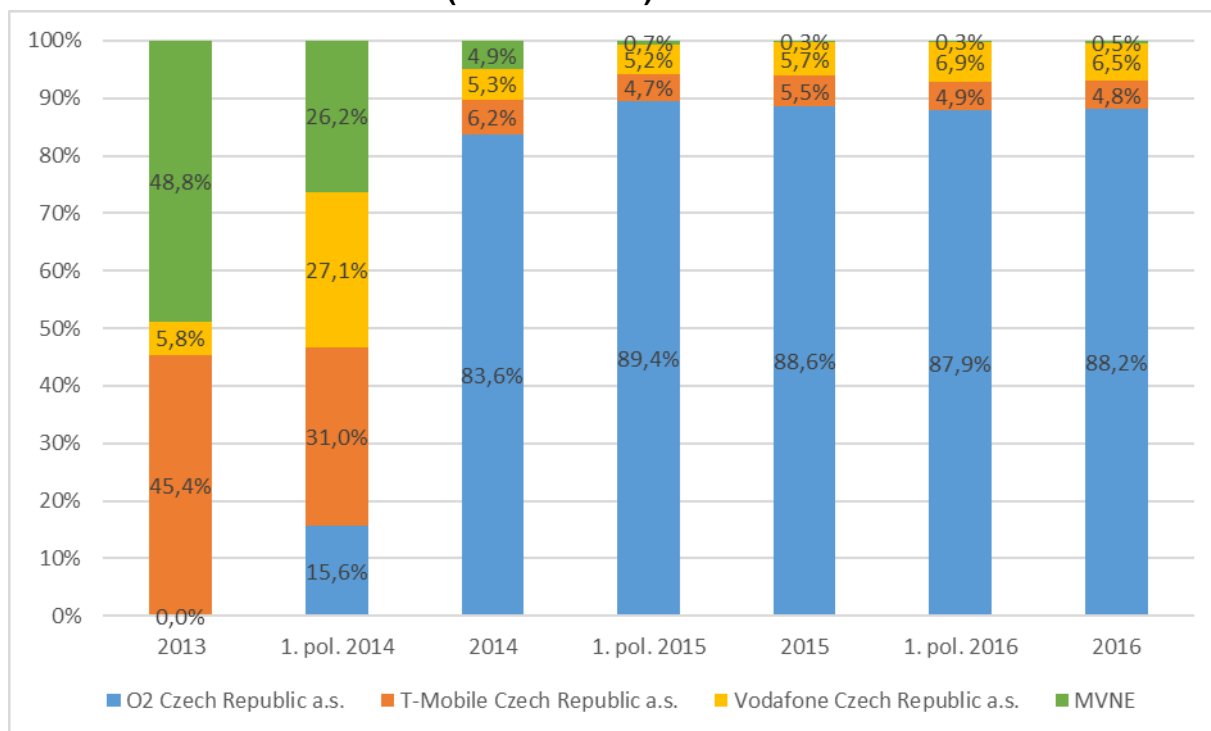
1371 **Graf č. 28: Vývoj tržních podílů na velkoobchodním trhu na základě počtu odeslaných**
 1372 **SMS, včetně velkoobchodního přeprodeje se zahrnutím samozásobení**
 1373 **(k 31. 12. 2016)**

1374
 1375 Zdroj: ČTÚ

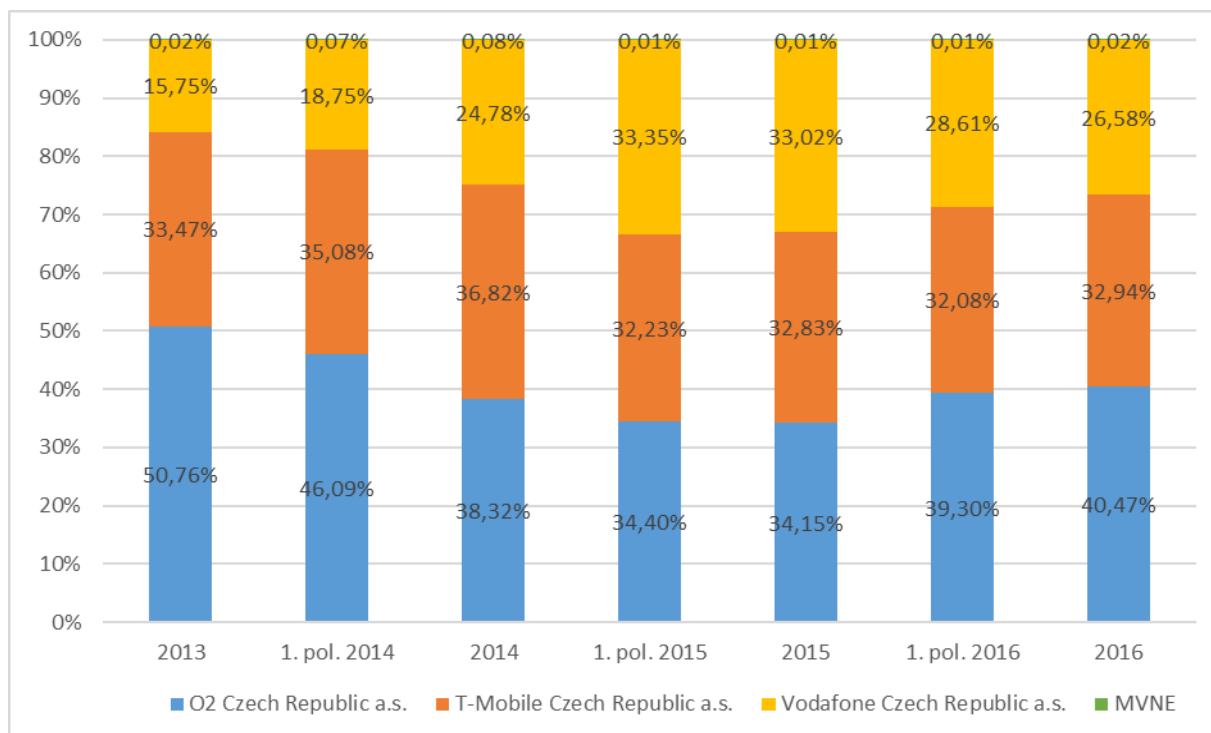
1376 Na základě objemu přenesených dat, bez zahrnutí samozásobení, je největším
 1377 poskytovatelem společnost O2 s tržním podílem 88,2 %. Následuje společnost Vodafone se
 1378 6,5 %, společnost T-Mobile s 4,8 % a MVNE s 0,5% podílem. Se zahrnutím samozásobení má
 1379 společnost O2 největší tržní podíl – 40,5 %, T-Mobile 33 % a Vodafone 26,6 %. MVNE mají
 1380 0,02 %, jak ukazuje Graf č. 29 a Graf č. 30.

1381 **Graf č. 29:** Vývoj tržních podílů na velkoobchodním trhu na základě objemu
 1382 přenesených dat, včetně velkoobchodního přeprdeje bez zahrnutí
 1383 samozásobení (k 31. 12. 2016)

1384
 1385 Zdroj: ČTÚ

1386 **Graf č. 30:** Vývoj tržních podílů na velkoobchodním trhu na základě objemu
 1387 přenesených dat, včetně velkoobchodního přeprdeje se zahrnutím
 1388 samozásobení (k 31. 12. 2016)

1389
 1390 Zdroj: ČTÚ

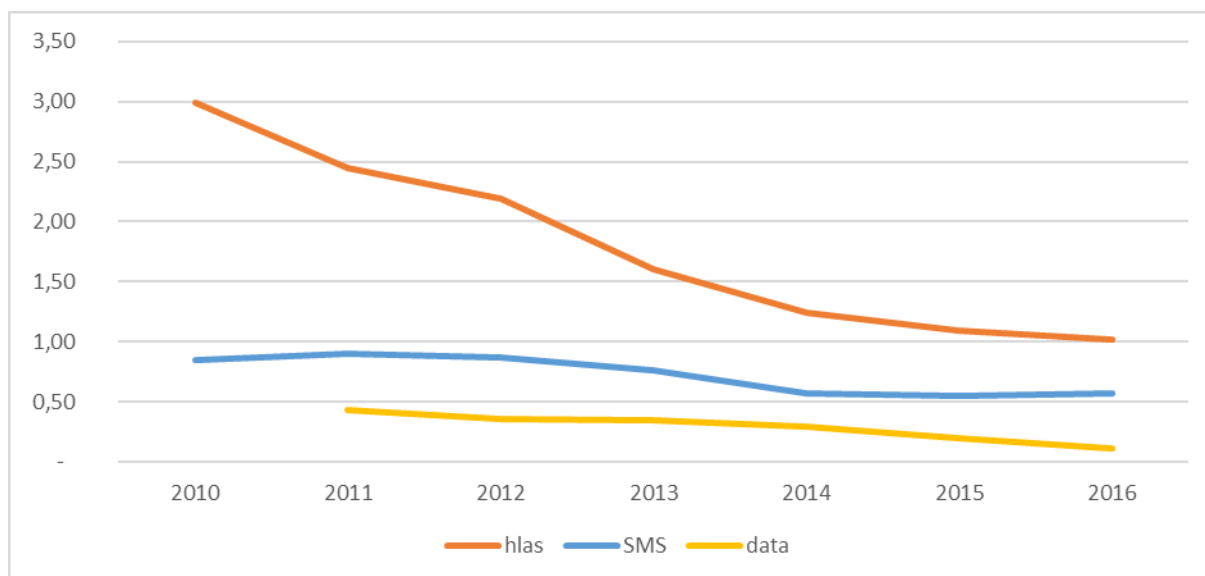
1391 **Závěr:** Úřad uvádí, že z výše uvedených grafů vyplývá, že vliv MVNE na velkoobchodní
1392 trh je velmi omezený. Tržní podíl MVNO bez zahrnutí samozásobení na základě objemu
1393 originovaných minut včetně velkoobchodního přeprdeje je 2,1 %, tržní podíly na základě
1394 počtu odeslaných SMS činí 1,7 % a tržní podíl na základě objemu přenesených dat je 0,5 %.
1395 Tržní podíly jednotlivých MNO se zahrnutím samozásobení zejména u spotřeby dat jsou ve
1396 sledovaném období dynamické, což může být projevem konkurence mezi samotnými MNO.

1397 Vývoj cen

1398 Maloobchodní trh

1399 Zobrazit jednoduchým a transparentním způsobem vývoj cen za služby v mobilní síti,
1400 zvláště za služby, které jsou nabízeny jako součásti Mobilních tarifů s daty (hlas + SMS + data,
1401 není vzhledem k měnícím se parametrům služeb, nabídce nových služeb a zániku těch
1402 starých, jednoduché. Dále je potřeba upozornit, že k vytvoření velkoobchodního trhu, na
1403 kterém jsou prodávány služby MVNO a MVNE došlo na přelomu let 2012 a 2013 a všechny
1404 komerčně uzavřené dohody jsou tak stále relativně nové. Proto vývoj cen v delším časovém
1405 období lze sledovat pouze na souvisejícím maloobchodním trhu. Pro posouzení dlouhodobého
1406 vývoje cenové hladiny na maloobchodním trhu uvádí Úřad v Graf č. 31 vývoj průměrného
1407 maloobchodního výnosu na 1 minutu volání, 1 odeslanou SMS a 1 MB přenesených dat
1408 v mobilních sítích v období let 2010 – 2016.

1409 **Graf č. 31: Vývoj průměrných maloobchodních cen**

1410
1411 Zdroj: ČTÚ

1412 Z grafu je patrný celkový pokles cenové hladiny na trhu mobilních služeb, který byl
1413 zapříčiněn jak vstupem nových subjektů na trh (MVNO), tak i uvedením nových tzv.
1414 neomezených tarifů všemi síťovými operátory v průběhu dubna 2013. Postupně vstupovali na
1415 maloobchodní trh i MVNO s obdobnými nabídkami paušálních (post-paid) tarifů. Cenová
1416 hladina výrazně klesla i u předplacených (pre-paid) služeb, které jsou určeny spíše skupinám
1417 uživatelů s nižší spotřebou mobilních služeb. Jen za posledních 6 let průměrná cena za volání
1418 klesla o 66 % na 1,02 Kč/minutu a průměrná cena za odeslanou SMS o 33 % na 0,57 Kč/SMS.

1419 Cena přeneseného 1 MB⁴⁶ dat v mobilní síti (na celkovém objemu přenesených dat) za
1420 posledních 5 let klesla o 75 % na 0,11 Kč/1 MB. Dále Úřad zkoumal ceny mezi skupinou
1421 síťových a virtuálních operátorů, jak ukazuje Tab. č. 6.

1422 **Tab. č. 6 Průměrná maloobchodní cena mobilních služeb k 31. 12. 2016**

Průměrná cena	Volání (Kč/min.)	SMS (Kč/SMS)	Data (Kč/MB)
Trh	1,02	0,57	0,16
MNO	1,02	0,58	0,16
MVNO	1,02	0,35	0,15

1423 Zdroj: ČTÚ

1424 Průměrná cena 1 minuty volání u MNO dosahuje 1,02 Kč za minutu, což je i průměrná
1425 cena na trhu. Průměrná cena u MVNO je rovněž 1,02 Kč/minuta volání. U SMS MNO mají
1426 lehce vyšší cenu (0,58 Kč/SMS), než je průměr na trhu (0,57 Kč/SMS) i než je průměrná cena
1427 u MVNO (0,35 Kč/SMS). Průměrná cena za jeden přenesený MB⁴⁷ (za služby zařazené
1428 do vymezení trhu) byl u MNO stejný jako průměr trhu – 0,16 Kč/1 MB, což je i průměrná cena
1429 u MNO. U MVNO je průměrná cena nepatrně nižší – 0,15 Kč/1 MB. Úřad k tomuto nicméně
1430 dodává, že tato průměrná cena u MVNO je výrazně ovlivněna majetkově propojeným MVNO
1431 O2 Family. Při jeho nezohlednění by cena za 1 MB u MVNO vycházela na 0,20 Kč.

1432 Situace na jednotlivých segmentech

1433 Nabídky na segmentu A se prodávají jako balíček služeb a nelze tedy vypočítat
1434 průměrné ceny za jednotlivé služby, proto se Úřad rozhodl pro porovnání měsíčních výnosů
1435 na jednoho uživatele (ARPU) pro jednotlivé podsegmenty. Jak ukazuje Tab. č. 7 celkové ARPU
1436 pro segment A1 – domácnosti se pohyboval za rok 2016 na 253 Kč. U segmentu A2 – firemní
1437 zákazníci bylo ARPU 201 Kč, což naznačuje vyšší konkurenční tlaky na segmentu A2, kde
1438 ARPU je nižší, ale spotřeba vyšší, jak dokazuje Tab. č. 3. U mobilního internetu je situace
1439 odlišná. U segmentu B1 – domácnosti bylo ARPU za rok 2016 196 Kč, což bylo méně, než
1440 u segmentu B2 – firemní zákazníci – 212 Kč. Tento rozdíl může být způsoben především
1441 výrazně nižší spotřebou dat u segmentu B1, proto mohlo ARPU vyjít též nižší.

1442 **Tab. č. 7: ARPU za jednotlivé segmenty**

Segment	ARPU
A1	253
A2	201
B1	196
B2	212

1443 Zdroj: ČTÚ

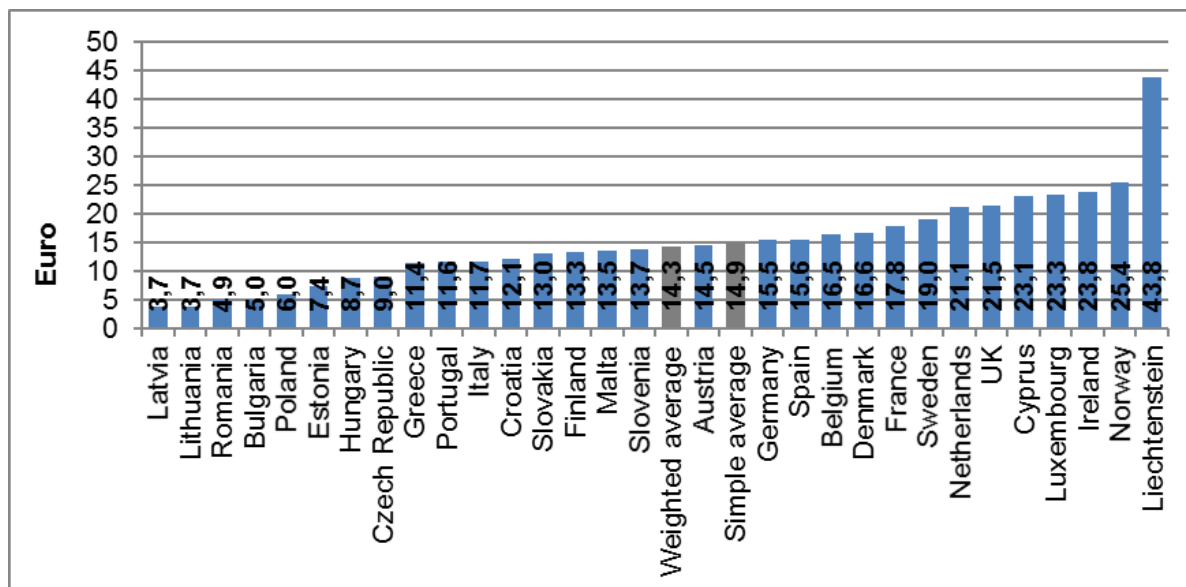
⁴⁶ Ve výpočtu průměrné ceny za 1 MB je součástí celkového objemu přenesených dat i objem dat přenesených prostřednictvím služeb Mobilního internetu na doma (tzv. nomádní či fixní služby přístupu k internetu prostřednictvím mobilních sítí) včetně příslušných tržeb.

⁴⁷ Z výpočtu průměrné ceny za 1 MB byl v tomto případě vyloučen objem dat přenesený prostřednictvím služeb Mobilního internetu na doma (tzv. nomádní či fixní služby přístupu k internetu prostřednictvím mobilních sítí) včetně příslušných tržeb. Z důvodu nedostupnosti potřebných dat, v rámci sběru dat Úřadu, pro tento výpočet v období předcházejících roku 2016 nemohl být tento ukazatel zahrnut do vývoje viz Graf č. 31.

1444 Mezinárodní srovnání

1445 Dále se Úřad zabýval mezinárodním srovnáním. Jako vhodné se jeví srovnání ARPU.
1446 BEREC (Body of European Regulators of Electronic Communications) připravuje srovnání
1447 ARPU mezi jednotlivými zeměmi Evropského hospodářského prostoru (EHP). Jak ukazuje
1448 Graf č. 32 ARPU v České republice se v roce 2015 pohybovalo pod průměrem zemí EHP.

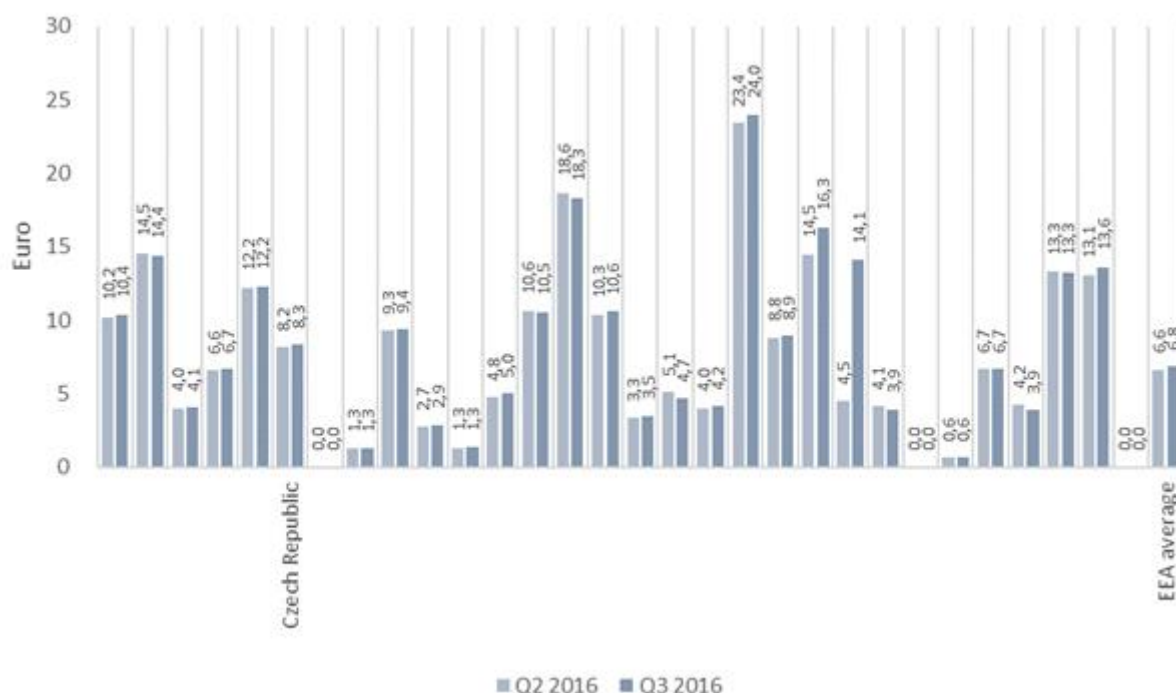
1449 **Graf č. 32: ARPU v zemích EHP v roce 2015**

1450
1451 Zdroj: BEREC Report on the wholesale roaming market (2016)

1452 Dále Úřad uvádí i aktuálnější údaje z předběžné zprávy BEREC za rok 2016. Jak
1453 ukazuje Graf č. 33 Česká republika, z pohledu ARPU se nachází lehce nad průměrem
1454 zkoumaných zemí. Ve 3. kvartále roku 2016 dosahoval ARPU hodnoty 8,3 EUR, kdežto
1455 průměr EHP byl 6,8 EUR.

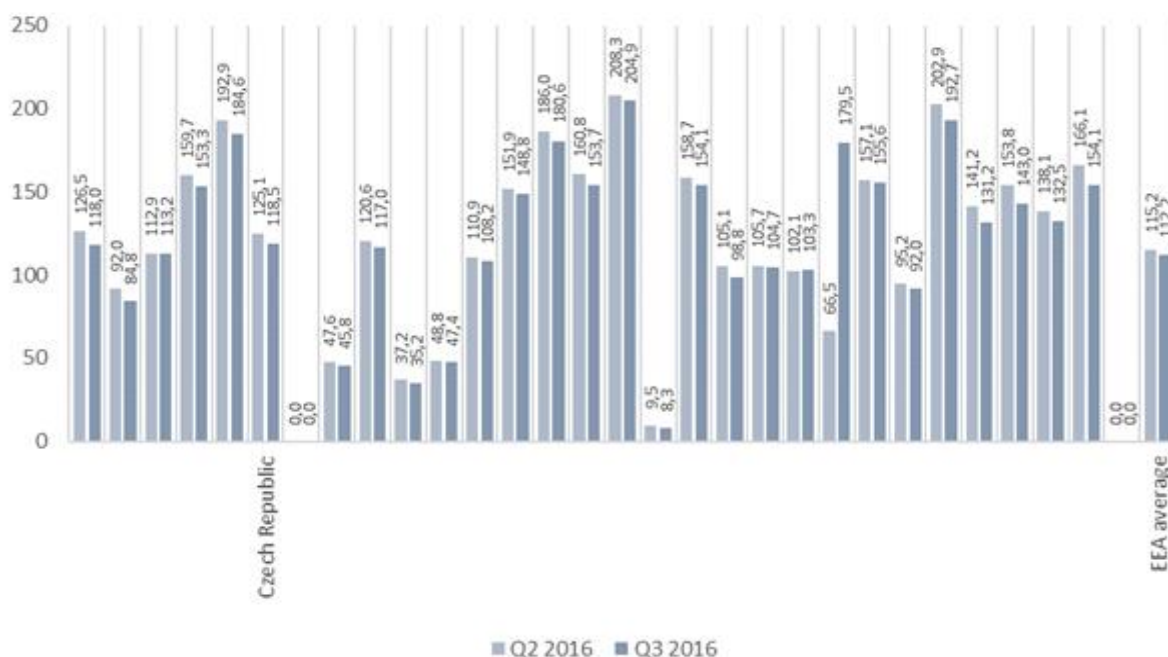
1456 **Graf č. 33: Vývoj ARPU v jednotlivých zemích EHP v roce 2016**

1457
1458 Zdroj: BERC (interní dokument – neveřejný)

1459 Při srovnávání ARPU je potřeba i srovnat samotnou spotřebu jednotlivých služeb na
1460 mobilním trhu. Graf č. 34 ukazuje průměrný měsíční počet originovaných minut na jednoho
1461 zákazníka v rámci EHP. V České republice se průměrný počet originovaných minut ke
1462 3. kvartálu roku 2016 pohyboval na hodnotě 118,5 minuty na jednu SIM kartu. Průměr za EHP
1463 činil 112.

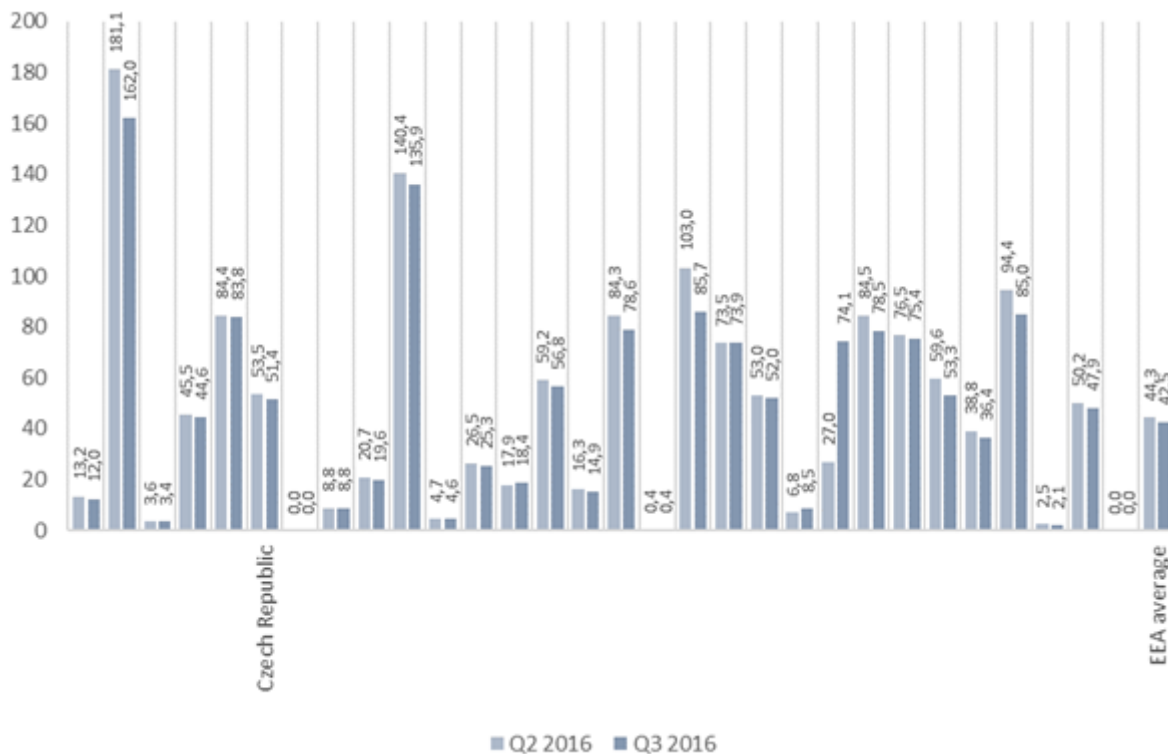
1464 **Graf č. 34: Průměrný měsíční počet originovaných minut na jednoho zákazníka**

1465
1466 Zdroj: BERC (interní dokument – neveřejný)

1467 Graf č. 35 ukazuje průměrný počet odeslaných SMS jedním zákazníkem za jeden
 1468 měsíc. V České republice průměrně zákazník odeslal 51 SMS, průměr EHP k 3. kvartálu roku
 1469 2016 byl 42.

1470 **Graf č. 35: Průměrný měsíční počet odeslaných SMS na jednoho zákazníka**

1471

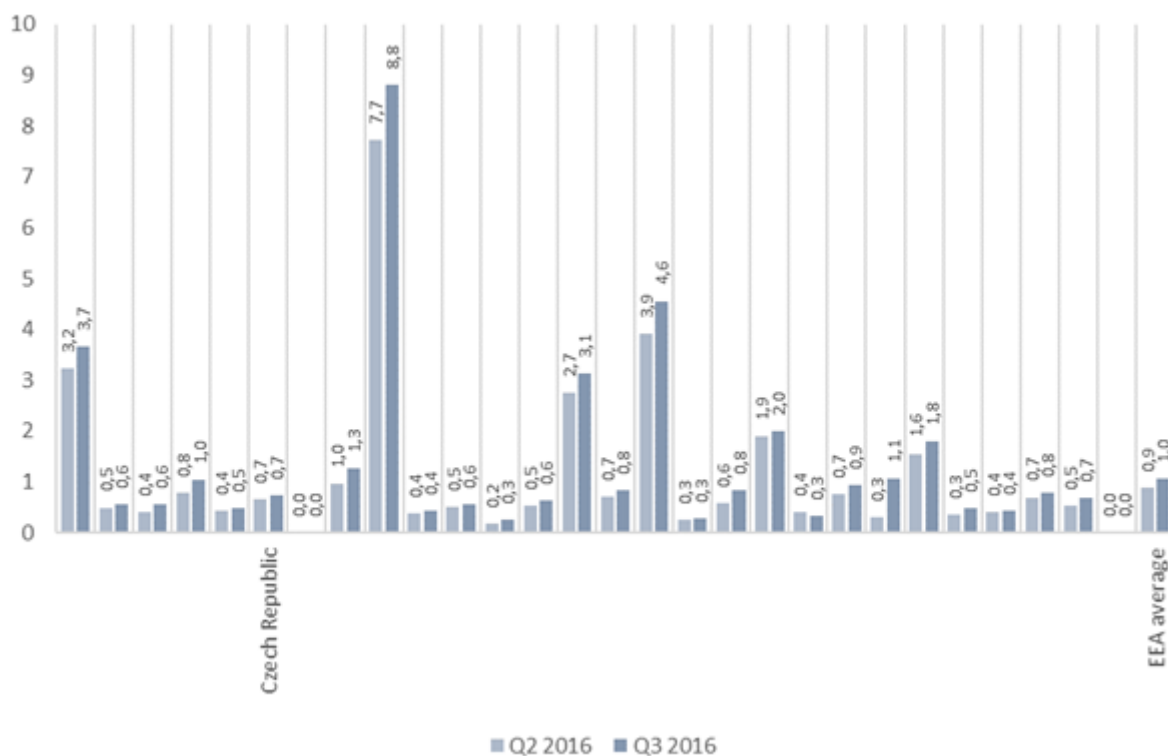
1472 Zdroj: BEREC (interní dokument – neveřejný)

1473 Co se týče spotřeby dat, tak v České republice průměrný zákazník spotřeboval 0,7 GB

1474 dat. Průměrná spotřeba v EHP byla k 3. kvartálu 2016 1 GB. Nejvíce dat za dané období

1475 spotřeboval finský zákazník – 8,8 GB.

Graf č. 36: Průměrná měsíční spotřeba dat na jednoho zákazníka v GB

1477

1478

Zdroj: BEREC (interní dokument – neveřejný)

1479

1480

1481

1482

Výše uvedené mezinárodní srovnání naznačuje, že mobilní služby v ČR nejsou nabízeny za diametrálně odlišných podmínek. ARPU v ČR za dané období je lehce nad průměrem zemí EHP, počet originovaných minut je nad průměrem EHP, podobně jako počet odeslaných SMS. Průměrná spotřeba dat na jednoho zákazníka je pod průměrem EHP.

1483

1484

1485

1486

1487

1488

1489

1490

1491

1492

1493

1494

1495

1496

1497

Úřad zkoumal ceny v rozlišení podle typu zákazníků u domácností a firemních zákazníků. Segment domácností má při srovnatelné spotřebě jako segment firemních zákazníků vyšší ARPU (až o 50 %). Příčinou jsou vyšší ceny pro segment domácností (rezidentů), daný vyšší vyjednávací a kupní silou firemních zákazníků a z toho vyplývající vyšší úroveň konkurence při soutěži o tento typ zákazníků. Úřad má za to, že i bez působení MVNO na této části trhu je zajištěna dostatečná míra konkurence samotnými MNO. Část trhu tvořená firemními zákazníky je tak dle Úřadu v současné době předmětem silné infrastrukturní konkurence (ze strany MNO) a vstup MVNO na tuto část trhu již pravděpodobně neskýtá žádný potenciál pro další pokles cen. Úřad je tak přesvědčen, že pro regulační zásah přinejmenším v této části trhu (firemní zákazníci) tak již není prostor. Co se týče segmentu domácností, zde Úřad konstatuje, že na tomto segmentu působí velké množství MVNO, kteří ač nemají vysoký tržní podíl, i tak tvoří konkurenční tlaky na síťové operátory, a jak ukazuje Graf č. 7, průměrná cena za 1 originovanou minutu hovoru klesá u obou segmentů, tedy i u segmentu domácností, což svědčí o konkurenci na segmentu domácností. V její prospěch svědčí i rozdílné ARPU (viz tabulka č. 3 a 4) u jednotlivých MNO.

1498

Velkoobchodní trh

1499

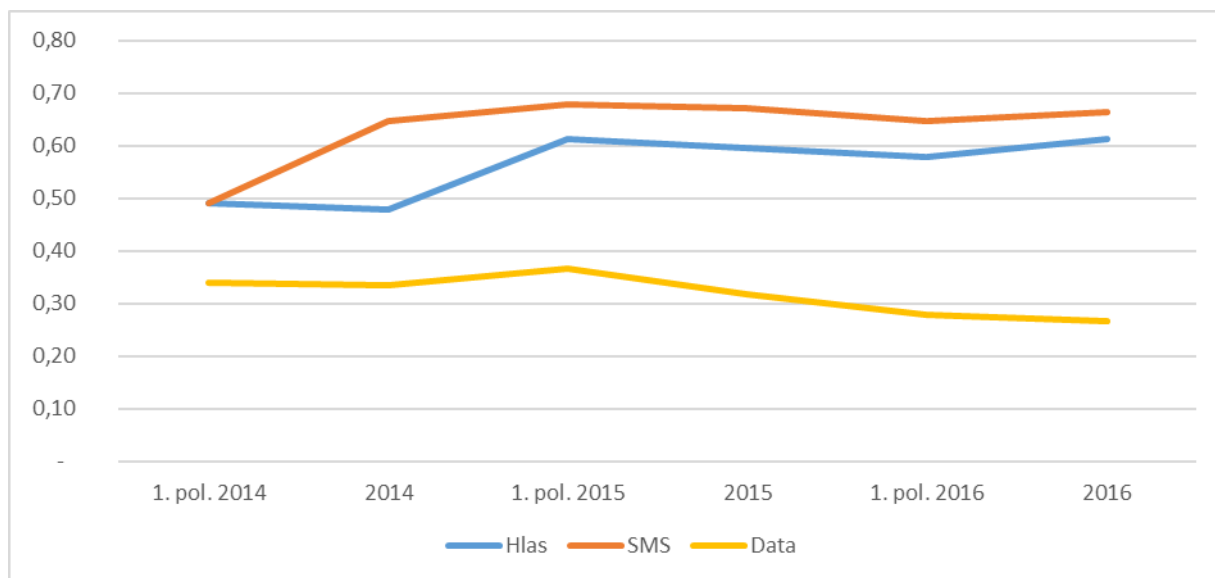
1500

1501

Dále se Úřad zabýval vývojem cen na velkoobchodním trhu. Vývoj průměrné velkoobchodní ceny za jednotlivé mobilní služby ukazuje Graf č. 37. Průměrná cena za 1 MB za dva a půl roku klesla o 21 % na 0,27 Kč. Kdežto ceny za 1 SMS a 1 minutu volání se zvýšily.

1502 O 24 % se zvýšila cena za 1 minutu volání na 0,61 Kč a cena za 1 odeslanou SMS se za
1503 poslední dva roky zvýšila o 35 % na 0,66 Kč. Zde je potřeba poznamenat, že do průměrných
1504 velkoobchodních cen Úřad nemohl zahrnout údaje za společnost O2 (největšího
1505 velkoobchodního poskytovatele mobilních služeb), jelikož tato společnost nebyla do roku 2016
1506 schopna rozdělit velkoobchodní tržby dle jednotlivých služeb.

1507 **Graf č. 37: Vývoj průměrné velkoobchodní ceny za jednotlivé mobilní služby**
1508 **v Kč/minuta, SMS, či MB**

1509
1510 Zdroj: ČTÚ

1511 **Závěr:** Úřad z výše popsaného konstatuje, že na maloobchodním trhu docházelo
1512 k dlouhodobému poklesu průměrných cen za mobilní služby na obou segmentech – A i B,
1513 a tento vývoj považuje za znak fungujícího konkurenčního prostředí. Především u dat lze tento
1514 fakt doložit i zvyšujícím se objemem přenesených dat (viz Graf č. 38) za současně se snižující
1515 průměrné ceny za 1 MB dat (viz Graf č. 31). Stagnace si lze všimnout na velkoobchodním trhu,
1516 kdy ceny za hlasové a SMS služby neklesají. Klesající trend mají dlouhodobě pouze průměrné
1517 ceny za datové služby. Ovšem z mezinárodního srovnání lze vyzorovat, že v ČR nejsou
1518 nabízeny mobilní služby na maloobchodním trhu za výrazně odlišných podmínek. ARPU v ČR
1519 je lehce nad průměrem zemí EHP, zároveň však i počet originovaných minut je nad průměrem
1520 EHP, podobně jako počet odeslaných SMS. Na druhou stranu průměrná spotřeba dat na
1521 jednoho zákazníka je pod průměrem EHP.

1522 Vývoj trhu

1523 Úřad se zaměřil na to, zda je pravděpodobné, že překážky vstupu na oba segmenty
1524 budou v případě neuplatnění regulace stále přetrvávat. To je, zda v daném odvětví došlo
1525 k častým a úspěšným vstupům na trh a zda tyto vstupy jsou nebo v budoucnu pravděpodobně
1526 budou dostatečně rychlé a trvalé tak, aby omezily sílu největších subjektů na trhu.

1527 Po předchozích a často i opakovaných neúspěšných pokusech o vstup na mobilní trh,
1528 byla uzavřena první smlouva o zřízení MVNO až v roce 2013. Od okamžiku uzavření první
1529 smlouvy o zřízení MVNO prošel trh bouřlivým vývojem. V České republice k 31. prosinci 2016
1530 působilo 157 MVNO poskytující mobilní služby. Z toho na segmentu A působilo 119 MVNO
1531 a na segmentu B 30, zbylí MVNO poskytovali mobilní služby bez datových služeb.

1532 Úřad považuje růst počtu MVNO, s ohledem na zkušenosti v celé EU, za přirozený.
1533 Případná snaha MNO o přibrzdění rozvoje MVNO či přímo jejich vytlačení z trhu by měla být
1534 zvrácena existencí povinností MNO jednat se všemi zájemci o využití Velkoobchodní (LTE)
1535 nabídky na základě závazků z aukce, a to za podmínek, včetně cenových, umožňujících stejně
1536 efektivnímu operátorovi (MVNO) ziskové podnikání na podřazeném trhu. Tento závazek
1537 obsahuje současně povinnost zveřejnění referenčních nabídek k síti LTE pro Full MVNO.
1538 V současné době na trhu probíhá proces etablování nových subjektů jak na maloobchodním
1539 trhu (MVNO), tak na trhu velkoobchodním (MVNE) skrze všechny segmenty. Úřad
1540 předpokládá, že dojde jak k posilování tržní pozice některých MVNO, tak i oslabování a fúzí,
1541 akvizicím a ukončení činnosti některými z těchto subjektů. Přesto Úřad nemá obavu, že by
1542 MVNO ve velkém opouštěli trh ve výhledu časového vymezení této analýzy, proto lze
1543 současný i předpokládaný vývoj na všech segmentech hodnotit pozitivně pro koncového
1544 účastníka, a to jak z pohledu rozšíření nabídky, tak i poklesu cen.

1545 Dále se Úřad zabýval i dalšími vlivy na maloobchodním trhu, které mohou do jisté míry
1546 ovlivňovat výrazně vývoj na trhu. Mezi ně lze zařadit OTT služby a balíčky služeb.

1547 • OTT služby⁴⁸

1548 Díky rozvoji OTT služeb dochází k nárůstu poptávky ze strany koncových uživatelů
1549 po mobilních službách. Tyto služby by ovšem mohly mít narušující vliv na současné obchodní
1550 modely provozovatelů infrastruktury, protože mnoho z těchto služeb je nabízeno zdarma⁴⁹.
1551 Technologický vývoj (rozvoj LTE a chytrých mobilních telefonů) bude mít pravděpodobně za
1552 následek další rozšíření OTT služeb. V některých případech mohou provozovatelé
1553 infrastruktury vyvinout své vlastní OTT služby. Nicméně některé OTT služby stále čelí
1554 omezení, jakým je např. požadavek, aby oba uživatelé byli připojeni současně apod. Lze však
1555 předpokládat, že význam těchto služeb bude i nadále růst a budou mít čím dál větší vliv
1556 zejména na maloobchodní úrovni (jak na charakter nabídek, tak na chování zákazníků a jejich
1557 spotřebu). Ovšem toto omezení se týká zejména hlasových a SMS služeb. Data nelze OTT
1558 službami substituovat, a naopak bude docházet v budoucnu k zvyšující se poptávce po
1559 připojení k internetu a poskytovatelé OTT služeb budou stále vyžadovat základní infrastrukturu
1560 pevných a mobilních sítí.

1561 • Balíčky služeb

1562 Balíčky služeb získávají na popularitě v celé Evropské unii, i když jejich rozšíření se liší
1563 mezi jednotlivými členskými státy. Podle Eurobarometer⁵⁰, necelá polovina domácnosti v EU
1564 (46 %) využívala k lednu 2014 nějaký druh balíčku. V České republice se jedná
1565 o 23 % domácností. Balíčky nabízené na maloobchodní úrovni mohou být složeny
1566 jak z regulovaných, tak i neregulovaných velkoobchodních vstupů (např. televizní vysílání).
1567 Vysokou míru penetrace lze spatřit zejména u přístupu k širokopásmovému připojení
1568 a hlasových služeb, jak v pevném místě, tak především v mobilních sítích, kde se velmi často
1569 nabízí datový balíček společně s hlasovými a SMS službami. Právě díky nabídkám balíčků
1570 služeb se zvyšuje počet přístupů k internetu, což naznačuje, že koncoví uživatelé oceňují
1571 i další možnosti širokopásmového přístupu, jako IPTV služby a jiné.

⁴⁸ Over the top (OTT) služby nejsou nikde definovány a nemají žádný právní status. Obecně však OTT služba lze definovat jako obsah, služba nebo aplikace, která je poskytována koncovému uživateli přes síť Internet. Jedná se například o nefyzický VoIP, posílání zpráv, video konference, ale i netekomunikační služby jako např. Spotify, Netflix, Airbnb nebo Uber.

⁴⁹ Uživatel však musí mít přístup k internetu.

⁵⁰ Special Eurobarometer 414, E-communications and telecom single market household survey, report, January 2014, str. 66.

1572 **Závěr:** Na základě existence velkoobchodní nabídky a vstupů nových subjektů
1573 na maloobchodní i velkoobchodní trh Úřad konstatuje, že kritérium chování trhu a pobídky
1574 hovoří v neprospěch předpokladu, že překážky vstupu budou v případě neuplatnění regulace
1575 stále přetrvávat.

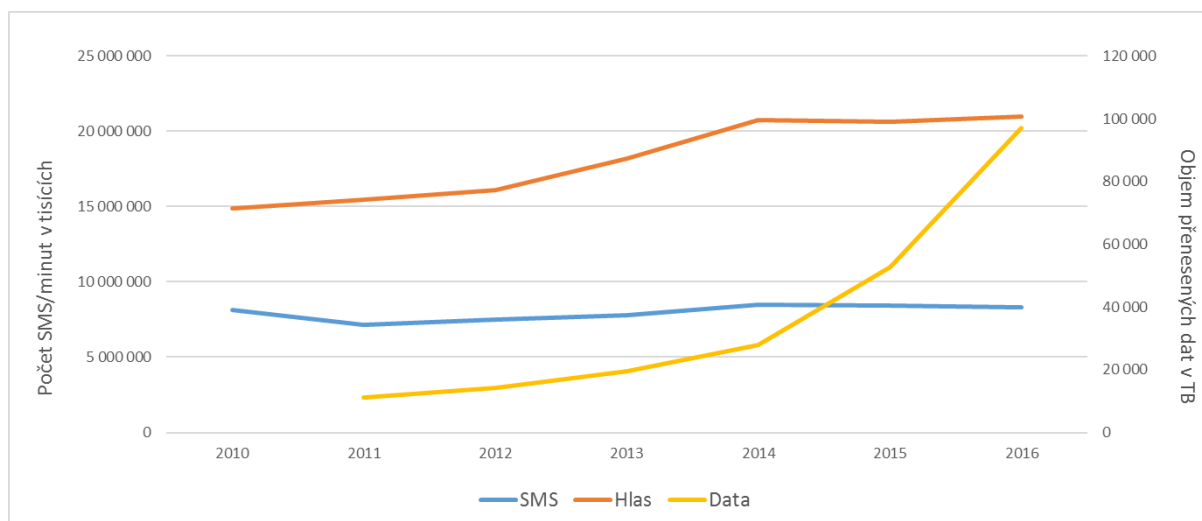
1576 **Bariéry růstu**

1577 V kritériu bariéry růstu hodnotí Úřad charakter vymezeného trhu s ohledem na další
1578 perspektivu jeho rozvoje, tedy zda existuje potenciál jeho dalšího růstu, který by mohl
1579 motivovat ke vstupu nové subjekty, či zda naopak existují bariéry jeho rozvoje.

1580 V současné době je možno označit růst celého trhu mobilních služeb, za intenzivní,
1581 a to jak u segmentu A, kde lze spatřit za poslední roky výrazný nárůst spotřebitelů, tak i u
1582 segmentu B, kde počet zákazníků neroste, ale výrazně roste jejich spotřeba dat. Na straně
1583 nabídky dochází k zefektivňování ve využívání přírodních zdrojů (disponibilních frekvencí),
1584 a to jak poměrně rychlým rozvojem nových generací mobilních sítí (rychlá výstavba LTE),
1585 tak přechodem ze stávajících sítí GSM/UMTS na síť LTE (viz v minulosti LTE v 900 MHz
1586 resp. 1 800 MHz).

1587 Z níže uvedeného grafu je patrné, že od roku 2010 do roku 2015 dochází na
1588 maloobchodním trhu k výraznému růstu objemu přenesených dat, k mírnému růstu
1589 originovaných minut a k stagnaci růstu počtu odeslaných SMS. Lze předpokládat, že růst
1590 objemu přenesených dat stejně jako počtu originovaných minut je způsoben faktem, že velká
1591 část zákazníků, kteří svou spotřebu dříve omezovali, ji naopak v reakci na snížení cen
1592 (zejména zavedením tarifů s neomezeným voláním společně s datovým balíčkem⁵¹ v první
1593 polovině roku 2013) výrazně navýšili, a to již v průběhu roku 2013. Další vliv, především pro
1594 růst objemu přenesených dat, byl rozvoj mobilních sítí (LTE) po roce 2014.

1595 **Graf č. 38: Vývoj počtu SMS, minut a objemu přenesených dat v letech 2010-2016**

1596 Zdroj: ČTÚ
1597

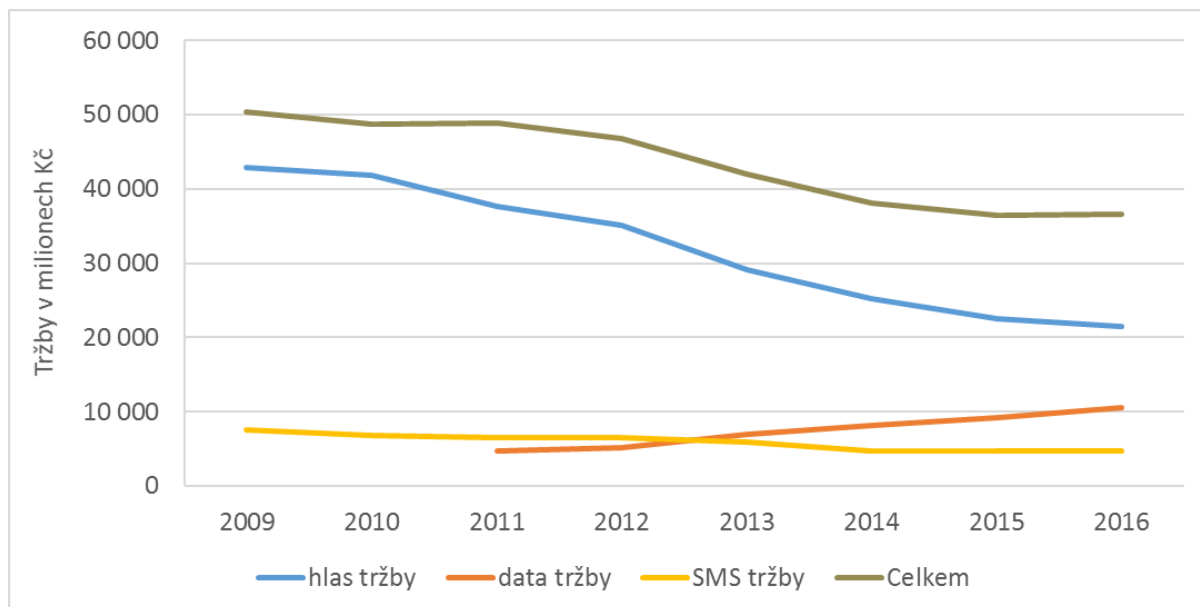
1598 Na vývoj mobilních služeb bude mít v širším kontextu dlouhodobý vliv i přechod od
1599 klasických hlasových služeb k hlasovým službám poskytovaným v datových sítích. V této
1600 souvislosti je potřeba zmínit i vliv tzv. OTT služeb, díky kterým lze očekávat výrazný růst
1601 objemu přenesených dat.

⁵¹ Stanoveným na základě FUP limitu.

1602 Na mobilním trhu dochází i k výraznému růstu důležitosti datových služeb, a to i na úkor
1603 služeb hlasových nejenom z pohledu objemu přenesených dat, ale i z pohledu tržeb,
1604 jak ilustruje níže uvedený graf vývoje tržeb za hlasové a datové služby na maloobchodním
1605 trhu. Úřad očekává, že tento trend bude pokračovat i v následujícím období.

1606 Vývoj tržeb za hlasové a datové služby za poslední roky dokumentuje následující graf.

1607 **Graf č. 39: Vývoj tržeb za hlasové a datové služby na maloobchodním trhu**

1608 Zdroj: ČTÚ
1609

1610 Úřad konstatuje, že v současné době dochází k výraznému růstu důležitosti datových
1611 služeb. Úřad očekává, že tento trend bude pokračovat i ve sledovaném období, díky relativně
1612 nízké současné penetraci na obou segmentech.

1613 Dokončování budování LTE sítí, spouštění LTE-Advanced a následná nabídka služeb
1614 pak bude nutně ovlivňovat i úroveň soutěžního prostředí na maloobchodním trhu
1615 a přeneseně trhu velkoobchodním. Rostoucí maloobchodní poptávka po službách
1616 s kvalitnějšími parametry pro datové připojení totiž může být (díky povinným referenčním
1617 nabídkám na LTE síti, i obecné povinnosti jednat o poskytnutí Velkoobchodní/LTE nabídky)
1618 uspokojována i ze strany MVNO a tím jim poskytovat další možnost růstu.

1619 **Závěr:** Díky nenasycenosti trhu na segmentu A a stále rostoucímu počtu uživatelů
1620 využívající internet v mobilu, Úřad konstatuje, že neshledal žádné významné bariéry růstu.
1621 U segmentu B počet uživatelů dlouhodobě stagnuje, jejich spotřeba ovšem roste a ani do
1622 budoucna nelze vyloučit růst, jak jejich počtu, díky rozšíření tabletů a podobně, tak
1623 i samotné spotřeby dat.

1624 **Překážky přechodu účastníků mezi poskytovateli služeb**

1625 V kritériu překážky přechodu Úřad posuzuje pro oba segmenty současně, zda na
1626 velkoobchodním či souvisejícím maloobchodním trhu neexistují významné překážky přechodu
1627 mezi jednotlivými poskytovateli služeb, které by buď omezovaly ochotu účastníků (tj. na
1628 maloobchodním trhu) přecházet, či ztěžovaly realizaci přechodu poskytovatelům na
1629 velkoobchodním trhu. Významné překážky přechodu by tak omezovaly rozvoj konkurenčního
1630 prostředí.

1631 Překážky přechodu mohou mít různé formy jako např. náklady na přenos čísla, náklady
1632 na nový účastnický terminál (koncové zařízení), vyrovnání závazku vůči stávajícímu
1633 poskytovateli, úhradu zálohy, ztrátu bonifikace nebo jiné výhody zohledňující „VIP členství“
1634 apod. a mohou být jak na maloobchodní, tak i velkoobchodní úrovni trhu. Za překážku
1635 přechodu lze považovat i administrativní náročnost a délku realizace přechodu účastníka mezi
1636 jednotlivými poskytovateli služeb na maloobchodní úrovni trhu. Administrativní náročnost
1637 přechodu však má stejně tak dopad i na trh velkoobchodní. Překážky přechodu tedy mohou
1638 existovat na obou úrovních trhu.

1639 Při posuzování překážek přechodu na maloobchodním trhu je třeba vzít do úvahy
1640 jak jednání poskytovatele služeb, od něhož účastník odchází, tak i jednání poskytovatele
1641 služeb, k němuž účastník přechází.

1642 Při přenosu čísla mezi dvěma poskytovateli vznikají opouštěnému poskytovateli
1643 náklady, které může v souladu se Zákonem⁵² účtovat přejímajícímu poskytovateli (tj. na
1644 velkoobchodní úrovni). Na maloobchodním trhu tak opouštěný poskytovatel již zpravidla žádné
1645 další ceny odcházejícím uživatelům neúčtuje⁵³. V této souvislosti Úřad zmiňuje i zákonnou
1646 úpravu⁵⁴ náležitostí smlouvy mezi podnikateli a uživateli, podle níž jsou smluvní ujednání, která
1647 by obsahovala takové podmínky a postupy pro ukončení smlouvy, které jsou odrazující od
1648 změny poskytovatele služeb elektronických komunikací, neplatná. V současné době by lhůta
1649 pro přenesení telefonního čísla neměla trvat déle než 4 pracovní dny⁵⁵ a Úřad tuto lhůtu
1650 nepovažuje za (výraznou) administrativní překážku pro uživatele při realizaci přenosu čísla
1651 mezi poskytovateli. Úřad však identifikoval problémy s prodlužováním faktické doby
1652 pro přenesení čísla z důvodu uplatnění celé smluvně stanovené výpovědní doby,
1653 a to i v případě výpovědi z důvodu podané žádosti u jiného poskytovatele o přenesení čísla.
1654 Pro nápravu tohoto stavu Úřad již v roce 2014 připravil návrh potřebné legislativní úpravy
1655 Zákona, který upravuje maximální výpovědní dobu související s přenesením telefonního čísla
1656 na 10 dní. Tato legislativní úprava je součástí novely (tzv. Diginovela) Zákona o elektronických
1657 komunikacích, která byla schválena dne 24. 5. 2017 Poslaneckou sněmovnou a dne
1658 19. 7. 2017 i Senátem ČR. V nejbližší době se očekává ukončení legislativního procesu
1659 a vydání této novely Zákona.

1660 Většina poskytovatelů služeb na maloobchodním trhu, včetně MNO, se chová vůči
1661 nově přichozímu účastníkovi vstřícně a náklady spojené s přechodem na přichozícího účastníka
1662 formou jednorázových cen nepřenáší⁵⁶. Existují však i MVNO, kteří na účastníka tyto náklady
1663 na přechod přenáší, a to v řádu několika set korun⁵⁷. Celkově však lze konstatovat, že ceny
1664 požadované MVNO za přenesení čísla do své sítě (resp. sítě hostujícího operátora)
1665 nepředstavují pro uživatele vážnější překážku přechodu. Vývoj počtu přenesených čísel je
1666 zachycen v následujícím grafu (Graf č. 40). Přenositelnost čísla (počet přenesených čísel)

⁵² Viz § 55 odst. 1 Zákona.

⁵³ V praxi se výjimečně lze setkat i s operátory, kteří uživatelům účtují cenu za přenesení čísla do cizí sítě.

⁵⁴ Viz § 63 odst. 8 Zákona.

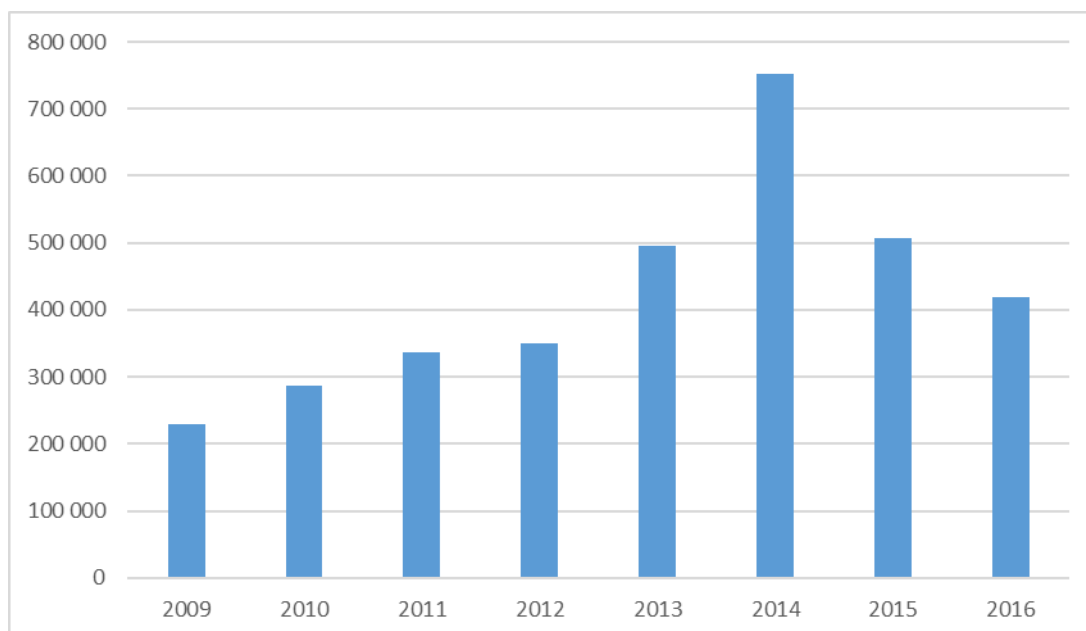
⁵⁵ Viz čl. 5 odst. 4 v [OOP/10/10.2012-12](#), kterým se stanoví technické a organizační podmínky pro realizaci přenositelnosti telefonních čísel a zásady pro účtování ceny mezi podnikateli v souvislosti s přenositelností telefonních čísel, a které nabylo účinnosti dne 1. září 2013.

⁵⁶ V praxi tak např. všichni tři největší síťoví operátoři umožňují novým uživatelům přenést si stávající telefonní číslo do sítě zdarma. Společnost T-Mobile specificky po nových uživateli předplacených karet Twist požaduje zaplacení ceny 300 Kč, o tuto částku však zároveň uživatelům navýší kredit pro čerpání služeb. Obdobně umožňuje přenos čísla zdarma např. největší MVNO Tesco Mobile, či MVNO společnosti ČEZ.

⁵⁷ Např. operátor Mitranet si účtuje za přenos čísla jednorázový poplatek 300 Kč a operátor Aquamobil 200 Kč, případně může být cena rozdělena na cenu za příchod k danému MVNO a následně na cenu za uvolnění k přechodu (odchod) k jinému MVNO/MNO. Air Telecom si za přenesení čísla do své sítě účtuje cenu 332 Kč, nebo za 1 Kč se závazkem na 24 měsíců. Alternativně se také může jednat třeba o formu volací jistiny, která je po určité době převedena na úhradu služeb (např. City mobil požaduje volací jistinu 300 Kč, která bude za 6 měsíců převedena na úhradu služeb).

1667 kulminovala v roce 2014, kde dosáhla 5,3 % celkového počtu SIM karet (čísel). Nicméně
1668 i v posledním období v roce 2016 dosáhla 3 %. Za roky 2009-2016 bylo z celkového počtu
1669 čísel přeneseno 24 %. Tzn., že každé 5. číslo bylo přeneseno (za předpokladu, že každé číslo
1670 bylo přeneseno jednou). Toto Úřad považuje rovněž za indikátor konkurence na trhu.

1671 **Graf č. 40: Vývoj počtu přenesených telefonních čísel v mobilních sítích v období**
1672 **2009-2016**

1673
1674 Zdroj: CNPAC

1675 Mezi skutečnosti, ovlivňující překážky přechodu z pohledu koncového uživatele patří
1676 nabídka tzv. Mobilních tarifů s daty, které přináší koncovému uživateli výhody jejich
1677 společného odběru, zejména však cenové úspory. V případě služeb na segmentu A mohou
1678 dále hlasové služby ovlivnit motivaci přechodu. Mezi takové vlivy patří volání ve vlastní síti
1679 poskytovatele. Účastník, který je motivován k využívání této služby (nižšími cenami za volání
1680 ve vlastní síti), bude mít nižší motivaci k přechodu, zejména pokud v rámci jedné sítě existují
1681 určité uzavřené skupiny s trvalými vazbami (rodina, přátelé, spolupracující osoby).

1682 Pro hodnocení druhého kritéria jsou neméně důležité i náklady na přechod, které
1683 vznikají na velkoobchodní úrovni. Velkoobchodní náklady v podmínkách České republiky
1684 zahrnují především velkoobchodní platby za přenesení telefonního čísla, které musí být
1685 ze Zákona⁵⁸ nákladově orientované. Aktuální výše velkoobchodních cen, účtovaná
1686 opouštěnými operátory, se pohybuje kolem 200 Kč za jednotlivé číslo (nižší jednotková cena
1687 platí u hromadné objednávky na větší počet přenášených telefonních čísel v rámci jedné
1688 účastnické smlouvy).

1689 Pokud by tedy účastník zůstal u jednoho poskytovatele přinejmenším 2 roky (na které
1690 poskytovatelé často uzavírají smlouvy se závazkem), činila by výše měsíčního nákladu méně,
1691 než 9 Kč. Dále Úřad konstatuje, že velkoobchodní nabídky nejsou založeny na principu
1692 exkluzivity a mají charakter klasické dobrovolné obchodní smlouvy mezi dvěma partnery
1693 nejčastěji s výpovědní lhůtou 3 až 6 měsíců. Na základě výše zmíněného Úřad nepovažuje
1694 transakční náklady za nepřiměřeně vysoký či zatěžující poskytovatele do té míry, že by

⁵⁸ Viz § 55 odst. 1 Zákona.

1695 vytvářel významné překážky přechodu a tím ztěžoval další rozvoj konkurence. Za možnou
1696 překážku přechodu mezi poskytovateli Úřad považoval nastavení podmínek přenesení čísel
1697 na maloobchodním trhu, potažmo na velkoobchodním, zejména s ohledem na délku trvání
1698 přenesení Tento problém by měla vyřešit novela Zákona tzv. diginovela, součástí, které je
1699 i zkrácení doby přenesení čísla a stanovení zákonné lhůty. Co se týče migrace na
1700 velkoobchodním trhu, Úřadu není známá skutečnost, že by MVNO v minulosti migrovali mezi
1701 velkoobchodními poskytovateli.

1702 Na základě dosažené penetrace u Segmentu B lze předpokládat, že nový subjekt na
1703 trhu může oslovit zcela nové zákazníky. Avšak u nabídky služby na segmentu A pak musí
1704 nový subjekt získávat své účastníky především z řad účastníků stávajících poskytovatelů (kteří
1705 již využívají hlasové a SMS služby u stávajících poskytovatelů). V případě vstupu nového
1706 síťového operátora lze předpokládat, že marketingové náklady, které by musel vynaložit na
1707 získání dostatečného počtu účastníků, budou řádově odpovídat marketingovým nákladům
1708 jednotlivých síťových operátorů. Přitom Úřad bere do úvahy, že náklady na reklamu
1709 a marketing mobilních poskytovatelů jsou v České republice jedny z nejvyšších v porovnání
1710 s ostatními podniky v odvětví elektronických komunikací i v porovnání s podniky z ostatních
1711 odvětví národního hospodářství⁵⁹.

1712 Na trhu mobilních služeb však vzhledem k nabídce velkoobchodního přístupu nepůsobí
1713 pouze síťoví operátoři, ale odběratelem služeb jsou i MVNO. Vzhledem ke skutečnosti, že tito
1714 operátoři nemají náklady v takovém rozsahu jako by bylo nezbytné při budování vlastní sítě, ale
1715 nakupují služby na velkoobchodním trhu, mohou odebírat jen takové množství služeb, které
1716 odpovídá potenciálu jejich zákazníků, a rovněž tak vynakládat v odpovídajícím rozsahu
1717 i náklady spojené se získáním, přechodem a udržením zákazníka. Navíc je třeba vzít v úvahu
1718 i odlišný podnikatelský plán některých MVNO, kteří mobilní služby nabízejí jen jako doplnění
1719 portfolia již nabízených služeb (hlasové služby v mobilní síti, služby v pevné síti, poskytování
1720 internetového připojení či prodej plynu a elektřiny). V takovém případě jsou marketingové
1721 náklady na získání zákazníka výrazně nižší.

1722 Existence významných překážek přechodu tedy může omezovat rozvoj konkurence,
1723 ale vzhledem k existenci možností, jak se některým nákladům vyhnout či je omezit, a to jak
1724 na maloobchodní úrovni pro uživatele (např. mnozí poskytovatelé neúčtují cenu za přenos
1725 čísla), tak na té velkoobchodní (ze Zákona nákladová orientace cen za přenesení telefonního
1726 čísla) je jejich význam pro rozvoj konkurence na maloobchodním a přeneseně
1727 i velkoobchodním trhu v České republice snížen.

1728 **Závěr:** Na základě výše uvedeného vyhodnocení Úřad konstatuje,
1729 že na maloobchodním ani velkoobchodním trhu nenalezl takové překážky přechodu,
1730 které by znemožňovaly či výrazně ztěžovaly rozvoj konkurence na vymezeném
1731 velkoobchodním trhu.

1732 **Potenciální konkurence**

1733 Při zkoumání potenciální konkurence se Úřad zaměřil v první řadě na to, zda subjekty,
1734 které nejsou v současné době přítomny na jednotlivých segmentech trhu (potenciální
1735 konkurence), mohou svým případným vstupem napomoci zvýšit dynamiku trhu

⁵⁹ V TOP 10 největších zadavatelů reklamy do médií za rok 2013 uvádí zdroj Admosphere všechny tři mobilní operátory s částkou cca 600 mil. Kč.

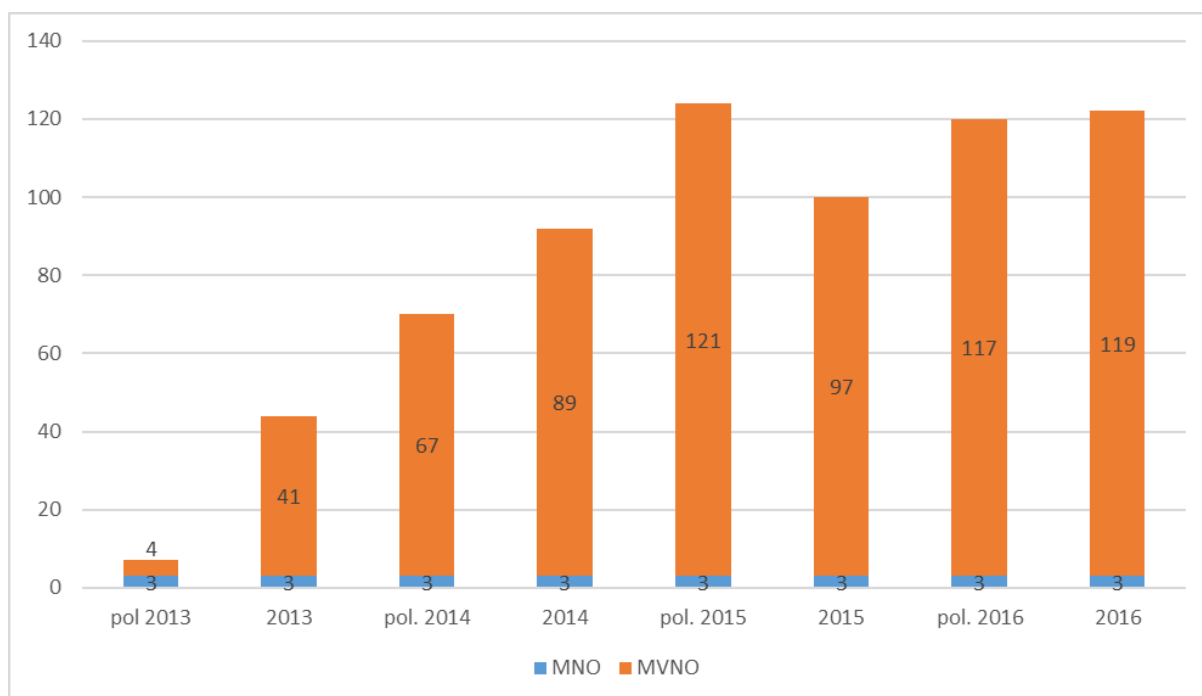
1736 v nadcházejícím období⁶⁰. Jak je uvedeno již výše, v současnosti Úřad nepředpokládá vstup
1737 nového síťového operátora. Ovšem na maloobchodní trh mobilních služeb, prostřednictvím
1738 nákupu služeb na trhu velkoobchodním, mohou vstupovat nové subjekty ve formě MVNO,
1739 popřípadě v pozici značkových přeprodejců. Tyto vstupy představují pozitivní rozšíření
1740 nabídky pro koncového účastníka na maloobchodním trhu.

1741 Obdobně na velkoobchodní úroveň trhu mohou vstupovat nové subjekty v pozici
1742 MVNE, kteří následně zvyšují nabídku velkoobchodních služeb a přispívají k růstu konkurence
1743 na tomto trhu.

1744 Od roku 2013 začala své mobilní služby (ať již na velkoobchodním či maloobchodním
1745 trhu) poskytovat řada nových subjektů – MVNO i MVNE. Úřad má za to, že ke vstupu nových
1746 subjektů bude docházet i v budoucnu (nejen v období časového vymezení trhu) a současně
1747 bude probíhat etablování již vstoupivších subjektů, ale i jejich konsolidace. Existence
1748 povinných referenčních nabídek pro plnohodnotného MVNO na základě minulé aukce
1749 kmitočtů pro LTE sítě jen teoreticky odstranila bariéry vstupu na trh nesíťovým (virtuálním)
1750 operátorům. Tuto možnost zatím nevyužil žádný operátor. Nicméně na základě komerční
1751 dohody zahájil své aktivity na trhu první plnohodnotný MVNO, provozovaný společností
1752 Mundio Distribution Czech Republic s.r.o. pod jménem Vectone mobile v síti společnosti
1753 T-Mobile.

1754 Jak ukazují grafy níže, počet subjektů, kteří poskytují mobilní služby na obou
1755 segmentech dlouhodobě roste. K současným třem síťovým operátorům jen za posledních
1756 3,5 let přibylo 119 MVNO, kteří poskytují mobilní služby na segmentu A a 30 MVNO, kteří
1757 působí na segmentu B.

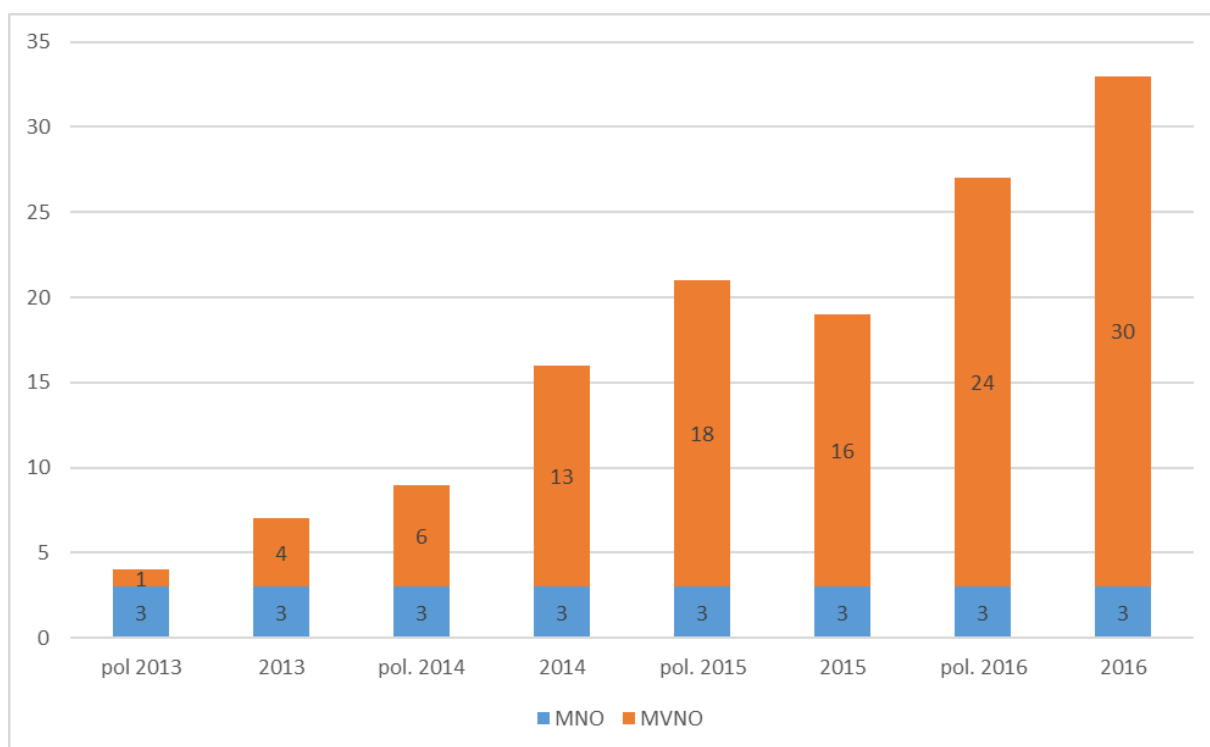
1758 **Graf č. 41: Vývoj počtu subjektů poskytující mobilní služby na segmentu A**

1759 Zdroj: ČTÚ
1760

⁶⁰ Je zjevné, že toto kritérium je úzce spjato se zkoumáním bariér vstupu na trhu a výsledky jeho hodnocení by se od výsledků hodnocení bariér vstupu neměly odlišovat.

1761 **Graf č. 42: Vývoj počtu subjektů poskytující mobilní služby na segmentu B**

1762
1763 Zdroj: ČTÚ

1764 Z Úřadu dostupných informací vyplývá, že MVNO vstupují a působí především na
1765 segmentech A1 a B1 v menší míře na služby v segmentech A2 a B2. Počet MVNO působící
1766 na těchto segmentech dosahuje počtů ve výše uvedených grafech (Graf č. 41, Graf č. 42).
1767 Přítomnost těchto MVNO tak na části trhu domácností (segment A1 a B1) přispívá k rozvoji
1768 konkurence.

1769 Jak je uvedeno výše Úřad i přes menší zastoupení MVNO na segmentech A2 a B2
1770 shledal s ohledem na nižší ceny služeb dané vyšší vyjednávací a kupní silou vyšší úroveň
1771 konkurence. Úřad má za to, že i bez působení MVNO na této části trhu je zajištěna dostatečná
1772 míra konkurence samotnými MNO. Část trhu tvořená firemními zákazníky je tak dle Úřadu
1773 v současné době předmětem silné infrastrukturní konkurence (ze strany MNO) a další vstupy
1774 MVNO na tuto část trhu již pravděpodobně neskýtá žádný potenciál pro další pokles cen.

1775 **Závěr:** Na základě výše uvedeného vyhodnocení tohoto kritéria Úřad konstatuje, že lze
1776 očekávat rozvoj potenciální konkurence na maloobchodním i velkoobchodním trhu, a tedy
1777 směřování vymezeného trhu k účinné hospodářské soutěži.

1778 **Závěr ke kritériu č. 2:**

1779 Úřad ve druhém kritériu zkoumal, zda i přes bariéry vstupu, nalezené v kritériu
1780 č. 1, mezi sebou stávající tržní hráči soutěží do té míry, která uživatelům přináší výhody
1781 obdobné jako na trhu s efektivní konkencí. Úřad našel některé tržní problémy, které
1782 brání dalšímu a účinnějšímu rozvoji konkurenčního prostředí, mezi které patří snížená
1783 možnost MVNO zasáhnout do konkurenčního boje, vlivem nastavených podmínek
1784 velkoobchodních smluv a existence tzv. „šedých operátorů“, kteří svým působením na
1785 trhu dále omezují konkurenceschopnost MVNO.

1786 Na trhu s přetrvávajícími významnými bariérami vstupu může být rozvoje
1787 konkurence omezen a hůře udržitelný.

1788 Proto Úřad konstatuje, že v rámci vyhodnocení rozvoje konkurence shledal
1789 překážky rozvoje konkurence pro MVNO ze strany MNO, a to zejména z důvodu
1790 replikovatelnosti nabídek, neboť i přes pokles velkoobchodních cen není zajištěna
1791 replikovatelnost nabídek virtuálními operátory.

1792 Replikovatelnost nabídek však Úřad nepovažuje za nezbytnou na segmentu
1793 firemních zákazníků, neboť tam je podle Úřadu zajištěna vysoká úroveň konkurence ze
1794 strany samotných MNO.

1795 Dalším důvodem, který brání rozvoji konkurence na velkoobchodním
1796 (a přeneseně maloobchodním) trhu je zaostávání vývoje podmínek velkoobchodních
1797 smluv za vývojem maloobchodního trhu. V reakci na měnící se parametry
1798 maloobchodního trhu (klesající ceny či kvalitativní změna maloobchodních služeb
1799 síťových operátorů) by měly být přiměřeně měněny i podmínky velkoobchodních
1800 smluv. K tomu dle Úřadu nedochází.

1801 Druhé kritérium třikriteriálního testu považuje Úřad za splněné pro segment
1802 rezidentních zákazníků.

1803 **5.3. Kritérium č. 3 Uplatňování hospodářské soutěže samo** 1804 **o sobě dostatečně neřeší dotčené(á) selhání trhu**

1805 Smyslem třetího kritéria je posoudit, zda na trhu, splňujícím první dvě kritéria, nelze
1806 dosáhnout nápravy (tj. účinné hospodářské soutěže) prostředky soutěžního práva. Evropská
1807 komise (dále jen „EK“) v Doporučení o relevantních trzích ke třetímu kritériu uvádí že
1808 rozhodnutí o tom, zda nějaký trh připadá v úvahu pro regulaci ex ante, by mělo záviset na
1809 posouzení dostatečné schopnosti práva hospodářské soutěže řešit selhání trhu, která byla
1810 nalezena při hodnocení prvních dvou kritérií.

1811 V rámci třetího kritéria Úřad zvažoval, zda nápravná opatření dle soutěžního práva
1812 postačují k odstranění tržního selhání na vymezeném trhu mobilních služeb. Úřad posuzoval,
1813 zda lze legislativu na ochranu hospodářské soutěže považovat za nedostačující (bez
1814 kombinace s regulací ex ante) nebo neodpovídající k řešení selhání trhu. EK ve Vysvětlujícím
1815 memorandu⁶¹ v kapitole 2.2 na str. 10 a 11 uvádí přehled relevantních faktorů, na jejichž
1816 základě má být takováto dostatečnost posouzena. Nápravná opatření dle soutěžního práva
1817 lze poté považovat za nedostačující například v situaci, kdy by bylo potřeba uplatnit nezbytnou
1818 regulační povinnost k nápravě tržního selhání prostřednictvím regulace ex-ante (například
1819 povinnost zajistit přístup, určité konkrétní požadavky v oblasti účetnictví). Výše uvedená
1820 situace by také mohla nastat tam, kde je zásah k nápravě selhání trhu spojen s příliš
1821 rozsáhlými požadavky (např. požadavkem vést detailní účetní evidenci k regulačním účelům,
1822 posuzovat náklady, monitorovat podmínky včetně technických parametrů atp.) nebo je
1823 nezbytné provádět zásahy často nebo v určitou dobu, případně tam, kde se prvořadý důraz
1824 klade na zajištění právní jistoty (příkladem může být uplatnění povinnosti související s regulací
1825 cen za delší období).

⁶¹ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT - EXPLANATORY NOTE SWD (2014) 298.

1826 Úřad považuje za rozhodující posouzení, zda je pravděpodobné, že nápravná opatření
1827 podle soutěžního práva jsou dostatečná k odstranění překážek pro efektivní hospodářskou
1828 soutěž. Soutěžní úřad (dále jen „ÚOHS“) může na základě Zákona o hospodářské soutěži⁶²
1829 posuzovat trh z hlediska možné existence zakázaných dohod (§ 3), případně z hlediska
1830 možného zneužití dominantního postavení (§ 11).

1831 V případě prokázání existence zakázané dohody ÚOHS účastníkům takové dohody
1832 zakáže jednání dle takové dohody a je oprávněn uložit pokutu až do výše 10 % z čistého
1833 obratu za poslední ukončené účetní období. Mezi pravomoci ÚOHS v tomto případě
1834 tak nepatří ukládání nezbytných povinností vedoucích k nápravě tržního selhání.

1835 V případě prokázání zneužití dominantního postavení (jednoho či více soutěžitelů)
1836 může ÚOHS podniku či podnikům v dominantním postavení uložit všechna opatření nezbytná
1837 k tomu, aby bylo protiprávní jednání ukončeno a došlo k nápravě tržního selhání. Intervence
1838 podle práva hospodářské soutěže však předpokládají, že ke zneužití dominantního postavení
1839 již došlo. Na základě soutěžního práva tak nelze předem ukládat povinnosti nebo pravidla,
1840 která by vedla k odstranění možných problémů s omezováním hospodářské soutěže na trhu.

1841 Sektorově specifická regulace ex ante je naopak navržena tak, aby na jejím základě
1842 bylo možno předem zmírnit nebo eliminovat případné problémy s omezováním hospodářské
1843 soutěže na relevantním trhu.

1844 Úřad má za to, že na základě vyhodnocení bariér vstupu v prvním kritériu a směřování
1845 k účinné hospodářské soutěži ve druhém kritériu lze usuzovat, že je třeba uložit podrobné
1846 povinnosti (včetně případných povinností souvisejících s regulací cen) formou specifické
1847 regulace ex ante, které by nebylo možno uložit dle legislativy práva hospodářské soutěže. Tím
1848 by byla zároveň i zajištěna nezbytná míra předvídatelnosti regulačních zásahů na trhu. Dle
1849 názoru Úřadu lze rovněž dovozovat, že nastavení pravidel regulace by mohlo motivovat
1850 k uzavření smluv o přístupu umožňujících rozvoj konkurence na předemném velkoobchodním
1851 a příslušném maloobchodním trhu, a tak směřovat trh k účinnější hospodářské soutěži.

1852 Úřad se při vyhodnocování třetího kritéria zabýval i otázkou včasnosti zásahu při řešení
1853 tržních selhání, respektive jejich snížením nebo eliminací jejich vzniku. Úřad vzal do úvahy
1854 stávající situaci na trhu a předpokládaný vývoj a dospěl k závěru, že regulace ex ante bude
1855 adekvátnější a efektivněji reagovat na potenciální nebo zjištěné problémy na trhu v porovnání
1856 s regulací ex post.

1857 Úřad rovněž vychází z Přístupové směrnice 2002/19/EC, která v platném znění (bod
1858 6 preambule) deklaruje, že na trzích, na nichž přetrvávají velké rozdíly ve vyjednávacích
1859 pozicích mezi podniky a kde některé podniky jsou odkázány při dodávce svých služeb na
1860 infrastrukturu provozovanou jinými subjekty, je vhodné vytvořit rámec pro zajištění účinného
1861 fungování trhu. Pokud nejsou obchodní jednání úspěšná, měly by mít vnitrostátní regulační
1862 orgány pravomoc v zájmu koncových uživatelů zajistit přístup, propojení a interoperabilitu
1863 služeb za přiměřených podmínek.

1864 Na základě výše uvedeného proto dospěl Úřad k závěru, že k dosažení požadovaného
1865 cíle rozvoje hospodářské soutěže ze strany MVNO a samotných MNO na segmentu
1866 rezidentních zákazníků je nezbytné aplikovat specifickou sektorovou regulaci ex ante a že
1867 uplatňování práva hospodářské soutěže není samo o sobě dostatečné k řešení nalezených
1868 soutěžních problémů.

⁶² Zákon č. 143/2001 Sb.

1869 **Závěr ke kritériu č. 3:**

1870 **Úřad konstatuje, že třetí kritérium je splněno. Uplatňování práva hospodářské**
1871 **soutěže samo o sobě dostatečně nezajistí odstranění nalezené bariéry vstupu na trh**
1872 **a rozvoj konkurence na segmentu rezidentních zákazníků, a proto je třeba vymezený**
1873 **velkoobchodní trh analyzovat z hlediska existence důvodů pro uplatnění sektorově**
1874 **specifické regulace.**

1875 **6. Shrnutí závěrů provedeného testu tří kritérií**

1876 Úřad provedl test tří kritérií, který prokázal, že všechna tři kritéria jsou kumulativně
1877 splněna. Na základě vyhodnocení testu tří kritérií našel Úřad bariéry vstupu na trh, shledal, že
1878 na maloobchodním i velkoobchodním trhu neprobíhá efektivní hospodářská soutěž zejména
1879 na segmentu rezidentních zákazníků a že právo hospodářské soutěže není dostatečné pro
1880 odstranění nalezených problémů. Úřad proto dospěl k závěru, že velkoobchodní trh přístupu
1881 k mobilním službám je trhem vhodným pro ex ante regulaci uplatňovanou Úřadem, a proto
1882 Úřad navrhuje tento trh zařadit do seznamu relevantních trhů, který vydává opatřením obecné
1883 povahy v souladu s ustanovením § 52 Zákona.

1884 **Pojmy**

- 1885 • **Služba SMS** – dovoluje uživatelům posílání krátkých textových zprávy přes mobilní telefon.
1886 Text jedné zprávy smí obsahovat maximálně 160 znaků při 7bitovém kódování ve znakové
1887 sadě GSM 03.38, pokud zpráva obsahuje například české znaky s diakritikou, používá se
1888 16bitové kódování UCS-2, v takovém případě jedná zpráva obsahuje maximálně
1889 70 znaků.
- 1890 • **Mobilní hlasová služba** – služba umožňuje prostřednictvím SIM karty uskutečňovat
1891 telefonické hovory vzniklé v mobilní síti nebo v síti zahraničních operátorů (roamingové
1892 telefonické hovory) a přijímat telefonické hovory. Pro účely této služby přidělí operátor
1893 účastníkovi mobilní telefonní číslo z číselného rozsahu vedeného v povolení k využívání
1894 čísel vydaného Úřadem, případně účastník využívá tuto službu prostřednictvím čísla
1895 přeneseného od jiného poskytovatele mobilní hlasové služby. S mobilní hlasovou službou
1896 zákazník získává i službu SMS.
- 1897 • **Mobilní přístup k internetu** – mobilní operátoři nabízejí v principu dva typy mobilního
1898 přístupu k internetu – Internet v mobilu (součást Mobilních tarifů s daty) a Mobilní internet,
1899 který je určen pro přenosná zařízení (tablety, notebooky) s použitím datové SIM karty,
1900 resp. USB modemu.